

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 728. Kiadóhivatal 706.

Nehéz órák.

Budapest, október 3.

A publicisztikában sűrűn használják azt a hasonlatot, mely az államférfiut a komédiához hasonlítja. Az államférfi csak a karzatnak dolgozik; erőlködik, mintha szükség lenne az erőlködésre; törli a homlokáról az izzadságot, mintha belefáradt volna a nagy munkába: épp úgy mint a komédiás, holott épp oly könnyedén játssza el a szerepét, mint a komédiás.

Ez a hasonlat kissé megkopott az utóbbi napokban, mióta a kiegyezési tárgyalások oly elemi erővel zajlanak. A két kormányra huzták rá gyakran, azzal a megjegyzéssel, hogy suba alatt már megegyeztek és csak a publikum elámtására huznak ki annyi pántlikát a szájkából.

Nem hiszszük, hogy ez a hasonlat találó lenne. Azt gondoljuk, hogy a magyar kormánynak erős tusát kell vivnia a magyar érdekek megvédésében. Gondoljuk pedig ezt azért, mert a közvélemény ritka egyöntetűséggel sorakozott mögéje. Egy frakciót, egy pártot, még egy vármegyét is lehet orránál fogva vezetni; de egy egész országot, — melyben ezer ellentétes áramlat kavargó, melyben száz erő áll lesben, hogy ezt a kormányt leterítse — nem lehet elámtítani.

A közvélemény, a maga csudás és finom ösztönével megérezte, hogy most az apró villongásoknak és a mellékes

csetepátéknak meg kell szünniök. Lehet valakinek az a véleménye, hogy a Wekerle-kormány még a Caruso kudarczáért is felelős, de most még azért a büneért sem vonható felelősségre. Most békében kell hagyni; hadd koncentrálja erejét arra a pontra, ahova a nemzet vitális érdekei sűrűsödtek össze.

S följegyzendő, hogy nemcsak a közvélemény gondolkodik így, hanem még a politikai pártok is; azok a politikai pártok, melyek nem szoktak esz-kozeik megválogatásában finyáskodni, ha céljaik megvalósításáról van szó. Olyan akadály, melyre ez a tábla van kifüggesztve: „*hozzá ne nyuljatok; nemzeti érdek*” — nem szokott nekik imponálni, ha lerombolásával hozzáférhetnek a nekik nem tetsző politikusok személyéhez. Még ezek a politikai pártok is illő rezervával hallgatnak és figyelnek.

Nem is tehetnek mást, ha csak vétkezni nem akarnak a nemzet ellen. Hiszen nem tudjuk, milyen stádiumban vannak a kiegyezési tárgyalások; nem tudjuk, mit védelmez a kormány, és hogy melyek azok a pontok, ahol kiméltelenül támad. Ha valaki most akarna ítéletet mondani a kormány munkájáról, az vagy gonosz, vagy bamba. Ezek a jelzők csak még inkább ráillenek, ha elgondoljuk, hogy a kormány munkájához mindenki hozzászóhat majd, mindenki elmondhatja róla a véleményét; nem lesz egyetlen pontosvessző benne, melyre a nyilvánosság rá ne esne. Nincs tehát semmi értelme

annak, hogy most zaklassák hátulról, a válluknál fogva: kérem, tessék csak megmondani, miért tetszettek elárulni a hazát? Örömmel állapítjuk meg, hogy a kormányt komoly támadás hátulról nem éri. Mindenki érzi, hogy ennek a nagyszerű harcznak, melyet 1907-iki kiegyezési tárgyalások gyűjtőneve alatt fog ösmerni a történelem, utolsó perceit éljük. Ezekben az utolsó pillanatokban dől el, sikerül-e a magyar kormánynak megvédelmeznie és elérnie azt a célt, melyet az ország érdekében lévőnek maga elé tűzött?

Megvalljuk, eddig aggodalommal kísértük ezt a harcot. Most azonban nyugodtan nézünk a történendők elé. A katona is csak addig félénk, míg nincs benn a tűz közepében. Mikor fűtyülnek a füle mellett a golyók és a háboru ezer riasztó hangja csap le rá, akkor hirtelen hősiesség szállja meg és úgy érzi, hogy neki föltétlenül győznie kell. Mi is szentül hiszszük, hogy nekünk győznünk kell, mert ha mi győzünk, akkor ennél a győzelemnél igazságosabb és becsületesebb győzelmet még ki nem vívtak.

De nemcsak a hit az, mely ezt a vélekedésünket megokolja; támaszkodunk arra a tudatra is, melynélfogva azt látjuk, hogy ebben a harcban vezérek megbízhatók; az a sereg pedig, melyet ezek a vezérek kommandíroznak, egységes, harczrakész és vezetőiben megbízó.

Az ország egységessé kovácsolt köz-

Bügzödy ur.

Írta: Zsoldos László.

(Utányomás tilos.)

— Pont, — dünyögte magában Bügzödy és odanyomva a mondat végére a pontot, alája kanyarintotta nevét a levélre. Azután félig hangosan újra elolvasta az utolsó szavakat:

„Ismétem, édes Irma, nem élhetek tovább nélküled, és mire e sorok kezdedbe kerülnek, én már nem leszek többé az élők között.”

Isten hozzád örökre,
János.”

Most gondosan leragasztotta a levelet, ráirta a borítékra a címet, lebélyegezte, aztán becsöngette a szobaasszonya öreg cselédjét.

— Mária, — mondotta neki sötéten, — vigye, kérem, ezt a levelet a főpostára és adja föl ajánlva. A vevényt pedig adja ide holnap reggel. Addig ne háborgasson.

A jó öreg ümmögött valamit s kidőzőgött a levéllel. Bügzödy mereven nézett utána; aztán hirtelen megrázkódott és kiegyenesedvén, gyorsan odalépett az ajtóhoz s kétszer ráfordította a kulcsot.

— Na János, ez volt az utolsó ember, akit ezen az árnyékvilágon láttál, — nevetett kesernyésen.

Hideg borzongás futott keresztül rajta, de csak egy pillanatra. A másik szempillantásban már nyugodt tekintettel nézegette a kis buldogg-revolvert, amely, újságpapír alá rejtve, már fél-

óra óta ott hevert az íróasztalán. Most levette róla a papírt és lassan, aprólékos figyelemmel forgatta meg kezében a fegyvert.

— Hát meg kell halnom, Irma. Hát a halálba kergetsz, Irma.

Gépiesen, mintha nem is élő ember volna, leült a szőnyeges dívány fölére, kezét revolverestül az ölébe lógatta. Ugy érezte, hogy a tor-kát fojtogatja valami. Valami szokatlan, rég nem tapasztalt, különös szorongás, amely gyermek-kora nagy sirásaira emlékeztette. Ezzel eszébe jutott a messze letűnt múlt, a kedves apai ház s egyszerre, mint valami jelenés elébe toppant édes anyjának szelid alakja, amint most feddő kéré-léssel néz rá:

— Jani, édes, jó fiam, mit akarsz elkövetni?

A jó anya már évek óta a földben pihent, de a halálra szánt férfi a maga tulusgázott képzeletével most valósággal a szeme előtt látta és hallotta, amint szólott hozzá. Hevesen, szinte önkéntelenül felelt neki:

— Nem lehet, édes anyám; nem bírok nélküle élni!

Görcsösen szoritotta markába a revolvért és végső elhatározással felállt, hogy a nagy karosszéket, amelyből utjára akart indulni, oda tölje a konzol-tükör elé.

Ebben a másodperczben ösmerős kopogás hallatszott az ajtón és ugyanekkor valaki megnyomta a kilincset.

— Itthon vagy Jancsi?

Karátos volt az ajtó előtt, az öngyilkos-jelöltnek bankbéli barátja. Nagyon kedves fiu,

akinek Bügzödy már sok szivességet köszönhetett.

— Eressz be már, Jancsi, roppant fontos hírt hozok!

A bezárkózott fiatal ember nem akarta kinyitni az ajtót. Szerencsétlenségére — vagy mondjuk, szerencsésére — azonban épp akkor prüsszentenie kellett, s mivel ez mindenesetre kihallatszott, hirtelen elhatározta, hogy mégis beereszti a vendéget.

— Nem akarom — gondolta magában — megsérteni a fiút azzal, hogy utolsó órámban ne fogadjam.

Gyorsan, ahogy lehetett, zsebre vágta a kis fegyvert és kinyitotta az ajtót.

— Szervusz! Bocsáss meg, szunyókáltam kissé.

Karátos első tekintetre meglepetve pillantott a barátja fagyos arcába, de azután mindjárt úgy tett, mintha semmi meglepőt nem vett volna észre és mint aki váratlan szenzációt mond, lelkesedő hangon kezdte hadarni:

— Jancsikám, gratulálok!

Bügzödy szomorúan, félig gunynyal, félig jóakarólag nézett végig a barátján:

— Gratulálsz? Ugyan mihez? — És kezével ösztönszerűleg megtapintotta zsebében a revolvért.

Karátos nem sokat kertelt, hanem mindjárt ajtóstul toppant be a házba:

— A szerencsédhez gratulálok, Jancsikám. Képzeld el, Máyer Fancsi, a milliomos Mayer Fancsi meg akarta mérgezni magát miattad...

véleménye áll itt összeforva a kormány háta mögött, épp úgy, mint a nemzeti küzdelem idejében. Akár csak akkor, most is érzi az ország, hogy nagy érdekekről van szó, amelyek a nemzet eleven életérdekeibe metszenek. Az osztrák kormány tulkövetelése gazdasági erőforrásunk gyökérszárait fenyegetik s osztrák kamarába akarják betakarítani a magyar munka újabb tizesztendei gyümölcsözését. Tizesztendős jólétről vagy tizesztendős nyomoruságról van itt szó. Jó szerencse, hogy ország és vezérek egyenlő józanfóval látják be ennek a helyzetnek komolyságát.

A kiegyezési vajudások.

— Holnap dől el a kiegyezés sorsa. —

Budapest, október 3.

A mai alkudozások egyetlen észlelhető eredménye az, hogy az osztrák miniszterek meghosszabbították budapesti időzésüket. Nem utaztak haza ma este, amint azt tervezték, hanem holnap még folytatják a tárgyalásokat. Ezzel már el is mondtuk azt, hogy a várt döntés ma nem következett be. Holnapra maradt.

Holnap fog eldőlni a kiegyezés sorsa, azonban ez még nem jelenti azt, hogy holnap publikálni is fogják a kiegyezés megkötését. A holnapi tárgyalásokon csak annak kell végre kitűnnie, hogy egyáltalán lehet-e létrehozni a megállapodást. A helyzet ugyanis ma az, hogy a két napos tárgyalások alatt mindkét részről megszüvezték, pontosan körülírták azokat a feltételeket, amelyek teljesítése esetében a kiegyezést végleg megkötöttnek tekintik és a holnapi találkozón fogják megállapítani, hogy a két álláspont között kiegyenlíthető-e az ellentét. Mindenesetre döntő határozat lesz ez, mert, ha az ellentéteket ki nem egyenlíthetőknek mondják, az a kiegyezés teljes meghiusulását jelenti.

A fennforgó differenciákra nézve a tárgyalások résztvevői becsületszóval titoktartást fogadtak és így azokat részletesen csak a döntés után fogjuk megismerni. Az előtérben azonban még mindig a bank-

kérdés áll, amelyre nézve az osztrák kormány ma is ragaszkodott ismeretes álláspontjához. Természetes, hogy ezt a magyar kormány ma sem fogadhatta el és sem holnap, sem bármikor nem fogadhatja el. A kiegyezés sorsa most már tisztán az osztrák kormánytól függ, mert csak ezt a teljesen lehetetlen kívánságát kell elejtenie és a kiegyezés készen van. Ugy látszik, hogy az osztrák kormány is tudatában van már a helyzet ilyen alakulatának, mert ma este tíz órakor az osztrák miniszterek báró Beck miniszterelnöknel tanácskozásra gyültek össze és éjfél utánig tanácskoztak azon, hogy mitévők legyenek.

A magyar kormány álláspontját igen hatalmasan erősítette meg ma este a függetlenségi pártnak erőteljes állásfoglalása az önálló jegybank mellett, amely, bár rögzített volt, impozáns erővel mutatta meg a parlament tulnyomó többségének véleményét.

Általában ma úgy tünt föl a helyzet, mintha a feszültség engedett volna egy kevéssé. Nem volt ugyan semmi tárgyi biztosíték a javulás mellett, de a hangulat nem volt olyan nyomott. A kiegyezés megkötésének publikálását nem várják holnapra, még abban az esetben sem, ha a tárgyaló felek a kölcsönös propozíciókat összekapcsolhatónak mondják is, mert ez az áthidalás csak Aehrenthal közös külügyminiszter közbejöttével történhetik meg, tekintettel a külállamokkal szemben való jelentkezés közjogi részére. Így tehát a hét első napjaiban fognak véglegesen megállapodni, amint azt a tárgyalások első napján kijelentette az Egyetértés hasábjain egy politikus, aki résztvesz a tárgyalásokban.

A holnapi döntő tanácskozáson résztvesz gróf Andrássy Gyula is, aki ma este érkezett Budapestre és beható tárgyalást folytatott gróf Apponyi Alberttel és gróf Zichy Aladárral.

A nap eseményeinek részleteiről a következőkben számolunk be:

A miniszterek előértekezlete.

Ma kora délelőtt a magyar kormány tagjai előértekezletet tartottak. Elsőben már reggel kilenc órakor Sztéryny József

— Az öreg Mayer? — motyogta magában. — Félóra múlva?

Eszébe jutott az ajánlott levél, amelyet imént küldött a postára és dühösen kapott a fejéhez:

— Ostoba fráter, minek is adtam oda annak a vén asszonynak!

Izgatottan csöngetett.

Mári félve kukkantott be az ajtón.

— Volt már a postán? — kérdezte Bügözdny feszült várakozással.

— Még nem volt érkezésem, instálom — felelte az öreg cseléd szeptegve.

A szobaurnak fölillant a szeme.

— Jó. Akkor adja ide vissza azt a levelet, Mári!

S kikapván a vén asszony kezéből a levelet, gyorsan begyürte a kabátja zsebébe a revolver mellé. Aztán, miután Mári megint kicsoszogott, diadalmas arccal fordult Karátoshoz, aki kérdőleg tekintett rája.

— Hát a kis Mayer Fáncsi csakugyan olyan szerelmes belém? Na, nem fogom kikoszarzni az öreget.

Bent a zsebében az összegyűrt levél meg a töltött revolver lassan, csöndesen összeültődött. Mintha figyelmeztetni akarta volna egyik a másikat, hogy:

— Láss szomszéd, ez a szerelem!

és Popovics Sándor államtitkárok jelentek meg a miniszterelnöki palotában. Nem sokkal ezután érkeztek meg: Darányi Ignác, gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Aladár és Kossuth Ferencz miniszterek, továbbá Mezőssy Béla államtitkár. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter nem jött el. A magyar kormány tagjai körülbelül másfél óra hosszat tanácskoztak.

Ugyanezen idő alatt az osztrák kormány tagjai az Angol királynő-fogadóban báró Beck osztrák miniszterelnök fogadótermében gyültek össze és ott tanácskoztak.

A délelőtti tárgyalás.

Pontban tizenegy órakor érkeztek a miniszterelnöki palota elé Koritovszky, Forst, Derschatta és gróf Auersperg osztrák miniszterek, az osztrák szakelődókkal, s utolsónak néhány percczel ezután báró Beck Vladimir osztrák miniszterelnök magas, karcsu alakja jelent meg a miniszterelnökségen. Vele jött Sieghardt osztrák osztályfő is.

A kiegyezési tárgyalások, amelyek színhele ma is a palota nyílt erkélye volt, ma délelőtt tizenegy órától délután egy óráig tartottak. A mai tárgyalások hármass bizottságban mentek végbe. Az egyik bizottságban a kereskedelmi kérdésekkel kapcsolatos államjogi kérdések kerültek megvitatás alá. A másik bizottságban, amelyben magyar részről Sztéryny József államtitkár, osztrák részről pedig a kereskedelmi tárca szakreferensei vettek részt, a vám- és kereskedelmi szerződéssel kapcsolatos egyéb, még függőben levő kérdéseket vitatták meg. A harmadik bizottságban a bank- és kvótakérdésre vonatkozó szövegezési munkákat végezték.

A tanácskozás főként a kereskedelmi szerződésekkel összefüggő kérdésekről folyt. A tárgyalásokon a kereskedelmi szerződéseknek második és harmadik pontjára vonatkozó határozatokat tárgyalták, azokat tudniillik, melyek a nemzetközi szerződések tárgyalásának vezetésére, a jegyzőkönyvek kiállítására, a szerződések aláírására vonatkoznak. A kereskedelmi szerződésekre vonatkozó megbeszélést nem lehetett ma befejezni, mert ezekhez a külügyminiszter bevonása is szükséges, ami későbbi időpontban valószínűleg egy újabb bécsi tanácskozás keretében fog megtörténni. A ma délelőtt folyamán, mint ezt a magyar kormány felhivatalosan is közétette, az ugynevezett kardinalis pontokat, vagyis a bank- és a kvótakérdést nem érintették. A kvóta-kérdés tekintetében a két kormány teljesen tisztába jött már tegnap egymás álláspontjával és miután a kvóta-emelés kérdését, valamint az érte követelt kompenzációkat is teljesen átdolgozták és precizizálták még tegnap, ma már a kvóta-kérdés, mint a végleges döntésre érett, részletes tárgyalást már nem igénylő tárgy szerepel a kiegyezés anyagában.

Sieghardt a délelőtti tárgyalásokról.

Sieghardt osztrák sajtófőnök a délelőtti tárgyalások befejezésekor a megjelent összes magyar és osztrák újságírók előtt a következő fölvilágosítást adta a mai tárgyalásról:

— Délelőtt tizenegy órakor gyültünk össze s főképpen közjogi kérdésekről tanácskoztunk. Különösen azokról, amelyek a vám- és kereskedelmi szerződés második és harmadik cikkelyébe vannak belefoglalva s még függőben maradtak. Vonatkoznak e kérdések a szerződések megkötésének formáira, a tengerészeti kereskedelmi lobogóra, konferenciákra és jegyzőkönyvekre. Szóval mindazokra a vitás elnevezésekre, amelyek a két állam között surlódásokat és nézeteltéréseket okoztak s amelyek a külföld előtt is kellemetlen benyomást tettek. Mondhatni, a két ország civódása furcsa föl-fogást keltett az egész külföldön. Ma délután ezekről a közjogi dolgokról szűkebb körű értekezlet lesz. Természetes, hogy ezeket a dolgokat báró Aehrenthal külügyminiszter nélkül nem lehet elin-

Bügözdny, mint akinek kellemes villamos áram bizsergeti végig a tagjait, remegő hangon szólt közbe:

— Miattam? Mit beszélsz, pajtás?

— Igen, — folytatta gyorsan pörgetve a szót a bankhivatalnok, — Fáncsi tegnap hirtelen rosszul lett és amikor orvost hívtak, ez kisütötte, hogy enyhe mérgezés történt. Most már egy kis gyöngösesen kívül semmi baja.

— De hát? . . . — szakította félbe újra türelmetlenül Bügözdny.

— És — beszélt tovább a másik, — akkor Fáncsi megvallotta az apjának, hogy azért akart öngyilkos lenni, mert fülíg szerelmes beléd, nem tud és nem akar nélkülüled élni, te pedig semmi áron sem akartad kitalálni az ő titkos érzelmeit s mindig másoknak udvaroltál.

Az öngyilkosjelölt ámuló tekintettel szólt közbe:

— De . . . de lehetséges ez? Hisz énnekem sejtelnem sem volt erről!

Karátos jóízűn nevetett.

— 'Sz épp ez volt a baja ő nagyságának. Hanem — füzte a szót — az öreg Mayer segít a bajon. Ma délután öt órakor — fél óra múlva — maga fog eljönni ide lakásodra, hogy ünnepelesen megkérje a leánya számára a kezdet. Mert — azt mondja — nagyon szereti a lányát, s félti, hogy újabb bolondságot talál elkövetni miattad. Én is tulajdonképp az öreg megbízásából jöttem, hogy előre értesítsek a dolgról.

Bügözdny zavartan kaparászott a pisztolyos zsebében.

tézni, mert ezekbe az ügyekbe neki is van beleszólása. Ilyen körülmények között ezeket a kérdéseket későbbi tanácskozáson báró Aehrenthal külügyminiszter bevonásával fogja a két kormány Bécsben letárgyalni.

Ami a főnehézségeket illeti, ezekről ma délelőtt nem tárgyaltunk. Délután azonban a két miniszterelnök külön tanácskozik a fő dolgokról (bankról és kvótáról). Az osztrák miniszterek holnap is itt maradnak, sőt részt vesznek a Mátyás-templomban a király nevenapja alkalmából mondott misén is. A miniszterek ma erre az ünnepségre egyenruhákat is elhozatták Bécsből.

— Kész kiegyezéssel mennek-e el majd az osztrákok? — kérdezték az újságírók.

— Még nem lehet tudni. A kilátások egyenlők. Ha szorosan vesszük, inkább a meghiusulásra esik a mérleg.

— Mégis milyen a kilátás? Negyvennyolc az ötvenkettőhöz?

— Nem, mint ötven az ötvenhez, vagy talán ötvenegy a meghiusulás mellett!

Ezzel az információ véget ért.

Szterényi véleménye.

Közvetlenül az osztrák sajtóírók információja után, amikor a tárgyaló államférfiak távozni kezdtek, Szterényi József államtitkárt is megkérték az újságírók, hogy nyilatkozzék a helyzetről.

— Ma délután nemcsak a két miniszterelnök, hanem a két kormány együttesen is tárgyalt — mondotta Szterényi.

— Van-e remény a megegyezésre, — kérdezték az újságírók, — mert az osztrákok igen sötéten látják a dolgot.

— Igenis, van remény, — felelte az államtitkár, — még sikerülhet minden akadályt legyőzni! A bank nehézségeket is! Az osztrák miniszterek holnap is itt maradnak.

A kereskedelmi államtitkárnak ez a nyilatkozata azért bir különös fontossággal, mert ez volt az első kijelentés, amely a kiegyezés jövőjéről némi reménységgel szól.

Darányi ebéde.

Délután egy óra tájban fejezték be a miniszterelnökségen a tanácskozásokat és a résztvevők a Parkklubba mentek, ahol Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ebédet adott tiszteletükre. Pontban egy órakor jöttek le a palotából Koritowszki és gróf Auersperg osztrák miniszterek. Ezután Darányi Ignác földművelésügyi miniszter jött le Mezössy Béla államtitkárral, akik a Parkklubba siettek, hogy a szükséges előkészületeket megtegyék. Most egész sereg ember jött le, köztük gróf Zichy Aladár miniszter és Popovics Sándor államtitkár. Ezután báró Beck osztrák miniszterelnök, aki türelmetlenül intett a kocsisának:

— Gyorsan előre!

Alighogy a hintó elvágatott, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter jelent meg a lépcsőcsarnok előtt Sieghardt osztrák osztályfővel.

— Tessék fölszállani, — szólott udvariasan Kossuth Sieghardtnak.

— De kérem...

— Csak tessék, tessék, — mondotta Kossuth németül.

A lovak türelmetlenül kezdtek s erősen toporzékoltak.

— Ezek is sürgetik már a kiegyezést! — jegyezte meg nagy derűtségre az osztályfő.

Szterényi államtitkár távozott most. Utóljára távozott el a miniszterelnöki palotából gróf Apponyi Albert kultuszminiszter.

— Utolsóinak maradtam a csatátéren, — mondta tréfásan.

A meghívottak közül gróf Apponyi Albert és gróf Andrássy Gyula miniszterek nem jelentettek meg az

ebéden. Az asztalfőn a házigazda, Darányi Ignác, vele szemben Wekerle Sándor miniszterelnök ült. Darányitól jobbra ültek báró Beck osztrák miniszterelnök, Kossuth Ferenc, Fort, Popovics Sándor államtitkár, Gruber, Pöschl, Seidler, Kutyra, Attems, Schlik, balra Auersperg, Sieghardt, Szterényi, Bernatzky, Wimmer, Yoas, Teleszky, Jekelfalussy és Csatóry, Wekerle miniszterelnöktől jobbra Koritowszky, Rössler, Mezössy, Weber, Kossinszky, Mörth, Györy, balra pedig Derschatta, gróf Zichy Aladár, Spitzmüller, Schonka, Ottlik, Binder, Péchy, Twardovszky, Bárczy, Than és Tormay foglaltak helyet az asztalnál.

A délutáni tárgyalások.

A kiegyezésre vonatkozó tanácskozásokat ma folytatták a miniszterelnöki palotában. A tárgyalásokon résztvevő miniszterek és szakreferensek, kik délben a Park-klubban Darányi Ignác földművelésügyi miniszter vendégei voltak, a dézsóné után megtekintették a nemzetközi munkásvédelmi kiállítást és a mezőgazdasági muzeumot, majd a miniszterelnöki palotába hajtottak. Wekerle miniszterelnök báró Beck osztrák miniszterelnökkel sétakocsizást tett a főváros utcáin, úgy, hogy mire felértek a miniszterelnöki palotába, a magyar s osztrák miniszterek valamennyien már együtt voltak.

A tanácskozások délután öt órakor vették kezdetüket. Ezeken a tanácskozásokon kezdetben külön tárgyalt a két miniszterelnök és külön csoportokban tárgyaltak a magyar és osztrák miniszterek, továbbá magyar részről Popovics Sándor, Szterényi József és Mezössy Béla államtitkárok, osztrák részről Sieghardt v. b. t. t. A szakreferensek a délutáni tanácskozásokba nem vonattak bele. A délutáni tanácskozások későbbi folyamán úgy a két miniszterelnök, mint az osztrák és magyar miniszterek közös értekezleten vitatták meg a függőben levő kérdéseket. Ezen közös értekezleten úgy a magyar, mint az osztrák kormány teljesen precizizozta és formulázta azokat a feltételeket, amelyek mellett a főbb elvi kérdésekre nézve fenálló differenciák kiegyenlíthetők. Az ezekre vonatkozó javaslatokat a két miniszterelnök kieserítte egymással; maga a végleges döntés ezen kérdések tekintetében a holnapi napon következik be.

A tárgyalások este 8 óráig tartottak. Ekkor az osztrák miniszterek 3/4-ig együttmaradtak és tanácskozást folytattak.

A tárgyaláson résztvevők megállapodtak abban, hogy a kiegyezési kérdések állásáról ma a nyilvánosságnak érdemleges információt nem adnak. Este 10 órakor az osztrák miniszterek az Angol királyné szállodában újabb tanácskozásra ültek össze.

Elhalasztották a döntést.

A délelőtti tárgyalások befejeztével félhivatalosan is azt jelentették a magyar kormány részéről, hogy délután lesz a döntő tanácskozás a bank dolgában. Az egész politikai világ érthetően feszült figyelemmel várta ennek a délutáni tanácskozásnak eredményét és az érdeklődést még fokozta egy, a kormányhoz közel álló estilapnak az a híre, hogy a tárgyalások során sikerült a bankkérdést kikapcsolni ezzel a kiegyezés biztosítottának tekinthető. A két kormány a kvóta felémelésére vonatkozóan is megállapodásra jutott. A magyar kormány bizonyos rekompenzációk ellenében a kvótának 7/10-8/10 százalékkal való felémelését elfogadta, természetesen csak abban az esetben, ha az értük nyújtott rekompenzációk értékét megfelelően találja.

Ennek a hírnek a megerősítését várták az este, amikor a tárgyalásokat befejezték és ez a megerősítés elmaradt. Sőt illetékes helyről félhivatalosan kijelentették, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak.

A bank-kérdés tehát még mindig előtérben áll. Az osztrákok még mindig ragaszkodnak ahhoz, hogy a magyar kormány elvi deklarációjában ismerje el a junktimot a kiegye-

zés és a bankkérdés között és egyben fejezze ki azt, hogy a bankközösség fenntartását kívánja. Erre, valamint a többi függőben levő kérdésekre vonatkozólag, amelyekhez a kvótafelémelés és a kapcsolatos rekompenzációk tartoznak, a két kormány einökei a délutáni tárgyalások folyamán kicserélték azokat a feltételeket, amelyek teljesítése esetében a kiegyezést végleg megkötöttnek tekintik. A döntés azonban ma nem következett be. Az osztrák miniszterek még itt maradtak és a holnapi találkozón fog kitűnni, hogy lehet-e a fennforgó differenciákat áthidalni.

Szterényi József államtitkár, akihez munkatársunk ma este a tanácskozások befejezése után erre vonatkozólag kérdést intézett, a következőket mondotta:

— A délutáni tárgyalások folyamán, amelyek öt órakor kezdődtek, előbb külön tárgyalt a két miniszterelnök, majd a miniszterek és külön a szakbizottságok is tanácskoztak. Szóba kerültek a közjogi kérdések, amelyek délelőtt még nem nyertek elintézését, valamint napirenden voltak az összes többi függő kérdések is. A döntés holnapra maradt. A tárgyalások folyamán írásba foglalták mindkét részről a differenciák tekintetében a végleges álláspontot és a holnapi tárgyaláson fog kitűnni, hogy az ellentétek kiegyenlíthetők-e. Holnap valószínűleg egész napon át fog folyni a tanácskozás és a holnapi délelőttől függ, hogy lesz-e döntés. Lehetséges, hogy az osztrák miniszterek már holnap délután haza utaznak, eddig azonban az elutazásra vonatkozólag nem intézkedtek. A fennforgó differenciákra nézve nem nyilatkozhatok, mert a tárgyalások résztvevői valamennyien becsületszóval megfogadták, hogy érdemben semmi közlést sem adnak a nyilvánosság számára.

Igy tehát a helyzet ma sem változott. A kiegyezés megkötését még mindig erős akadályok nehezítik meg, mert nemcsak a bank kérdésében nem sikerült ma a megegyezés, hanem más kisebb jelentőségű dolgokban sem. Lesz-e még sikere a tárgyalásnak, csak holnap dől el, sőt valószínű, hogy még holnap sem, hanem egy újabb tanácskozáson Bécsben. Mert a most fölmerült vitás közjogi kérdésekhez, amelyekről a két fél ma is tanácskozott, báró Aehrenthal külügyminiszternek is lesz szava. Mint már mai számunkban megírtuk, a magyar kormány tagjai e hónap hetedikén utaznak Bécsbe, a kiegyezés sorsa tehát ekkor fog végleg eldőlni.

Most tehát tulajdonképpen csak arról van szó, hogy holnap végleg megszakítják-e a tárgyalásokat, vagy nem. A döntést ma elhalasztották azzal, hogy a feltételek kicserélésénél azt mondották:

— Előbb alszunk rá egyet!...

A függetlenségi párt és a kiegyezés.

A függetlenségi pártkörben ma este meglehetősen izgalommal várták a délutáni tanácskozások eredményét. A tanácskozásokat döntőknek jelezték és ezért nagy számban gyűltek össze a párt tagjai, hogy értesüljenek a kiegyezés sorsáról. A várakozás ideje élénk eszmecsereben telt el, amelyben főképpen a bankkérdés volt a vita tárgya.

Holló Lajos, a párt egyik alelnöke a társalgóban nagyobb csoport előtt szóváltette az osztrákoknak azt a törekvését, amelylyel a közös jegybank szabadalmának meghosszabbítását akarja kiereszkölni. Rámutatott arra, hogy a függetlenségi párt eddig programjából nem valósított meg semmit. Az önálló vámtérületet

földradozza, valószínűleg meg kell szavaznia a kvóta fölemelését, a katonai kérdésekben semmit sem tehet és most még azt is követeli az osztrák, hogy a kormány már előre jelentse ki, hogy magyar részről is meg fogják hosszabbítani a jegybank szabadalmát. A kormány szíves ellenállást fejt ki az osztrák követeléssel szemben és Kossuth Ferencz lelkesen harczol Magyarország pénzügyi különállásáért. A függetlenségi pártnak meg kell ragadnia minden alkalmat, hogy kimutassa, hogy a parlament óriási nagy többségére, a függetlenségi pártra nézve teljesen ki van zárva az, hogy az az önálló bank felállításától elálljon. Ennek a pártnak nemcsak régi bensőségeltjes meggyőződése, nemcsak pártprogramja, de az ország közönségének kéréllhetetlen akarata is előírja, hogy az önálló magyar jegybank föállításához ragaszkodjék. A kormány küzdelmét támogatni kell ennek a manifesztálásával.

A párt tagjainak tulnyomó része élénken helyeselte ezt a felfogást, volta kazonban olyanok is, akik ellenkező álláspontot foglaltak el.

Igy Éber Antal, aki az Agrárbank igazgatója, a pénzügyi világ szempontjából és Nagy Emil, aki az agráriusok közé tartozik, agrárius szempontból úgy vélekedtek, hogy mégis jobb volna talán a közös jegybankot föntartani.

Igen szenvedelmes vitára adott alkalmat ez a két különvélemény s az izgalmas szóharcból mind erősebben domborodott ki a függetlenségi pártnak helyes álláspontja, hogy a jegybank szabadalmát meghosszabbítani nem lehet és hogy a kormánynak semmi körülmények között sem szabad az osztrák követelést teljesítenie.

Később elterjedt az a hír, hogy a kiegyezés sorsa a jövő hét elején Bécsben fog eldőlni, amikor a magyar miniszterek fölutaznak. Majd azt híresztelték, hogy ez alkalommal a király Kossuth Ferenczet külön kihallgatáson fogja fogadni és igyekezni fog őt arra bírni, hogy a függetlenségi párttal a közös jegybank föntartását szavaztassa meg. Ez a hír még jobban fölizgatta a párt tagjait és még erélyesebb állásfoglalásra készítette őket. A rendes esti összejövetel így a pártnak impozáns megnyilatkozása lett az önálló nemzeti bank mellett.

A függetlenségi párt értekezlete.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt október nyolczadikán, kedden este 6 órakor az országos pártkör tanácstermében Kossuth Ferencz elnöklésével pártértekezletet tart. Ezen az értekezleten szóba kerül a kiegyezés dolga is.

Wekerle és a függetlenségi párt vezéré.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az a hír, hogy Wekerle miniszterelnök tegnap este magához kéréte a függetlenségi párt több szerepvivő tagját, kikkel a kiegyezés függő ügyeiről és különösen a jegybank dologáról bizalmasan tanácskozott, nem felel meg a valóságnak. Wekerle miniszterelnök az egész napi fárasztó tárgyalások után korán tért nyugalomra anélkül, hogy a függetlenségi párt tagjai közül bárkit is magához kérétt és fogadott volna.

A holnapi tárgyalások.

Holnap, a király nevenapján a Mátyás-templomban rendezendő ünnepi szentmisén részt fognak venni teljes díszben a Budapesten időző osztrák államférfiak is. A misén Kohl Medárd püspök fog czelebrálni fényes papi segédlettel. A mise után a politikusok átöltözködnek, úgy, hogy holnap délelőtt előreláthatólag csak 11 órakor lesz megkezdhető a tanácskozás.

A holnapi döntő tanácskozáson, amely mindjárt az ünnepi mise után lesz, — miután a résztvevők díszruháikat levetették, — gróf Andrássy Gyula belügyminiszter is részt vesz. Gróf Andrássy Gyula ma este érkezett a fővárosba. Megérkezése után egyenesen a Nemzeti Kaszinóba hajtattott, ahol hosszú tanácskozást folytatott gróf Apponyi Albert és gróf Zichy Aladár miniszterekkel, akik részletesen informálták a tárgyalások állásáról.

Az osztrák parlament egybehívása.

Bécsből jelentik, hogy még eddig semmi intézkedés nem történt a parlament egybehívására. Félhivatalos értesítés szerint október 10-ikére csakis abban az esetben hívják össze az osztrák parlamentet, ha addig a kiegyezés tárgyalása Budapesten véget ér.

Politikai hangulatok.

1. Kérdőjelek.

A király nevenapjára minő ajándékkal kedveskedhetik urának és legfőbb parancsolójának a magyar kormány, azonkívül hogy az operában diszeldadást rendeznek és hogy az udvarnagya a gratulációkat közvetíti? Mit nyújthat a magyar kormány, hogy rendkívüli módon megszerezze a király kegyét, amelyre nagyobb szüksége van a „rebellis“-nek, mint a direkt Bécsből küldötnek. Átadja talán a kiegyezési tárgyalások aktáit, amelyek a király részére becsek akkor is, ha olyan kiegyezés van, ami nem kiegyezés és akkor is, ha nincs kiegyezés és mégis van. De ha a király gondolkodik a maga hatalmának és népeinek sorsán, valjon nem kérdőjel gyanánt áll előtte a jövő bizonytalansága, hogy meddig lehet még Ausztriát és Magyarországot az eddigi szisztéma szerint erőszakosan összekötve tartani aképpen, hogy az egyiknek a sorvadása árán szerezen gyarapodást a másik? A régi egyeduralmi erősség, mely bővebb monarchikus jellegű ruhában jelenik meg, amugy is és így is sokat veszített hatásából, befolyásából. Az uralkodói parancsoknak nem feltétlenül engedelmes végrehajtói a népek és nemzetek. Az új eszmék áramlatai nemcsak előítéleteket sodortak el, hanem elpusztítással fenyegetnek képzelt jogokat is. Ezek közé tartozik, hogy nemzetek és országok javai felett nem rendelkezhetnek már feltétlenül és kényük-kedvük szerint az uralkodók, a koronás fejek és hovatovább a köztársasági eszmék lényege helyet foglal a régi uralmi rendszerekben is. Inkább a szerződési jelleg érvényesül, ha uralkodók hatalma és a nemzetek java közti viszonyt és a hatalomért hozott áldozatokat kell mérlegelni. Sőt az eszmék között érne kezd az állandó hadseregek megszüntetésének gondolata, melylyel inproductiv erők kimondhatatlan sokasága merülne fel és változónék át hasznothozó munkává és rengeteg gazdagság jutna a pénzáldozatokból, ami a katonaságra fordítatik, hatalmas segítő eszközei keletkeznének a gazdasági, társadalmi, tudományos és általános jóléti intézmények részére. Azonképpen az uralkodói hatalmak leglényegesebb tényezőit is ostromolják a felvilágosodott új irányzatok, az emberi egyenlőség és a humanizmus eszméi. Talán nem is nagyon távoli az idő, a mikor kialakul a lelkek forradalma, ez a nagy forradalom a békéért. Uralkodók, kiknek életük leginkább azzal telik el, hogy hadjáratokra készenlében állanak, avagy védekezésre készülnek, az emberek millió felett ezzel uralkodnak, legfőbbképpen ez a látható hatalmuk, a fegyverek mellé állított emberek sokasága. Am már türniök kell hogy ez a hatalom is erőtlenné váljék, ha nemzetek leigázására vállalkoznak, igazságtalan czélokért.

Itt van eképpen a kérdőjel, hogy csakis fenyegetésekkel le lehet-e győzni egy országot fegyver nélkül is, de a fegyverekre támaszkodva, úgy, hogy anyagi javairól a másikkal, az uralkodó előtt kedvesebbnek az előnyére lemondjon?

Bizonyára tudnia kell a mi királyunknak is, hogy a nemzeti eszme, melyet sem erőszak, sem taktika már kivégezni nem képes, továbbra is utat keres magának, ha el is zárják rövidebb-

hosszabb időre és a nemzeti eszme nemcsak azt foglalja magában, amire az egyezségek és paktumok műhelyében ragasztó-nyveket és csendesítő folyadékkal tudnak főzni, hanem a vérgeringése továbbra is a nemzet hatalmának a megerősítését igényli. Kérdésnek marad eképpen minden egyezkedés, amelyik a két hatalomnak, a nemzetének és az uralkodónak a körébe vág. A gazdasági előrehaladás biztosítása tehát, valamint az alkotmányjogok védelme nincs megoldva végképpen abban az esetben sem, ha a nyugalom kedvéért kiegyenlítő módozatokat találunk, nincs megoldva mindaddig, amig lelkiületi egyetértés és igazságos érület nem keletkezik a hatalmi erők kölcsönösen egyenlő felhasználására. Elméllkedések, óhajtások és sóhajtások szétfoszlanak, mint a szappanbuborék a gyermek szeme előtt. Hiábavaló a törekvés, úgy átadni a hatalmat, mint amiképpen egy félszázaddal előbb átvétetett. Egy félszázad óta a nemzetek itélete megváltozott, jogokat már fegyverrel vérbe fojtani nem lehet.

A kérdőjelek sokasodnak a legnagyobb teendőkre nézve épugy, mint a másadrendűek tekintetében. Mi lesz a parlament munkája, arról a kormány csak plánumokat csinálhat, de nem tudja, hogy valjon minden terve nem omlik-e össze mindjárt a kezdet kezdetén, avagy amikor azt hiszi, hogy minden a legjobban uton van, nem akkor tör-e rést a sorokban az ellenséges indulat, esetleg a türelmetlenség. Azt halljuk, hogy bizonyos dolgokhoz nem szabad nyulni, mert az clyan cselekedet lenne, mintha éretlen gyümölcsöt tépnének le, sőt foglalkozni sem kell velük, amíg meg nem érnek. Am ez az elmélet nem egyéb, mint a régi kárhuzatos kormánypolitika, amikor a közvélemény elaltatása és az aggodalmaskodók elhallgattatása volt a legfőbb gond, a lényeg mindig háttérbe szorítatván. E könnyelmű és lelkiismeretlen politika következtében a gyümölcs mindig másnak érett meg, a más asztalára került a java, míg az ország a rothadt hulladékot kapta. Valjon elhatalmasodtak volna-e belső ellenségeink, a nemzetiségek, ha a bajok orvoslására irányuló ténykedéseket nem halasztottuk volna el folytonosan azzal a kifogással, hogy a gyümölcs még nem érett meg. És elgyengült volna-e gazdasági erőnk ennyire, hogyha a komoly akeziókat minduntalan nem halasztgattuk volna amaz ürügygel, hogy nem kell az éretlen gyümölcsöt leszakítani és inkább maradjunk továbbra is a régi állapotban, semhogy bármint is kockácztassunk. A nemzet, mely ha fegyverrel kell sikra szállani, bámulatos bátorságot öröklött, megriad a legkisebb kényelmetlenség-től, mely azzal járna, ha az ország anyagi sorsán kellene lendíteni. És éppen az Ausztriával való közösségért vállalt nagyon nehéz terhek súlyosbítására lehetne-e gondolni, ha az ellenállás meg nem gyengült volna.

Mindamellet, hogy itt látszólagos ellentmondás van ama tétel között, hogy az ujkor szelleme a nemzetet erősíti és a között az igazság között, hogy erő és vállalkozási bátorság hiányában a hatalommal szemben vereségeket szenvedünk, a kérdőjelekre a válasz mégis az első tétel mellett bizonyít.

Mert a mostani káoszról a kibontakozás bármint legyen is, a tapasztalatok termékenyítő ereje nem vész el. A forrongó eszmék kérdőjeleire már a válasz ezen tapasztalatokkal fog formálódni. Sőt ha a nemzet jelenlegi képviselte erőtlenség és ingadozó is, a jövőre ez is tapasztalat gyanánt fog szolgálni és a választóközönség, az ország, komolyabban fogja mérlegelni az egyének képességét, kikre a maga hatalmát átruházza.

II. A hajszál.

Október tizedikével kapcsolatosan rendkívüli események foglalkoztatják az ország egész közvéleményét a nagy kérdések sorozata lép előtérbe. Maga a munkásvilág országos tüntetése, a munkabeszüntetés, mint a rendes vérkeringés megakasztása egyedül is alkalmas arra, hogy minden érdeklődést maga felé vonjon, azaz a kérdéssel együtt, hogy vajon minő eredményeket okoz ez a tüntetés az általános választói jog részére, esetleg ez eszme ellen. A kormány nyilatkozatait várják s a tüntetés általános figyelmet kelt. Nemkülönböztetve dátum október tizedike az ország gazdasági vitális kérdéseinek szempontjából. Végérvényesen akkor fogjuk megtudni, hogy miképpen állunk Ausztriával, lesz-e kiegyezés, vagy nem lesz, ha igen, milyen és ha nem, mi lesz helyette. Akkor kell megtudnunk, mi a helyzet a kvóta-kérdésben és mi az elhatározás a bank ügyében. Ezek olyan dolgok, amelyekről nemcsak egy napi élet, de hosszú időkre, évekre kiterjedően az ország sorsának az alakulása függ.

... S amikor mindez a legelevenebben érinti az ország javát, egzisztenciáját és sorsát: akkor egyszerre a függetlenségi pártion mozgalom indul, hogy minden erőlködést amaz egy kérdés részére foglaljanak le, hogy mi történjék Vajda Sándorral, ha október tizedikén bemegy a képviselőházba.

Budapest, október 3.

A nemzetiségiek fenyegetése. A nemzetiségi képviselők — mint már jelentettük — tegnap este értekezletet tartottak, amelyen megbeszéltek jövőd maguktartását. Elhatározták, hogy a hírhedt Vajda Sándor a Ház első ülésén megjelenik a képviselőház ülésstermében. A nemzetiségi képviselők elhatározták, hogy ezzel az alkalommal minden erőszakkal szembeszállnak és nem engedik, hogy Vajdát esetleg inzultusok ériék. A függetlenségi párt tagjai között nagy izgalmat keltett a nemzetiségieknek ez a provokáló vakmerősége és ma este a pártkörben már igen elkéseredett hangon nyilatkoztak a képviselők. Ha Vajda valóban megjelenik az üléssteremben, úgy, izgalmas jelenetek várhatók.

A kormány és Nagybecskerek. „Az Újság” két közleményben, melyek szeptember 19-én és szeptember 29-én jelentek meg, a jelenlegi kormányt azzal vádolja, hogy Felsőmuzslyát a városi képviselő meghallgatása nélkül kiszakította Nagybecskerek határából és külön községgé tette, ami által Nagybecskerek városa nagy anyagi veszteséget szenved. Ezekkel szemben a Budapesti Tudósító illetékes helyről a következő értesüléseket szerezte:

Felsőmuzslya kincstári telep 1898-ig Nagybecskerek rendezett tanácsu város X. kerülete volt. Ez évben a háromezer lélekre menő községrész lakosai mozgalmat indítottak, hogy nagyközséggé alakuljanak át. Az átalakulási kérelem az 1886. évi XXII. t.-cz. 152—154. §§-ainak rendelkezései szerint letárgyalatván, Nagybecskerek város képviselőtestületének és Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának meghallgatása után Széll Kálmán belügyminiszter 1902. évi október 13-án 26340. szám alatt kelt határozatával és a földmivélségi miniszterrel egyetértőleg Felsőmuzslya kincstári telepnek nagyközséggé alakulását megengedte. Nagybecskerek város képviselőtestülete 1902. november 4-én kapta meg a miniszter határozatát és 173. szám alatt hozott határozatával nyomban kimondotta, hogy a határozat ellen újrafelvételi kérelemmel él. Az újrafelvételi kérelem Széll Kálmán belügyminiszterhez felterjesztetvén, nevezett miniszter, hogy Nagybecskerek város képviselőtestületének újrafelvételi kérelmében felhozott indokait alaposan megvizsgálhassa, a nagyközségre való átalakulást megengedő határozatának végrehajtását felfüggesztette és a földmivélségi miniszterrel együtt az újrafelvételi kérelem indokait vizsgálat tárgyává tette. A földmivélségi miniszter szakközegének a helyszínre történt kiküldetésével megejtett vizsgálat eredménye azonban az lett, hogy Tisza István akkori belügyminiszter az újrafelvételi kérelmet visszautasította és Széll Kálmán határozatát fentartva, az önállósítás keresztülvételét elrendelte. A telepnek nagyközséggé átalakulása aztán 1905. évi július 1-én meg is történt. A fentiekből kitűnik, hogy a jelenlegi kormány-

nak Felsőmuzslya önállósítása ügyében semmi része nem volt. A nevezett lap közleményének az az állítása nem felel meg a valóságnak, hogy Nagybecskerek kérését a jelenlegi kormány egyszerűen félredobta, mert a belügyminiszterhez ebben az érdeklődés már a Tisza-kormány idejében befejezett ügyben csak az évi szeptember 5-én érkezett egy beadvány, melyben Nagybecskerek képviselőtestülete a minisztertől a pénzügyminiszterhez intézett azon kérésének pártfogását kérte, hogy a pénzügyminiszter, kárpótlásul a Felsőmuzslya önállósítása által szenvedett veszteségért, engedjen át a város által fizetett borítal- és husfogyasztási adóberlet jövedelméből évi 30.000 korona államsegélyt a városnak. Nagybecskerek városnak a belügyminiszterhez intézett ezen kérelme pedig úgy intéztetett el, hogy a belügyminiszter a pénzügyminiszternél a kérelmet pártolta és annak kedvező elintézését a maga részéről ajánlotta.

A helyzet Horvátországban. Zágrábból jelentik: A horvát-szerb koalíció tagjai naponként gyűléseznek, hogy bizalmas tanácskozásokban a magyar képviselőházban követendő eljárásukat végleg megbeszéljék. Az eljárásra nézve a koalíció tagjai közt teljes egyetértés uralkodik. Magatartásukat a horvát delegátusok a viszonyok fejlődésétől teszik függővé.

Az unionista táborban hire jár, hogy Rakoczy bán már teljesen elkészült programjával, de csak akkor utazik fel Budapestre, ha a kiegyezési tárgyalások teljesen befejeztettek. E programot a minisztertanács meg fogja vitatni és a megállapodásokat jóváhagyás végett ő felsége elé fogják terjeszteni. A bán úgy az osztályfőnöki, mint a főispáni állásokra nézve fogja előterjesztéseit megtenni.

A vezérkar reformja. Bécsből jelentik, hogy a vezérkar újjászervezésének terve már teljesen elkészült, a Ferencz Ferdinánd trónörökös által megállapított elvek szerint. A reform egyik célja a vezérkari tisztek számának csökkentése. A hadiiskolába csak hosszabb ideig tartó csapatot vezetőket veszik fel a pályázókat s a hadi-iskolát sikerrel végzettek közül évenként csak harminczan maradnak a vezérkarban, a többiek visszakerülnek a csapatokhoz. Az új rendszerben kevesebb lesz ugyan a vezérkari tisz, de gyorsabb lesz az előmenetelük, mert a trónörökös nem akarja, hogy a törzstiszti és tábornoki karban csupa öreg ember legyen.

Tasnádiak küldöttsége a kultuszminisztériumban. A tasnádiak egy nagyobb küldöttsége járt ma délelőtt a kultuszminisztériumban, hogy felkérje a minisztert a tasnádi elemi iskola államosítása és egy állami polgári fiúiskola felállítására tekintetben megindított mozgalmuk támogatására. A küldöttséget, amelyet Kun Árpád országgyűlési képviselő vezetett, gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter igen barátságosan fogadta és miután jóindulattal biztositotta a megjelenteket, kérte, hogy a kiegyezés dolgában való elfoglaltsága miatt óhajaikat Tóth János államtitkárral közöljék. A küldöttség ezután felkereste előbb Tóth János, majd Molnár Viktor államtitkárokat, akik előtt ugyancsak Kun Árpád tolmácsolta a tasnádiak fentebb említett kérését. Az államtitkárok szintén teljes jóindulattal fogadták a küldöttséget és kijelentették, hogy a maguk részéről azon lesznek, hogy a tasnádiak kérése teljesíthessék.

A radikális párt titkos gyűlése. Néhány fővárosi lap megírta, hogy a radikális párt titkos ülést tartott, amelyen Kristóffy József is megjelent és amelyen arról tanácskoztak, hogy lehetne belevonni a vasutasokat az október tizediki munkaszünetbe. A gyűlésen állítólag a szociáldemokrata párt küldöttei és a vasutas sztrájkból ismeretes Turchányi Pál és Breier Vilmos is megjelentek. Erre a hírre vonatkozólag Kristóffy József kijelenti, hogy semmiféle titkos konventikulum nem volt, csupán rendes igazgatósági gyűlés, amelyen a szociáldemokrata pártnak sem küldöttei, sem megbízottai nem voltak jelen és nem tárgyaltak a vasutasok munkaszünetéről. Kaffka László, mint a radikális párt elnöke, szintén nyilatkozik és a maga részéről is megczáfolta a terjesztett híreket.

Az amerikai hadügyminiszter Japánban.

Budapest, október 3.

Mig Amerika és a japán nép között nap-nap után fokozódik a gyűlölet, Taft, az Egyesült Államok hadügyminisztere Tokióban tartózkodik s ott a japán államférfiak ünnepelt vendége. A hadügyminiszter különben is a virágos Nipponban nagy népszerűségnek örvend, mely még azóta maradt fenn, amikor Taft két év előtt Tokióba kísérte Roosevelt Alicze kisasszonyt.

Akkoriban gróf Katzura miniszterelnök, az „Imperial-Hotel”-ban adott banketten rámutatott arra a nagy lelkesedésre, melyet az amerikai vendégek keltettek és annak a nézetének adott kifejezést, hogy ez a két nemzet nagy barátságára vezethető vissza, mely a történelmi és a geográfiai helyzet révén, mindjobban fokozódik. Taft rádúplázott Katzura udvariasságára és kijelentette, hogy az amerikaiak a Filippinszigetek kezelésénél Japánt vették példaképpen. Roosevelt elnök és vele az összes amerikaiak abban reménykednek, hogy ily szoros viszony mellett, a két nemzet barátságát hosszú időre biztosították.

Még két év előtt ez a barátságos viszony a zenitjén állott, mert Japán nagy szimpátiával viselkedett Amerika iránt a japán-orosz háború idején tanusított magatartása miatt. Az 1905. júliusi napok óta azonban sok minden megváltozott, többek közt a Japán és az Egyesült Államok népe is. Az amerikai most már a japánban nem látja többé a tudományra szomjazó tanoncot, hanem a toladó idegent, ki vagyonára vágyik. És mivel az amerikaiak természete, hogy mindjárt ököre megy, ha vagyonáról van szó, mi sem természetesebb, mint hogy az összeütközések nem maradhattak el.

Ennek dacára Taft minisztert nagy lelkesedéssel fogadták, mikor Jokohamában partraszállott.

Hogy az amerikai hadügyminiszter mit keres Japánban, azt világosan elárulja egy tréfás mondása. Valamelyik japán napilap munkatársa megkérdezte a minisztertől, ki a következő elnökválasztáson szintén a komoly jelöltek közé fog tartozni, hogy megfogják-e választani.

— Bizonyára, — felelte nevetve Taft, — feltevé, hogy a japán szavazatokat is megkapom.

— Helyes, — felelte talpraesetten az újságíró, — de gondoskodjék, hogy zavartalanul juthassunk Sanfrancziskóba és ön meg lesz velünk elégedve.

Ez a párbeszéd magában foglalja Taft utazásának egész programját.

Japán bizalmát akarja megnyerni, melyet azonban — az újságíró szavai után itélve — csak úgy érhet el, ha Sanfrancziskóban szabad bevándorlást biztosítanak a japánoknak.

Taftnak mindenesetre nehéz helyzete lesz, mert a japán közvélemény ismét forrongni kezd annak hírére, hogy Amerika mégis a Csendes óceánra küldi az Atlanti hajóhad legnagyobb részét.

A japán sajtó ellenzéki része ebben japánellenes akciókat lát és izgató czikkeivel hangulatot csinál Amerika ellen. Ez pedig igen komoly esemény, mert aki ismeri a japán közvélemény hatalmát, az tudja csak mérlegelni a fejlemények fontosságát. A győzelmes orosz hadjárat óta a japánokban különösen kifejtett a nemzeti önérték és ha valaki csorbát merne ütni rajta, belátáthatatlan következményeket vonna maga után.

Az Egyesült Államok kormánya ugyan nem fog ki annak hangoztatásából, hogy a hajóhad kirándulása — mint ahogy azt Amerikában mondják — nem Japán ellen irányul.

A hivatalos kijelentéseket azonban megczáfolják a tények, mert hiszen Amerikának csak akkor jutott eszébe Atlanti flottáját a Csendes óceánra küldeni, amikor a szanfrancziszki események nyomán viszonya elhidegült Japán iránt.

Taft hadügyminiszter mindent megtesz, hogy a félreértéseket eloszlassa. A tiszteletére adott banketten hangsúlyozta, hogy csak egy kis felhőske volt az, amely Japán és Amerika ötvenéves barátsága fölött állt, a múlt század nagy átalakulásai nem tudták befolyásolni a két nemzet szívélyes viszonyát. A szan-francziszki eset diplomáciai uton el lett már intézve. Egy

háboru a két nemzet között a civilizáció elleni merénylet volna.

Taft különben ma már elutazott és tokiói fogadtatása fölött a legnagyobb elragadtatással beszélt.

Tudomány a tudományért.

☉

Pécs városában nevezetes czéllal alakult meg ma egy kongresszus. A magyar tudományos világ elitje gyűlt itt össze, hogy vitatkozzék afölött, hogy mint lehetne Magyarországon terjeszteni és népszerűsíteni a tudományt? Egy nagy szervezet megalkotása a kitűzött cél, amelyik behálózna az egész országot és egyszerre száz helyen hirdetné mindazoknak, akiket ez érdekel az alsóbb és felsőbb fokú tudást.

Ki tagadná, hogy Magyarországon, ahol még a diplomatikus emberek közt is annyi az analfabéta, nem fontos missziót teljesítené egy ilyen szervezet?

Nincs társadalmi réteg, amelyik a megkövetelhető műveltség relativ színvonalához képest ne szorulna igen sok okulásra. Kezdve azokon, akik írni, olvasni sem tudnak s végezve az álművelteken, akik némi összekapkodott tudással szánalmasan markirozzák a kulturembert, alig van ezen a földön műveltség, amelyikre ne férne még jó sok toldozás-foldozás. De vajjon sikerül-e az embereket meggyőzni arról, hogy erre valóban szükség van s érdemes magáért a tudományért is szeretni és művelni a tudományt?

Igy, ha a pécsi kongresszus megcsinálja a szabadtanítás országos szervezetét, még csak fél munkát végzett, mert abban rejlik a siker tulajdonképpeni titka, hogy erre a fogas kérdésre feleletet találjanak.

Nálunk még azok is, akik már rászánták a fejüket arra, hogy tanuljanak, nem magáért a tudományért tanulnak, hanem a diplomáért. Sehol a népesség összességéhez viszonyítva annyi középiskolai és egyetemi hallgató, mint itt és sehol olyan kevés igazi tudás, mint Magyarországon. Immár egész oktatási rendszerünk ehhez az igényhez idomult. A középiskolák csak klaszsiikálnak és nem tanítanak. Az egyetemeken pedig azok a tanszakok a legnépesebbek, amelyek legkisebb tudással, legkevesebb reális munkával lehet kisvindlízni a diplomát. Ezért van annyi jogászunk s oly kevés orvos vagy mérnök-hallgatónk. S ezért van az, hogy a magyar ember, amikor a diplomával zsebében kilépett az életbe, az iskolai levegővel egyszerre szellőztet ki fejből minden tudományt. Mint felesleges ballasztot rakja le azt az ismeretet is, amit diploma felé törés közben ráerőszakoltak s azután napi robotjának, szokott szórakozásának él s jó ha annyi köze van a betűhöz, hogy becsületos figyelemmel elolvassa a szokott újságját.

Ilyenek nálunk még az úgynevezett „műveltek“ is, hát még a műveletlenek? Ezt a tömeget meggyőzni arról, hogy a tudás önmagában érték, hogy tanulni élvezet és mindenfajta tudomány hatalom, sziszifuszi munka lesz.

Jó lenne, ha a pécsi kongresszus módot találna rá.

AZ EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

KÜLFÖLD.

A badeni trónváltás. A badeni trónt az eddigi nagyherceg halála folytán II. Frigyes nagyherceg foglalta el. II. Frigyes beteges, de felvilágosult ember és éppen ezért a német birodalom konzervatív körei nincsenek vele teljesen megelégedve, mert azt tartják felőle, hogy kelleténél is jobban haladóparti eszméknek hódol. A karlsruhei csapatok letették az esküt az új nagyherceg kezébe. Az elhunyt nagyhercegért huszonnégy heti gyászt rendeltek el.

A perzsa forradalom. A parlament támogatására az alkotmányos hivatalnokok egyesületet hoztak létre, amelynek élén számos herceg, sok hivatali méltóság és a sah környezetének kiváló tagjai állnak. Az egyesület feliratot intézett a sahhoz, amelyben nyílt és alkotmányos uralkodásra szólítják fel. Az egyesület tagjai a parlamentben esküt tettek az alkotmányra. Fenyegetéseikre a sah a parlamentarizmusra nézve kedvező kijelentést tett. A perzsa parlament, arra a hirre, hogy a török csapatokat további előnyemulásra utasították, elhatározta, hogy hadsereget küld a határra és ez expedíció költségeire egy millió frankot szavazott meg.

A macedóniai igazságügyi reformok. Illetékes körök szerint a Köln. Ztg. múlt hó 27-iki távirata, amely szerint a porta tudomást vett arról, hogy a nagykövetek a török igazságügyi reformok tervezetét Macedónia számára egyhangulag helyeselték, a műrztégi megállapodások értelmében azonban maguknak az ellenőrzést és keresztülvitelt követelték volna, nem felel meg a valóságnak, ennél fogva a következő napon ahhoz fűzött kommentárok is helytelenek. A nagykövetek eddig erre vonatkozólag semmit sem közöltek a portával, hanem előbb gyűlést fognak tartani, azután kormányukat értesítik és csak akkor, ha a kormányok képviselőik indítványában megegyeztek, fognak a portához irányú jegyzéket intézni.

A helyzet Marokkóban. Muley Hafid seregéhez ulabb segélycsapatok érkeztek. A meghallá valószínűleg holnap indul Rabat felé. E hadsereget egy második követi. Hir szerint El Rasid parancsnoksága alatt Kazablankától 150 kilométernyire egy harmadik mehallát toboroznak, mely Fezbe indul, hogy ott Muley Hafidot szultáná proklamálják, míg Buriál, a régi szultán rabati hiveit fogja fékentartani. Magazamból jelentik, hogy Muley Hafid tegnap este elfogatta a kormányzót, láncra verette és Marakesbe küldte. A Figaro kazablankai tudósítójának jelentése szerint a szultán hadseregében még mindig nagy az európai ellenes mozgalom. Buhtaben Bagdali, a szultán seregének parancsnoka, a hadsereggel Rabattól 6 órai járásra foglal állást, hogy a Saufa-törzs területén átvonuló Muley Hafidhoz hű meghallá mozdulatait megfigyelje és szükség esetén harcra bocsátkozzék azzal.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Új rendezett tanácsú város. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter Liptó megye törvényhatóságának felterjesztésére még tavaly felfüggesztette Rózsahely közönség önkormányzatát a tanúsított rossz gazdálkodás és az előfordult szabálytalanságok miatt. Kormánybiztossá dr. Klinovszky Lénárdot küldötte ki, ki mint kormánybiztos az ottani magyarérmű polgársággal azon fáradozik, hogy Rózsahely nagyközség rendezett tanácsú várossá alakíttassék át. A kormánybiztos részletesen kidolgozott jelentést terjesztett a belügyminiszter elé és e jelentésében kifejti, hogy a Felvidék ezen rohamosan fejlődő nagyközsége csak úgy képes a pánszláv üzemek alól magát emancipálni, ha rendezett tanácsú várossá alakul át. Ez különben már azért is szükséges, mert Rózsahely több mint három millió korona vagyon felett rendelkezik, amit csak rendezett közigazgatással lehet megtartani. Fontos nemzeti és kulturai érdekek is sürgetik ezen intézkedést, mely különben a pánszlávoknál meglehetősen erős ellentállással találkozhat.

Fiume polgármestere. Dr. Vio Ferencz Fiume polgármestere e hó 5-én teszi le a hivatalos esküt gróf Nákó Sándor kormányzó kezébe, amikor programbeszédét is elmondja.

Az osztrák vasutas-sztrájk.

— Zavarok az egész vonalon. —

Budapest, október 3.

Az osztrák vasutasok állhatatosan folytatják a mozgalmukat s ezzel kapcsolatban gyarapodnak a nehézségek az egész vonalon. A mai nap nem hozott fordulatot a vasutasok sztrájkjában. A passzív rezisztencia mindinkább terjed, minek következménye a helyi forgalom teljes szünetelése lesz. Az élelemhiány napról napra nagyobb mérvet ölt és Bécs városa már is nagy zavarokkal küzd. A vasúttársaságok az alkalmazottak fizetését meg fogják javítani, eziránti tárgyalások folyamatban vannak.

Tudósításunk a következő:

Terjed a veszedelem.

Az osztrák magánvasutakon egyre jobban érzik a passzív rezisztencia hatását, mely a forgalmat már nagy veszedelmekkel fenyegeti. Az északnyugati vasuton és az államvasúttársaság vonalain a passzív rezisztencia nemcsak hogy nem gyengült, de folyton terjed és erősödik. A vonalakról beérkezett híradások szerint a nagyobb állomásokon kezdik a tehervonatokat feloszlítani, mert azok közlekedése a tehervonatok nagy késése miatt a személyforgalmat is veszedelemmel fenyegetik. A tehervonatok ma a legtöbb helyen több órai késéssel érkeztek. Bécsbe ma kevesebb tej érkezett, mint tegnap, mert néhány vonat, melyek tejet hoztak, nagy késéssel érkezett. Az Aspangvasuton szintén nagy akadályoknak van kitéve a forgalom a passzív rezisztencia miatt. Érdekesség, hogy az északnyugati vasut alkalmazottai tegnap gyűlést tartottak, melyen a passzív rezisztencia beszüntetése ellenében többek között Taussig igazgató lemondását követelték.

Az osztrák-magyar államvasut további intézkedésig megszüntette az árufelvételt — gyorsáru-kiüldemények, élőállatok és élelmiszerek kivételével — Brünn, Bruck és Marchegg, tehát Magyarország felé is. A szövetkezett vasutasok szervező-bizottságának ülése elhatározta, hogy a passzív rezisztenciát a cseh északi vasuton, a bustichradi vasuton és az aussig-telepíci vasuton október tizenötödikéig elhalasztja.

Az államvasuti alkalmazottak gyűlést tartottak, amelyen kimondták a passzív ellenállás azonnali megkezdését. A vasuti forgalomban beállott akadályok ma már nagyon is érezhetők voltak. A csehországi, különösen a brünni cukorgyárosok panaszkodnak, hogy nem tudnak a cukorgyártáshoz szükséges répat kapni, mert a vasutak rendkívüli módon késnek. Ami répaszállítmány megérkezik, rendkívül késve kerül a gyárba. Ha a passzív rezisztencia sokáig tart, az összes csehországi cukorgyárak beszüntetik az üzemet.

Teschenben a teheráru-felvételt beszüntették.

Aussigban két tehervonatot a Nordwestbahn vonalán, Schreckenstein állomáson szét kellett osztani, mert a pálya blokkolva van.

Brünnbe a gyors- és személyvonatok egyórás késéssel érkeznek; a gyors-tehervonatok késése tíz óránál is több. A vasúti pályamunkások valószínűleg sztrájkba lépnek.

Bécsben a vásáresarnok kofái küldöttséget menesztettek az államvasutak igazgatóságához azzal a panaszszal, hogy kénytelenek felszedni a sátorfákat, ha a tehervonatok nem hoznak élelmiszereket. A kofákat rendkívül felizgatta az igazgatóságnak az a válasza, hogy egyelőre nem segíthet a bajon.

Bécsből induló személy- és tehervonatok késéssel indultak, melynek oka egyaránt kereshető az utépítési munkálatokban és a személyzet passzív ellentállásában. A faszállításokat már beszüntették, a gabona- és szarvasmarha-forgalom lebonyolítását végző vonatok is nagy késéssel közlekednek. A keleti expressz-vonat 24 perccel később, a budapesti vonat pedig két órai késéssel érkezett. Egy tehervonat, amely Marchegből Stadlauba indult, 24 óra alatt tette meg az arány-

lag rövid utat. Az állatvásáron is nagyon érzhető a passzív ellentállás, mert a tehervonatok nagy késéssel érkeznek és kevés állatot hoznak.

Az államvasuti alkalmazottak passzív rezisztenciája csupán vonatkésekben érzéti hatását. A személyzetnek tudomására hozták, hogy az igazgatótanács ma ülést tart, amelyen az alkalmazottainak követeléseivel fog foglalkozni. Azt hiszik, hogy a hozandó határozatok az alkalmazottakat meg fogják nyugtatni. Az északnyugati vasúttársaságoknál a helyzet némileg rosszabbodott, miután az igazgatótanács határozatai a személyzetet nem elégitik ki. A tehervonatok késése átlag 3 óra, a személyvonatoké átlag 1 óra. A cseh északi vasut alkalmazottai körében a passzív rezisztencia nem talált hívekre, a bustiehradi vasut alkalmazottai szintén nem léptek passzív ellentállásba, miután azonban ezen vasut az államvasúttársaság pályaudvarait is használja, a mozgalom által annyiban van érintve, hogy vonatai szintén kénytelenek a pályaudvarokba megkésve befutni és ott a rendnél hosszabb ideig vesztegelni. A cs. kir. államvasutaknál a helyzet teljesen normális.

Keresik az ellenszert.

A morvaországi tartománygyűlés tegnapi ülésén Prayon képviselő sürgősségi javaslatot nyújtott be a passzív ellenállás ügyében, a melynek értelmében a tartományi választmány bizassék meg, hogy haladéktalanul, esetleg távirat, vagy telefon útján kérjen a kormánytól azonnali megfelelő intézkedéseket. A kormány, illetve a vasúti minisztérium azonnal szólították fel, hogy a tárgyalásokat saját alkalmazottaival azonnal kezdje meg és hasson oda, hogy ez a magánvasutaknál is megtörténjék. A sürgősségi javaslatot egyhangúlag elfogadták.

Az északnyugati vasúttársaság alelnöke értesítette a rezisztencia vezető bizottságát, hogy az igazgatótanács határozata folytán a fizetésrendezés október 1-ére visszaható lesz. A fizetésrendezés olyan lesz, mint az osztrák államvasutaknál; a mostani alkalmazottak egy fizetési fokozattal elő fognak lépni.

A legújabb hírek.

A legújabb hírek szerint: A Nordwestbahn vonalain a helyzet rosszabbodott. Dél-élelt a passzív rezisztencia intéző-bizottsága megjelent a vezérigazgatónál és közölte vele, hogy az alkalmazottak elfogadják a fizetésjavítást az államvasuti fizetésszabályzat mértéke szerint, de az a kívánságuk, hogy az igazgatótanács vitassa meg az alkalmazottak bizalmi férfialval az új szabályzatot. Zehetler osztályfőnök azt válaszolta, hogy az igazgatótanács a tegnapi határozat következtében további tárgyalásokba nem hajlandó bocsátkozni.

Ilyen körülmények közt előrelátható, hogy a bérharcz még jobban el fog mérgesedni és nem lehetetlen, hogy a Nordwestbahn vonalain a személyforgalom is meg fog akadni.

A brünni vasúti munkások valószínűleg sztrájkba fognak lépni.

A linzi államvasuti alkalmazottak sürűn tartanak gyűléseket és minden valószínűség szerint csatlakozni fognak a mozgalomhoz.

Az olmtüzi lokomotív-vezetők közt mozgalom indult meg, hogy ők is támogatják a passzív rezisztenciát.

Az államvasutak és a Nordwestbahn prágai teherpályaudvarain nagy a zűrzavar. Nyolcz tehervonatot mozdonyhiány és a vonatok nagy késései miatt nem lehet elindítani. Brünn és Bodenbach közt a tehervonatok 4-8 órással késéssel járnak.

Bécsben városszerte nagy a tejhiány, mert a megérkezett tej legnagyobb része a késés miatt megsavanyodott. A nagy tejgazdaságok kocsikon és automobilon szállítják be a tejet, de ha a passzív rezisztencia tovább tart, akkor nagy tejhiány fog bekövetkezni.

Az államvasúttársaság kommunikéje szerint elhatározták az összes vasúti alkalmazottak fizetéseinek rendezését. A hozott határozatok lényegükben megegyeznek az északnyugati vasúttal. Ezenkívül a műhelymunkások béreit és akkord-díjtételeit is felemelik. A műhelyekben a munkaidőt megrövidítik. A munkások szombat délután már szabadok lesznek, azonkívül a műhelymunkások szabadságot kapnak.

Mozgó képek.

Regruták.

Budapest utcáinak egy pár nap óta egészen cibill képe van. Alig látni katonát. Egy pár tiszt üldögél a kávéházakban és nagyon szánalmas formájú önkéntesek járnak az aszfalton. Többnyire olyan uri fiúk, akik gyönyörűen feszít a szakett, a rendingot, és akik uniformisban most még sehogyse tudnak feszíteni.

Mulatságos a szalutálásuk is. Emlékeztet a skatulyákban árult fakatonákéra. Csupa szöglet az egész ember. Hát még a mikor rendőrfogalmazónak, vagy fináncznak szól a tisztelgésük ... dehogya akarnak a fiakkerosok és a sarki hordárok e napokban czirkuszba menni!

De hát ezek a gyerekek ma még nem mennek katonaszámba. A francia-német háborúnak köszönhetik létüket és azóta hányszor hangzott el az a viccz, hogy miéle „egyévesek”, akik maholnap már nagykorúak? És az, hogy ezek a szegények csak amolyan önkéntelen önkéntesek.

Az igazi katonák eltűntek az utca panorámájából. Az öreg „abfüroltak” és újra a polgári gunyájukba bujva tértek vissza az ekeszarvához, vagy pedig itt keresnek valami munkát, alkalmazást.

A fiatalok, a regruták, a „bundagallérok” pedig a kaszárnyákban vannak internálva. Nyolcz hétig nem is kerülnek elő.

Amikor az „erráris” sárga épület feketesárga kapuját becsapta mögöttük a „törposzt”, egészen új világ tárul föl előttük. Olyan egészen más, mint a külső, az otthoni.

Az a rengeteg tágas udvar, amely talán százszor nagyobb a faluja grófjának szőrüskertjénél, az a ménkü magas ház az egymás fölé és mellé rakott ablakával, azok az ekhós ambitusok a kikopott téglaburkolatukkal, azok a rideg „mannsaft-czimérek” a sorba állított vaságyaikkal, mind olyan idegen, olyan furcsa, olyan nyugtalanító!

A szegény ördögnek zug a feje a szokatlan zsongástól, jelenetektől. No meg a bucsuzól bevett szeszfélektől. Nem jut hozzá, hogy eltűnjék a tegnap és ma közé pottyant változáson. Jóformán észébe se jut a Julis, aki pedig szent esküt csikart ki belőle, hogy hü marad hozzá. Nem gondol az ő édes öreg szülőjére, aki pedig tegnap még ott pityergett a széles mellén. Azt is elfelejtette, hogy a Birkás Marczit milyen derekasan elpáholta, a mért azzal ugratta, hogy az inába száll a bátorsága, ha a kapitány ráíval.

— Ha maga Ferencz Jóska ő szent fölsége szólna rám, — felelte hetykén — akkor se rezdülne meg még a bajuszom hegye se.

Bezzeg ugyancsak bevált a Jóska bojtár mondása. Nem a kapitány, még csak nem is az őrmester ripakodott rá, egy nyomorult, egycsillagos fráter ordította a fülébe:

— Rrrregruta! azt a siket mivoltát a kajla fülednek! Nem hallottad, hogy „ántréten”-t kommandóroztak?

Bizony nemcsak a bajsza rezdült meg, hanem a térde is megroggyott. Hejh, ha ezt látták, hallották volna a falubeliek!

Orvosi vizit. Ezzel kezdődik a katonaelet. Pucéron kell a doktor előtt megjelenni. Talán szimbolikusan azt jelzik ezzel, hogy levették a cibill embert. Következik a fürdés. Lemossák róla a puszták porát, a polgári munka utolsó verejtékét.

Azután meg „magazin”-hoz vezetik „mumbért faszszolni”. Találomra dobják oda az ócska nadrágokat, bluzokat, bakkanecokat. Ki-ki válogasson közülök magának valót. A szerencsésebbek, szemesebbek elkapkodják a javát, a málészajú érje be azzal, amit a véletlen juttat neki.

„Olyik ugyancsak furcsán fest a rövid, de bő, vagy hosszú, de szűk nadrágban. Egyik-másik a bakkanecban az ujat, a formásat nézi és csak későn érzi, hogy ugyancsak szorítja. Napok, hetek kellenek, míg a különféle rapportokon, viziteken kiegyenlítődnek a fonáksgók s katoná alakot ölt a regruta.

Az első napok amolyan szoktatók. Még a „zupa” is zsirosabb, a „czakkumpakk” is izesebb, a csajka is jobban megtelik. A dolog is kevés; leg-

inkább beosztással, rendezkedéssel telik az idő. Még oldalfegyvert, puskát nem kap a kezébe. Csak egy rövid botocskát; ezzel kell a „strózsák”-ját „aduszttálni”. Meg kell tanulni, hogy a „koppolszter” milyen széles és hosszú legyen; hogy a „póc”-on milyen rend legyen. A „czimérkommendás” oktatja milderre. Ha hiba van, őt éri az első förmedvény. Ezért hát ő is marokra fogja a kavaletnek nevezett pálczikát, mely bizony néha a regruta fülét is éri.

Ha már mindenkinek megvan a maga helye, a maga czugja, a maga százada, megkezdődik az „ab-riktolás”. — szebben mondva: „Ausbildung”. Mielőtt a különböző lépésekre és sok egyéb katonai tudnivalókra kerülne a sor, a regruták megtanulnak szalutálni. A kaszárnyaudvaron minden „abrikter”-nek van egy csapata. Ezeknek sorban el kell stramm-lépésekkel defilírozni mellette, jobbra vetni, balra vetni a fejet és olyan keményen a jobbfüléhez kapni a kezét, hogy pofonnak is beillenék.

Bohózatba illő látvány; nagyon komolyan csinálják, annál mulatságosabb. Azok a szegény fiúk érzik, milyen nevelésesek. Sokszor meggyülemlik keblükben a keserűség. Ki is tör néha cifra káromkodás alakjában. De a nyolczheti regrutaidő se tart örökké. Ekkor véget ér az első, az ártatlanul szenvedett kaszárnyaáristom és édesen kecsget az a kilátás, hogy az „Ausbildung” befejeztével kieszerzi őket a „törwache” azon a fekete-sárga kapun. Ezért a gyönyörűségért sokat el lehet viselni.

Mikor aztán elérkezik ez az örömnapp, megvölt a „Tagsbefehl”, jól szemügyre veszik, nincs-e kifogásolni való az adjusztirungon, a napos káplár oda áll a kapu elé, a regruták ellépedelnek mellette és szalutálnak. Nagyon vigyáz mindegyik, mert aki elhibázza, annak „kehrt euch” — visszamehet.

Jaj, beh messze van még ez a nap! Beh sokat kell addig azoknak a szabad mozgáshoz, szabad szóhoz szokott magyar fiúknak szenvedni!

A legkeservesebb azt a német kommandót megtanulni, amelynek minden szava új gyötrelmet jelent, csak egy kedves van közte; az, amikor három év múlva utóljára mondják — Abtreten!

Rosta.

TÁVIRATOK.

Uj orosz igazságügyminiszter.

Pétervár, október 3. (Saját tudósítónktól.) A „Russ” értesülése szerint az igazságügyminiszter legközelebb megválik állásától és utóda Komittanszki, a pétervári felebbviteli törvényszék főügyésze lesz.

Fallières utazása.

Mezin, október 3. Fallières elnök ma reggel Párisba utazott.

A Maczedón jegyzék.

Belgrád, október 3. Az összes lapok közül Maczedóniára vonatkozó jegyzékét. Politikai körökben meg vannak győződve arról, hogy a reformhatalmak új akciója véget vet a bandák üzemének és ezzel helyreállítja a keresztény nemzetiségek, valamint a törökök között régtől hiányzó békét.

Ali bej megilkolása.

Batum, október 3. Ali bejnek, a meggyilkolt vani válnak holttestét katonai diszszel tegnap helyezték el egy francia gőzösön, amely Konstantinápolyba fogja vinni. A kopersó mögött a tábornoki kar, a konzulok és nagyszámu közönség haladt.

Közgazdasági táviratok.

New-York, okt. 3. Terményidőszá. Gyapot. New-Yorkban 11.55, okt.-re 11.67, januárra 11.87. New-Orleansban 11.75, Petroleum stand withe New-Yorkban 8.45 Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.—. Zsir. Western Steam 9.40 Rohe testvérek 9.60. — On 34.50—35.— Réz 14.50—15.—.

Csikkagó, okt. 3. Gabonaidőszá. Zárlat. Buza irányzata szilárd, októberre —.— K., deczemberre 101 — K. Tengeri szilárd, októberre 60.50 K.

Csikkagó, október 3. Terményidőszá. Zsir januárra 8.72, legnap 8.70, májusra 8.87, tegnap 8.87.

Szalonna short clear 8.62, tegnap 8.62. Sertésus január 14.10, tegnap 13.02.

Az angol bank állása.

London, október 3. Össztartalék 25,636,000 (— 2,403,000), Bankjegyforg. 29,920,000 (+ 1,741,000), Bankkésztet 37,107,000 (— 1,662,000), Váltótárca 30,821,000 (+ 214,000), Magánosok követelése 43,784,000 (— 1,501,000), Kincstár követel. 8,621,000 (— 781,000), Bankjegytart. 24,187,000 (— 2,453,000).

A francia bank állása.

Páris, október 3. Kézpénz készlet (arany) 2771,782,000 (— 16,113,000), Kézpénz készlet (ezüst) 957,455,000 (— 5,976,000), Váltótárca 1245,401,000 (+ 129,840,000), Bankjegyforgalom 4911,261,000 (+ 225,751,000), Magánosok 490,849,000 (— 12,024,000), Kincstár követelése 212,240,000 (— 110,440,000), Összes előlegek 610,168,000 (+ 12,424,000), Kamat és leszámítási jövedelem 11,447,000 (+ 1,316,000). A bankjegyforgalom aránya a készpénzkészlethez 75.93.

Olcsóbb a vas.

Berlin, október 3. (Saját tudósítónktól.) A düsseldorfi nyersvas-gyárak szindikátusa a különböző minőségű gyártmányok árait tonnánként átlag 5 márkával leszállította.

A német birodalmi bank kamatemelése.

Berlin, október 3. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi bank utimó-kimutatása valószínűvé teszi a bankkamatláb felemelését, a vezetőség azonban még bevárja október első hetének az eredményét és attól teszi függővé elhatározását. Ma azt híresztelték, hogy nagymennyiségű aranykijeltemény várható.

A szabadtanítás kongresszusa.

Budapest, október 3.

Pécsett ma kezdte meg a szabadtanítás kongresszusa tanácskozásait. Az ország legkiválóbb tudományos férfiai gyülekeztek itt erre az alkalomra össze, a legkülönbözőbb világnézetek képviselői tanakodtak együtt arról, hogy milyen módokon tegyék Magyarországon népszerűvé és gyümölcsözővé a tudományt?

A mai alakuló gyűlésről tudósításaink ezek:

A szabadtanítás országos kongresszusa ma tartotta alakuló gyűlését a pécsi polgári kaszinóban. Egyhangúlag Beöthy Zsoltot választották meg elnöké. Társelnökök lettek: dr. Alexander Bernát, dr. Bartóky József, dr. Bárczy István, dr. Beke Manó, dr. Bernát István, gróf Benyovszky Móricz, dr. Berzevichy Albert, dr. Doktor Sándor, Erreth János, dr. Fischer Colbrie Ágost, dr. Forgon Lajos, dr. Földes Béla, dr. Gál Jenő, dr. Giesswein Sándor, Halász Ferencz, dr. Hegedüs István, Herezeg Ferencz, dr. Hosszay Lajos, dr. Kármán Mór, dr. Kiss János, Klárik Ferencz, dr. Konkoly Thege Miklós, Koszits Kamill, dr. Márkus Dezső, dr. Molnár Viktor, Nendwich Andor, dr. Pikler Gyula, dr. Prohászka Ottokár, Rádi Sándor, Rákosi Jenő, Rust József, Sztéryni József, Szuppán Vilmos, gróf Teleki Sándor, dr. Timon Ákos, dr. Wlassics Gyula, gróf Zichy Gyula, dr. Zsilinszky Mihály, Zsolnay Miklós.

Megválasztották még a szakosztály elnökeit és titkárait is.

Beöthy Zsolt nyomban el is mondotta megnyitó beszédét. A nagyhatású beszéd így hangzott:

Munkára gyülekeztünk és komoly munkánk, tárgyalásaink megkezdését nem tartóztathatom fel hosszabb beszéddel. Ez az elnöki szék, amelylyel a kongresszus bizalma megtisztelt, tartózkodásra int nyilatkozataimban, de kötelez is a legrövidebben kifejeznem legalább azt a meggyőződésemet, hogy a szabad tanításnak milyen szellemétől várhatjuk azt az eredményt, mely mindnyájunk szeme előtt lebeg, olyantól, amely, míg az egyesek lelkét megvilágítani törekszik, nem homályosítja el közös erkölcsi eszményeink fényét és világosságot áraszt, hasznos és nemes műveltséget, tiszta és elfogulatlan tudást terjeszt, mely természeténél fogva kizár minden olyan irányzatosságot, mely ember és embertárs, magyar hazánk polgárai közt választófalakat emelni törekszik. Amint a haza javában minden polgár javát akarjuk, a polgárok szellemi javainak gyarapításában a haza javának öregbedését keressük. Amikor polgártársaink és testvéreink szellemi fegyverzetét kovácsoljuk a nép jogos harcára, hazánkat is gazdagítani törekszünk a világműveltség nagy versenyében.

Széchényi tanított arra, hogy a tudományos emberfió mennyisége a nemzet igazi hatalma. Az utolsó század történetének világos tanúsága szerint

Magyarország modern fejlesztését az ő szavára valjon milyen erő indította meg és vezette tovább? Találkozása és benső összeolvadása legnagyobbaink lángelméjében általuk a nemzet lelkében: az emberi és nemzeti haladás eszméjének a demokratikus és hazafias eszméjének. Ezen eszmék szent szövetségének, egymást támogató erejének köszönjük mindazokat a drága javakat, amelyeket a közélet küzdőterein kivívtunk. Ennek köszönhetjük azt is, hogy jövő haladásunk alapjaihoz köveket rakni ma itt találkozhattunk. Midőn korunk a demokratikus haladás utjain, ime újra előszólit bennünket, a közműveltség új tüzhelyein, melyek ezt a fejlődést érlelni fogják, edződnie kell nemzeti összetartozásunk érzésének is.

Az élénk tetszéssel fogadott beszéd után Márki Hugó tartotta meg előadását a szabad tanítás történetéről.

Azután Hegedüs István a szabad tanítás jelentőségéről értekezett. Beszédében a társadalmi haladás irányul a demokráciát jelezte, utalva arra, hogy a nemzeti hagyományokat is fenn kell tartani. Fel kell avatni a népegyetemet a haza szent nevében a demokratikus uralom igazi osztályosává. Az előadás után heves vita indult meg.

Kunfy Zsigmond szerint liiba volna a szabad tanítást hagyományokra építeni. Ha hagyományokról van szó, nemesak Pázmány, Zrinyi stb. tartoznak ide, hanem Dózsa is. Milliő gyermek nem járhat iskolába, mert a munkára kényszerítik őket. A lelkek felrázása lenne a kongresszus feladata.

Ágoston Péter is a hagyományok ellen szól, melyeket az uralkodó osztály kultivál. Ezzel szemben a nép hagyományait kell kultiválni.

Harkányi Ede arra utal, hogy ezer év előtt a betolakodó keresztények vetették meg az akkori hagyományt, a melylyel minden új eszmét el lehet pusztítani.

Rácz Gyula tiltakozik az ellen, mintha a szabad tanítás a keresztény Magyarország felfogását szolgálná.

Gabnai István földmunkás szerint ki kell venni az iskolákat a mostani kezekből, mert a mit ott tanítanak, hasznavehetetlen.

Tarczay Lajos megkülönbözteti a hivatalos és munkás hagyományt; az utóbbi biztosítja a világ fejlődését.

Fényes Samu tévedésnek mondja a renaissance Hegedüs szerinti értelmezését, mert nem a lelkek felújodása, hanem a munkaviszonyok megváltozása idézte elő. A hazaszeretet nem azonos a hagyományok szeretetével, ezzel lehet frázisokra nevelni, de nem a munkára. Minden szocialista is szereti hazáját, de a frázisokat nem.

Hegedüs István zárószava után elnök az együttes ülést berekesztette.

Támadás a kormány ellen.

A szabadtanítás kongresszusán ma a Pikler Gyula vezetése alatt álló szabadgondolkodók megakadályozták azt, hogy a kongresszus Apponyi Albertet üdvözölje. Erről a föltűnést keltő eseményről saját tudósítónktól a következő telefonértesítést kapjuk Pécsről:

A kormány képviselőjében Szász Károly kultuszminisztériumi osztálytanácsos jelent meg a kongresszuson. A kongresszus megnyitása előtt szó volt arról, hogy a kongresszus üdvözlését küldjön gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi ministerhez. A vezetők azonban előzőleg tájékozódni óhajtottak a kongresszus hangulata felől. A kongresszuson számosan jelentek meg az ország szabadgondolkodói közül. Beöthy Zsolt elnök és Szász Károly ennek a csoportnak vezetőjéhez, Pikler Gyula egyetemi tanárhoz fordultak azzal a kérdéssel, hogy milyen fogadtatásra találna egy ilyen javaslat? És kérték Piklert, hasson oda, hogy elbarátai foglaljanak el tartózkodó álláspontot a kormány politikájával szemben s járuljanak hozzá Apponyi üdvözléséhez.

Pikler Gyula nyomban tanácskozásra hívta össze a szabadgondolkodókat. Ez az értekelet azonban kimondta, hogy a legelősebben támadni fogja a kormány kul-

tuszpolitikáját és az üdvözléshez nem járul hozzá.

Szász Károly ezekután azonnal elutazott Pécsről.

Az eset nagy szenzációt keltett a kongresszus tagjai körében.

Ma délután bizottsági tárgyalások voltak, amelyeken folytonosan napirenden vannak az összetűzések a szabadgondolkodók és az ellentétes hajlandóságúak között. Ezek után arra van kilátás, hogy a kongresszus izgalmas hangulatban fogja folytatni tanácskozásait. Tervbe volt véve, hogy a szabadtanítás kongresszusa alkalmából a kultuszminisztérium képviselőjében Tóth János államtitkár vasárnap, e hó 6-án Pécsre utazik. Ez azonban most már a történetek után legalább is kétséges.

Tell Vilmos — miskolczi polgár.

Budapest, október 3.

Tell Vilmos évenként egy millió kétszáz ezer-szer fordul meg Magyarországon, de bár állandó tartózkodásu mindenütt, nem szerepel a városok adófizető lakosai közt. Pedig előkelő ur Tell Vilmos s ahol megfordul tagja a kaszinónak, amelynek magas díjait fizeti is gavallérosan. Az állam is megveszi rajta a maga pénzeit, csak a városok nem profitálnak semmit a külföldi vendégtől.

Féltetve a képeket: a kártyából csak az állam, a kaszinó, meg a kávéház huzza a hasznát. Miskolczé a dicsőség, hogy városi adót vet a festett lapokra és megcsapolja közczélokra az ördög bibliáját. Szinte tulságosan sok élelmesség magyar várostól, hogy jó szemmel fölfedezze a pénzek új és bőven ontó forrását: a kártyaadót. Nem lehetetlen, hogy Miskolcznak a jövőben nem akad követője, mert a magyar ember ösztönszerűleg irtózik az adótól és sokkal ősbibb dolognak tartja a kártyát, semhogy azt adóval bepiszkolni akarná.

Pedig, ha a közvetett adónak van jogosultsága, akkor a kártya azok közt szerepel, amelyeket a legerősebben és legelsőbben kellene megadóztatni. Előtte áll az összes luxustárgyaknak, mert roppant nehéz meghatározni, hogy a kultur-embernek mi luxus és mi föltétlen szükséglet. Előtte áll mindennek, mert olyan embereknek szolgál, akiknek van koczkázni való pénzük és akikben megvan a hajlandóság, hogy a pénzüktől ellenérték nélkül is megváljanak. A kártyás és a kártyázó is kész arra, hogy partnerének ügyesség és szerencsetöbbletét pénzzel fizesse és természetesen nem éri, ha a köz is belenyul a tárczájába és kiemel onnan a maga czéljaira egy pár fillért.

Nem is lehet vitatkozni, hogy a város elio-gadhat-e olyan pénzt, amelyet az emberek könnyelműségéből présele. Ezen ma már tul kell, hogy tegyük magunkat, mert ez a pénz gázvilágításra, rendőrré, csatornázásra váltva megszerzi a polgári becsületet.

Könnyű a szegény emberek sorsát, amennyiben jelentékeny közterhet vesz le a polgárok válláról. Mert egyáltalán nem szabad alábecsülnünk azt az összeget, amely ilyen réven a város pénztárába folyik. Érezhető pénz az, ami ilyen uton szinte észrevétlenül gyűlik össze. Amellett olyan pénz, amelyik után nem sir a gazdája. Ha a pohár sörben nyelem a nagy közvetett adót, bosszankodom, ha luxuscikk révén huzzák ki a zsebemből, szintén haragszom és mindenik esetben a kereskedő, vendéglős úgy járhat, hogy a nagy ár miatt, amelyet jó részben az adó fokoz föl, nem veszem meg a portékáját. A kártyázástól — ismerjük egymást magyarok — nem fog visszatartani senkit a pár fillérnyi adó és a vidéki városok és községek kaszinóiban ezután is csak ugy fognak hódolni a kártyának, mint eddig.

Mindenképen üdvös dolog volna, ha a miskolcziak példáját követnék a többi városok is.

EGYETÉRTÉS.

Oktober hó 1-ével új előfizetést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

UJDONSÁGOK.

Problematikus foglalkozások.

Aki Budapestet „a szédelgők városa” melékjelzővel illette, az nem térhetett el nagyon messze az igazságtól. Mert szép fővárosunk oly bőven produkálja azokat az elemeket, kiknek megélhetési forrását sötét homály fedi. Elegánsan öltözött urak, kik gummikercükönél nem adják alább, fesztelen uri modorral, mintha ők volnának a világ legkifogástalanabb gentlemenjei, itt sűrűnek-forognak közöttünk, sokszor meglehetősen tisztelettel környékezve, anélkül, hogy bárkiben is felvetődne annak a kérdése: vajon ez az ember miből költ, hiszen egész életfolyása maga a tétlenség. Csak amikor feje fölött összecsapnak a habok és lakóhelye a királyi ügyészség lesz, akkor tárul fel elénk megdöbbenő valóságában egy rejtélyes élet, minden sivárságával.

Nincs az az egyiptomi sáskajárás, mely nagyobb pusztítást venne véghez, mint ezek a piócák, ha egyszer rávetik magukat a szegény hiszékeny emberekre. Egész egzisztenciákat tesznek tönkre a leglelkismeretlenebb módon és ami a legszomorubb az egészben, nincsenek intézményeink, melyek kellő védelmet nyújtanának az emberiségnek eme sőpredéke ellen. A fővárosi tanács, a katonai ügyosztály előterjesztésére most igen üdvös határozatot hozott eme kétes elemek egyik legveszedelmesebb válfaja, a katona-szabadítók ellen. A fővárosban ugyanis gomba-módra szaporodtak el az ugynevezett katonai tudakozódási zug-irodák, melyek tulajdonosai a legfurfangosabb módon zsarolják ki klienseiket, többnyire tudatlan, vidéki parasztembereket.

Nagyhangu hirdetések révén magukra vonják mindazok figyelmét, kiknek valamely ügyesbajos dolga akad a katonasággal. Legyen az akár katona-szabadítás vagy fegyvergyakorlat elhalasztása — mert ezek az urak mindent magukra vállalnak — ők rögtön felajánlják szolgáltatukat. Vállalkozásukat a legritkább esetben kíséri siker, de az náluk egyre megy, mert a fő, hogy áldozataikból előleg és utániárások címén a lehető legtöbbet préseljének ki. Ezt a céljukat pedig mindég elérik. Hihetetlen azoknak az összegeknek nagysága, melyeket ezek az emberek ily módon évente zsebre vágnak.

A tanácsnak új határozata remélhetőleg keresztezni fogja ezeket a bűnös üzelmeket, mert ezután a katonai ügyosztálynál mindenkit figyelmeztetni fognak, hogy csakis személyes vagy meghatalmazott ügyvéd utánjárására szolgáljanak felvilágosításokkal.

Ha hason-intézményekkel védekezni minden vonalon, akkor nagyon sok ember zsebében megmaradnának a véres vereitékkel szerzett fillérek.

S-n.

Naptár. Napirend. Péntek, október 4. — Római kath.: Assisi Fer. — Protestáns: Ferencz. — Görög-ország: (szep. 21.) Kodrát. — Zsidó: Tisri 26. — A nap két reggel 6 órakor 2 perczkor, nyugszik: délután 5 óra 34 perczkor. — A hold két: éjjel 1 óra 22 perczkor, nyugszik délután 4 óra 43 perczkor. — A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 8 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A közoktatásügyi államtitkár fogad délután 10 órakor. — A főváros pénzügyi és gazdasági ülése d. o. 10 órakor az Újvárosban. — Hivatalos főosztályok a budavári koronázó Mátyás-templomban délelőtt 10 órakor a király nevenapja alkalmából, 9 órakor mise a helyorségi templomban. — A fővárosi Kis-Színház megnyitása. — A kir. Magyar Természettudományi Társulat adatai szaksz. ülésének ülése 6 órakor (Esterházy-utca 10.) — László-tervezők ülése 8 órakor este az Edison-házelvél klubja termében. — Honföldi a Népszínház-Vigoratórium. Színpad körül a Sárga dominó. — Az osztályos-országgyűlés kezdete reggel 9 órakor. — Pentolai Molnár János gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán múzeumában (Nagymező-utca 37-39.) nyitvaegész nap. Belépődíj nincs. — Kinnach-kiállítás a Városligeti Állásnokban, nyitva 9-4-ig. Belépődíj 50 fillér. — Akt-kiállítás az Uránia kirgoly-téri szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj 20 fillér. — A nemzetközi munkásjelölti kiállítás a városigeti nagy iparcsarnokban. — A Nemzeti Múzeum régiségára nyitva 9-2-ig. — A képzőművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva d. o. 10-1 óráig. — A Néprajzi Múzeum nyitva 3-6-ig. — A Fővárosi Múzeum zeum nyitva 9-től 2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva délelőtt 10-től 12-ig. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — Történelmi képcsarnok nyitva 10-től 12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig és 6-8-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Egyetemi könyvtárnyitva délelőtt 9-12-ig és délután 2-8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva délelőtt 9-2-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár és taneszközlátás zárva.

— Személyi hírek. Dr. Tóth Lajos kutaszminiszteri tanácsos, aki a kormány képviselőjében vett részt a berlini nemzetközi demográfiai kongresszuson, Berlinből Hamburgba utazott. — Dr. Magyarszék Mladen, székesszékfővárosi tisztviselő orvos Berlinből, hol a demográfiai kongresszuson a fővárost képviselte, ma visszaérkezett Budapestre.

— Vilmos császár Angliában. Londonban a német császári párnak november második hetében bekövetkező látogatása alkalmából olyan rendkívüli és nagyarányú katonai fogadtatásra készülnek, aminőben *Eduárd* király trónralépése óta még nem volt része külföldi uralkodónak. A pompásan feldisített pályaudvaron a testőrgránátosok híres első, ugynevezett királyszázada fog diszorséget képezni, míg a fejedelmi vendégek bevonulása-kor a királyi testőrlovasság egy százada szolgál kíséretül, a gyalog testőr-erzed pedig sorfalat áll az állomástól a windsori kastélyig. *Eduárd* király kifejezett óhajára Windsor főtűzai a német császári pár látogatása idején állandóan zászlódiszben maradnak. A fejedelmi látogatás idejében Windsorban jótékonyági bazárt is rendeznek, amelyen a két fejedelem szintén meg fog jelenni.

— Kitiüntetés. A király dr. Winter Gusztáv udvari tanácsosnak, a császári ház, az udvar, valamint az állami levéltár igazgatójának az osztályfőnöki címet és jelleg, dr. Károlyi Árpád osztályfőnöknek, a levéltár helyettes igazgatójának, az udvari tanácsosi címet és dr. Schlittner János, valamint nádudvari Győry Árpád levéltárnoknak az osztályfőnöki címet és jelleg adományozta.

— Beteg a király. Megirtuk tegnap, hogy a király beteg s pihenésre van szüksége. Bécsből most azt jelentik, hogy az uralkodó betegsége könnyű influenza, amely nem gátolja őt az állami ügyek intézésében. A király ma délelőtt több személyiséget fogadott, akik különféle dolgokról referáltak. Többek között Paar főhadsegéd, Bolfras szárnysegéd és gróf Berchtold pétervári osztrák-magyar nagykövet is megjelentek a királynál. A király addig, míg náthája és könnyű rekedtsége el nem mulik, nem fog kikocsizni. A király a schönbrunni parkban naponta hosszabb vagy rövidebb sétákat tesz. Holnap a király nevenapját ünnepli és ez alkalommal fogadni fogja azokat a személyiségeket, akik gratuláció végett nála megjelennek.

— Karagyorgyevics Arzén herceg kitiüntetése. Ma érkezett Belgrádba Miklós orosz czár futárja, aki Arzén hercegnek, Péter király ücsének, az orosz hadsereg közkezredésének, a czár által a Mandzsuriában tanúsított vitézsége elismerésül ajándékozott arany kardot hozta.

— Gróf Lónyayné Stefánia utja. Lónyayné Stefánia főhercegnő ma délben Rohonczról jövet automobilon Sopronba érkezett, hol a Panonia szállodában megebédelt. Az ebéd végeztével a főhercegnő folytatta utját Pozsony felé, ahol Frigyes főherceget látogatja meg.

— Osztrák miniszterek a munkásvédelmi kiállításon. A nemzetközi munkásvédelmi kiállításnak előkelő vendégei voltak ma délután. A kiexhibíciós tárgyalásokon résztvevő osztrák kormányfő: báró Beck miniszterelnök, Korytowski pénzügyminiszter, Derschatta vasuti, Auersperg földmívelésügyi, Forst kereskedelemügyi miniszterek és Sieghard v. b. t. t. jöttek el a kiállítás megtekintésére, dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli miniszter és Szerényi József államtitkár kíséretében az összes magyar és osztrák szakkereskedőkkel együtt. A kiállítás vendégei a Park-klubban eltöltött dejeuner után három órakor érkeztek meg a területre, ahol a kiállítási választmány élén Chorin Ferencz elnök és Thék Endre fogadták őket. A vendégeket Szerényi József államtitkár, mint a kiállítás diszelnöke, Bossányi kiállítási igazgató és Thék Endre kalauzolták. A miniszterek rendkívül érdeklődéssel tekintették meg sorra a kiállított tárgyakat és egyes objektumoknál hosszasan időztek. Nagy elismeréssel nyilatkoztak a német osztályról, de egyszerűségi örömeiket fejezték ki afelett is, hogy az Ausztria által rendezett osztálynak is igen becses és tanulságos kiállítása van. A magyar osztályban egyes kiválóbb kiállító, nevezetesen a földmívelésügyi minisztérium képviselői, az állami vasgyárak igazgatóságának és az államvasutak igazgatóságának tisztviselői szolgáltak részletes magyarázatokkal, a többi kiállító pedig maguk adták meg a szükséges felvilágosításokat. Az osztrák miniszterek fél 5 órakor távoztak el a kiállítástól, miután a látottak felett elismerésüket fejezték ki. A kiállítás területéről a vendégek a mezőgazdasági múzeum megtekintésére mentek, ahol Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter fogadta és kalauzolta őket.

— A szlámi király Rómában. Csulalongkorn, szlámi király ma Rómába utazott. Az exotikus fejedelem ki tudvalevőleg hosszabb idő óta tartózkodik Európában, elragadtatással beszélt Rómáról.

— Rektori szünet az egyetemen. Dr. Török Aurél rektor rendeletéből a király nevenapján, október 4-én az előadások a tudományegyetem mind a négy fakultásán szünetelnek.

— Caruso távozása. Enrico Caruso ma délután két órakor elhagyta Budapestet, ahol megcselkedték vele a csudát és elhasaltatták. A tenorkirály, minden ellenkező hír dacára, igenis tud szomorú bukásáról, mert busan beszélt, hogy ha kötelezettségei nem szűntek volna, szívesen fellépne ingyen, hogy reparálja a tegnapi kudarcot. Társai vigasztalták, hogy a tegnapi bukás tulajdonképpen a budapesti közönség kudarcza és a nagy Enrico szívesen akceptálta ezt a véleményt. Megmagyarázták neki, hogy a fővárosi közönség azt kívánja, hogy a tenorista a párhelyok pereméről leemelje a gipszdiszítést és úgy vágja a hangokat, hogy a régen tisztogatott csillárról lefújja a port. Pianokért nálunk nem fizetnek, csak igen mérsékelt árakat. Ezt a vigaszt csemagolták be a művész utazó táskájába, mielőtt fölrakták volna a kocsira. Caruso különben meglehetősen nyugodtan fogadta a kudarcot, délből jóízűen megebédelt és két órakor elhagyta a fővárost. Az Operaház környéke újra csendes, a tenoristák örülnek, csak egy ember zokog busan a színx alatt: egy szerencsétlen ázsziótör, aki negyven koronát belevert egy jegybe, hogy tizenöt korona hasznát préseljen ki belőle és a jegy a nyakán maradt.

A szegénysorsu tüdőbetegnek javára rendezett Caruso-előadáson különben az összes bevétel 29.102 korona 50 fillér volt, a kiadás 18.206 korona 60 fillér; maradt tehát az emberbaráti célra tisztán 10.895 korona 90 fillér. Caruso kapott 10.000 márká tiszteletdíjat, vagyis 11.762 korona 50 fillért, impreszáriója 2000 koronát, az Operaház 4000 koronát, apró költségek és Bárd elárusítási jutaléka 444 korona 10 fillér volt.

— Egy főispán balesete. Széll fogarasi főispánt tegnap csaknem végzetes baleset érte. Magánlakásából a főispáni lakásba költözöködött s mialatt a kapu alatt állott, a súlyos kapu kifordult a sarkából és ráesett a főispán fejére. A főispán, akit a tömör fa súlyosan megbesített, most ágyban fekvő beteg.

— **A német császári pár látogatása.** A német császári pár előreláthatólag november 18-án vagy 20-án, Angolországból való visszatérése alkalmával fogja Vilma hollandiai királynét meglátogatni. Itt tartózkodásuk programja még nincs véglegesen megállapítva. A többi között valószínűleg flottaszemlét is fognak tartani.

— **Tolstoj Apponyi ellen.** Nemrégiben Björnson, most meg már Tolstoj dörömből gróf Apponyi ellen. Ugy látszik, a világhírű írók egymást inspirálják és egymást tul akarják licitálni a felületességben. Egy vesszőparipája van mindkettőnek s ezen lovalgólva rontanak neki gróf Apponyinak, oly dolog miatt, amelyet vagy elképzelték, vagy amelyről rosszhiszemű, de mindenesetre elferdített információkat kaptak. Mindkettő öreg ember már. A tisztelet, mely lángelméjüket megilletti, nem zárja ki, hogy támadásaikat komolyan nem lehet vennünk. Ime, Tolstoj kirohánása Apponyi ellen. Megjegyezzük még, hogy a Tolstoj-féle támadás a „Russkija Slovo”-ban jelent meg, melynek szerkesztője, Mecser-szky herceg azzal a megjegyzéssel adja közre a cikket, hogy a mesterrel nem mindenben ért egyet, sőt vissza fog még térni rá.

— **Előre kell bocsátanom, hogy nem azért helyeslem Björnson támadását, mert én szláv ember vagyok s így fajrokonaimnak kelnék védelmére, hanem mint minden irányban független és elfogulatlan ember kell állást foglalnom abban a kérdésben, melyet Björnson cikkében fölvetett. Nézetem szerint a nemzetiségiek elnyomása az illetőnél nem a saját nemzete szeretetének kifolyása, hanem tisztán és kizárólag tulhajtott felekezeti türelmetlenség, mely Apponyit a más vallásúak gyűlöletére és üldözésére viszi. Mert az a társadalmi állapot, melyet közönségesen apathiának neveznek, voltaképpen kijózanodás. Az az álom, hogy helyzetét bárki erőszakkal megjavíthatja, régen elfoszlott. Igyekeznek ugyan a népet agitációval felkelteni hazug jelszavakkal, de ez a hazafisággal kendőzött felkeltés már nem használ. A nép tudja, hogy vak eszköz volt és így gróf Apponyi a maga bürokratikus elnyomásával nem téveszthet meg senkit a klerikalizmus, jezsuitizmus és hazafiság jelszavával. A legszomorubb azonban az, hogy Apponyi külföldön a béke apostolaként ismeretes, otthon pedig a nem magyar nemzetiségieket nem is ismeri el embereknek. Mit szól ehhez a világ! Minden gondolkodó embernek kötelessége ilyen emberről a hazug álarcot letépní, hogy mindenki lássa, hogy nem hasznos madár, hanem ragadozó holló. Ez a magyar holló — Apponyi — a bárány fejét föl szeretné falni s a bárány mégis ép maradjon. A huszadik században ez már lehetetlenség. A magyar nemzet, mely mindig híres volt vitézségéről, közoktatásügyi minisztere révén a csödbe került. Nem hiszem azonban, hogy a nemzet felébred, pedig míg ez meg nem történik, az egész kutyurvilág előtt kompromittálva lesz. Még csak az a kérdés, micsoda lesz az általános választójog eredménye. Ez még kijózaníthatja a népet, a mely akkor meglátja, hogy Apponyi s társai, a mágnások, mindig csak szipolyozták és kihasználják és a tönk szélére juttatták a népet és az országot.**

Tolstoj még megjegyzi, hogy a hágai békekonferencia nem egyéb, mint a nép kísérleteinek komédiája s nem a lefegyverzés eszméjét szolgálta, hanem a fegyverkezés fokozását.

Tolstoj különben a Novoje Vremjához levelet ír, amelyben azon panaszkodik, hogy elhalmozzák kunyoráló levelekkel, holott ő 20 éven át megtette, a mi tőle telt, azután pedig műveinek jövedelmét unokáinak engedte át. Szegény Tolstoj!

— **A bécsi hímlő.** Bécsben a 18-ik kerületben ma újabb hímlőmegbetegedés fordult elő.

— **Zeppelin felszállása.** Karlsruhe-ból jelentik: Vilmos császár a württembergi királylyal a Bodeni tóra készül utazni, hogy megnézze gróf Zeppelin felszállását.

— **Öngyilkos malomigazgató.** Büchler Mór, a diakovári hengermalom r.-t. eszéki igazgatójának öngyilkossági kísérletéről tegnapi számunkban részletesen megemlékeztünk. A szerencsétlen ember ma délelőtt — mint Eszékről jelentik — belehalt sebeibe. Az öngyilkosság oka eddig ismeretlen.

— **A király nevenapja.** A királynak 1. hó 4-én van a nevenapja. Ez alkalmából úgy a Budapesten, mint a Bécsben tartandó istentiszteleten a kormányok tagjai s a közhivatalok tisztviselői testületileg vesznek részt. Az itt tartózkodó osztrák miniszterek a Mátyás-templomban tartandó ünnepi misén fognak megjelenni. Bécsből jelenti tudósítónk, hogy a király holnapi nevenapja alkalmából az udvari gyász felüggesztett és így a holnap tartandó istentiszteleten résztvevők is leteszik az udvari gyászt.

— **Kramarz a kievi vonatrablásról.** Lapunk tegnapi számában a távirati rovatban közöltük, hogy a Kiev felé robogó futárvonatot egy rablóbanda megtámadta, meg is állította s az utasokat kirabolta. Kramarz, az ifjucseh reichsrathai képviselő, aki szintén a vonaton volt s halálos veszedelemben forgott, elbeszélte a rablás részleteit.

— **Első osztályu kupéban utaztam — mondotta —** hazafelé jöttem Prágába krimi birtokomról. Alig voltunk túl Odesszán, sok fegyveres ember piros zászlót lobogtatva és vészlámpást lóbálva a sinek közt, megállította vonatunkat. Az utasok közt tíz ember volt, akikről ekkor derült ki, hogy a rablók czinkosai. Mikor a vonat a nyílt pályán megállott, ezek az utasok a kupékba bekiáltottak, hogy ne mocszanjon senki, ha kedves az élete, mert különben bombával fölrobantják a vonatot. Nagy pánik támadt. A banditák három csoportba állottak és három részre osztották föl maguk közt a vagonokat. Elsőben megrohanták a vasuti pénztárt és azt a csendőrt, aki szuronyosan őrizte, lelőtték. Még nagyobb lett a rémület, mikor a rablók petróleummal leöntöttek és meggyújtottak két vaggont. A mozdonyvezető az első kilencz vaggonnal — a rablók szétkapcsolták a kocsikat — egyszerre elrobogott. E vagonok egyikében voltam én is. A többi kocsik nyílt pályán maradt. Összesen vagy kétszáz lövés esett. A felgyújtott két vagonban sok podgyász pusztult el. A rablók 120.000 rubelt raboltak. A banditák üldözésére kozácsapatok mentek.

A vonatrablásra vonatkozólag még az a tudósítás érkezik, hogy a rablók a futárvonatot a pályán várakozó társaik feladására állították meg. A többiek a künnlevő czinkosokkal együtt a kocsikba hatoltak; megint egy másik csoport lövöldözött. Körülbelül kétszáz éles töltést süttöttek el. Összesen nyolcz ember sebesült meg; egy csendőr meghalt. A rablók a podgyászokcsiban szállított pénzesládát dinamittöltényekkel felrobbantották, a podgyászokcsik gyugyult és az egész szállítmány odaégett. A pénztárból 4900 rubelt és a birodalmi bank odesszai fiókjának 100.000 rubelről szóló nyugtáit elrabolták. A rablók kényszerítették a mozdonyvezetőt, hogy a vonattól kikapcsolt mozdonyon több kilométernyire vigye őket. A mozdonyvezető visszatért a vonathoz és a legközelebbi állomáson jelentést tett az esetről. A futárvonat visszatért Odesszába, honnan kozákok indultak a rablók üldözésére. A város környékén 6 embert tartóztattak azon gyanu alapján, hogy résztvettek a futárvonat elleni támadásban.

— **A Magántisztviselők Országos Szövetsége** a nyári szünet után a napokban tartotta első tanácsülését, amelyen a tanács tagjai csaknem teljes számmal résztvettek. A napirend első pontja a Szövetség elnökének dr. Kovács Gyulának elnöki tisztségéről való lemondását bejelentő irat felolvasása volt. A Szövetség tanácsa mély sajnálattal vett tudomást a Szövetségnek alapítása óta, több mint egy évfizeden át tevékeny és odaadó munkásságot kifejtő elnökének lemondásáról és mert a lemondás visszavonását célzó fáradozás sikertelen volt, a tisztikar javaslatára egyhangulag elhatározta, hogy a távozó elnök kiváló érdemeit az ülés jegyzőkönyvében megörökíti, tőle küldöttség útján elbucszik, a legközelebbi közgyűlés elé javaslatot terjeszt tiszteleti taggá való megválasztása dolgában és végül, hogy arcképét tanácssterme részére elkészítteti. A munkásbiztosító hivatalnak a magántisztviselők táppénze tárgyában hozott sérelmes döntése a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak között nagy visszatetszést és megütközést keltett. A tanácsülésen felolvasásra került az ebben a tárgyban a miniszterhez intézendő alapos fölterjesztés, amely kimutatja az elvi határozatnak inhumánus, az eddigi gyakorlattal merőben ellenkező és elfogadhatatlanul sérelmes mivoltát. A tanács a fölterjesztést egész terjedelmében magáévá tette és elhatározta, hogy a munkásbiztosító hivatal elvi határozatának visszavonása érdekében országos mozgalmat indít és csatlakozásra hívja föl valamennyi alkalmazott egyesületet. A végrehajtási törvénytervezet reformja dolgában a tisztikarnak javaslatait a tanács elfogadta és az akció megindítását későbbi

időpontra tűzte ki. A vidéki bizottságok és testületek jelentései után többrendbeli átiratot tárgyaltak és az egyesület hivatalos lapjának terjesztése érdekében propaganda megindítását tartja a tanács szükségesnek. Beszámoltak még a nyáron létesített balatoni üdülőtelep eredményéről, végül adminisztratív természetű ügyek következtek.

— **József főherceg előlépése.** A király, — amint már megirtuk — József főherceget honvéd dandárparancsnokká nevezte ki. A ki nevezést a következő napiparancsban adta tudtára az ezrednek az ezred parancsnoka:

M. kir. budapesti
I. honvéd gyalogezred.

247. számú Ezred-napiparancs

Budapest 1907. október 1.

Örömmel tudatom, hogy az ezredet azon ki-tüntetett szerencse érte, miszerint Ő cs. és kir. Fensége József főherceg Ur dandárparancsnokunkká neveztetett ki.

Ez alkalmával Ő cs. és kir. Fensége a következő táviratot kegyeskedett hozzám intézni:

„Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben a 79. honvéd gyalogdandár parancsnokává nevezett ki. Öszintén szívből üdvözlöm az I. honvéd gyalogezred tisztikarát és legénységét, kérve mindnyájukat, hogy nehéz felelősségteljes feladatomban fáradhatlan szorgalommal támogassanak, — vállalva fogunk dolgozni, hogy nagy és magasztos hivatásunknak megfelelhessünk. Legközelebb fölkeresem Önöket. József főherceg ezredes, dandárparancsnok.”

— **Zátonyra jutott hajó.** A „Leon XIII.” francia gőzös Seafielddől három mértföldnyire zátonyra jutott. A hajón levő emberek fölmásztak az árbócokra, mert a hajót a nekizuduló hullámok összetörték. Még eddig nem tudtak mentőcsónakot a hajó közelébe vinni. A hajón levő emberek helyzete kétségbeesítő.

— **Október hat.** Szerte az országban mindenütt nagy készülődések folynak az október hatodikai gyásznapi megünneplésére. Az idén, mintia csak megbeszélés folytán történnék, a rendesen is bensőségesebb lesz az aradi tizenhármak emlékünnepe.

A főváros tanácsa ma intézkedett, hogy október 6-án valamennyi fővárosi iskolában ünnepség legyen és a tanítások szüneteljenek. A ferenczvárosi függetlenségi és 48-as pártkör az aradi vértanúk emléket október 5-én, szombat este 8 órakor üli meg saját körhelyiségében. A gyászünnep műsora: 1. Elnöki megnyitó. Tartja dr. Leöwe Ernő. 2. Alkalmi költemény. Irta és felolvassa Zempléni Árpád, a Petőfi-Társaság tagja. 3. Ünnepi beszéd. Tartja Siposs Ágost, f. v. biz. tag. 4. Alkalmi költemény. Irta és felolvassa dr. Koroda Pál, a Petőfi-Társaság tagja. 5. Alkalmi beszéd. Tartja dr. Kalmár Antal. 6. Mária királyné, történelmi ballada. Irta és felolvassa Kornai István. 7. Elnöki zárszó. Tartja Hegedűs István.

Az ifjúsági körök elnökei szintén megállapodtak már abban, hogy a fővárosi Vigadó nagytermében rendezendő matiné hatodikán, vasárnap délelőtt tíz órakor tartják meg. Az ünnepséget követő napon hétfőn délelőtt 9 órakor gyászmise lesz a Ferenczrendiek belvárosi templomában gróf Batthyány Lajos vértanu miniszterelnök lelkiüdvéért. Utána tíz órakor az aradi vértanúk gyászmiséje lesz.

A magy. kir. államvasutak északi főműhelyének hazafias ünnepélyt rendező állandó harminczas bizottsága október 6-án, vasárnap reggel fél kilencz órakor a vértanúk emlékének megünneplésére kivonul a kerepesi-úti temetőbe gróf Batthyány Lajos sírjához, ahol az aradi tizenhárom vértanúról is megemlékezik és a sírra koszorút helyez. Onnan Kossuth Lajos sírjához vonul s azt virággal hinti be.

Kegyeletos ünnepet rendez a Budapesti Egyesült Jótékony Magyar Asztaltársaságok Központja is. Az ünnepre, melyet vasárnap este 8 órakor tartanak a Wesselényi-utca 17. sz. alatt, lelkes felhívást intéztek a polgársághoz.

— **Egy volt fűszolgabíró tragédiája.** Farkas Mór, Makó városának volt fűszolgabírójának, aki a Fejérváry-kormány idején játszott nagy szerepet Makón, hirtelen megőrült. Családja fölhozta ide a fővárosba és a lipótmezei tébolydában helyezte el.

— Nagyon őrzi Monicát. Toselliné, mint ma Firenzéből sürgönyzik, férjével és kis leányával együtt az Auróra-szállodából átköltözött a Beatrice-villába. Toselliné azonban telefonösszeköttetésben áll az Auróra-szállodával, hogy az esetre, ha a sokat emlegetett szász detektívek megkísérlenék, hogy leánykáját, Pia Monica hercegnőt elrabolják, azonnal segítséget kérhessen. Tosellinét az a tudat, hogy folyton kémeke leselkednek rá, nagyon idegessé teszi és állandó nyugtalanságban tartja. A kis hercegnőt éjjel-nappal szobájában a bonnen kívül egy komorna és egy komornyik őrzi, amikor pedig sétálni viszik, illő távolságból mindig karabínerik kísérik. Másrészt azonban a szász udvar részéről olyan kijelentést tettek, mely Toselliné aggodalmait feleslegesnek igyekezik feltüntetni. Mint ugyanis a „Leipziger Neuesten Nachrichten“ jelenti, a szász udvar egyelőre lemondott arról, hogy a kis Pia Monica hercegnőt birtokába vegye. A szász udvar a legközelebbi jövőben nem fog semmiféle lépést sem tenni, hogy Tosellinét a leánya kiadására kényszerítse, hanem anyjánál hagyják a gyermeket, amál is inkább, mert környezetét a gyermek nevelésénél elegendő ellenőrzésnek tekintik. Toselliné kijelentette, hogy neki az apanázsra nincs szüksége, mert több mint egy millió márka értékű ékszerrel rendelkezik. Ezzel szemben bizonyos, hogy a volt Montignoso grófnő el van adósodva, ami kitűnt akkor, amikor Firenzét elhagyta, mert hitelezői ekkor nagyon nyugtalankodtak. Ilyen körülmények között fel lehet tenni, hogy Toselliné ezután sem fogja megvetni a Drezdából érkező utalványokat. A volt Montignoso grófnő most azoknak, akik autogrammokot gyűjtöttek, így írja alá a nevét: Toselli Lujza. Londonból sürgönyzik: Egy bécsi impresszárió felkereste Lequeux Williamst, Toselliék barátját és felkérte, hogy közvetítse ajánlatát Toselliéknek egy egész világ körül teendő hangversenykörútra.

H'Ondt holland impresszárió szerződést kötött Tosellival egy európai és amerikai hangversenykörútra, amely Hollandiában fog megkezdődni. Montignoso grófnő el fogja kísérni férjét. Fiesole városágos bucsujárárhely lett. Tegnapi szászánál több német turista érkezett oda és a Toselli-pár nyaralója előtt nagy ovációban részesítette a grófnét. A hochozás az erkélyre csalta a grófnét, meghajolva köszönte meg a szimpátiát és a tüntetők közt levelezőlapokat osztott ki a saját arcképével. A Hannov. Courier-nak táviratozzák Florenzéből: A rendőrönökség tudatta Montignoso grófnővel, hogy az olasz törvények szerint házassága Olaszországban nem érvényes és így a Montignoso grófnő nevet kell viselnie, mert a Toselliné neve nem illeti meg és ha mégis használja, a törvénnyel jön összeütközésbe.

— Elpusztult község. Csicsmány községben az támadt és csaknem elpusztította a községet. Leégett a katolikus népiskola, a jegyző lakása, sok gabona, takarmány, szarvasmarha és sertés lett a tűz martaléka. A kár mintegy 300.000 korona és csak kevés térül meg biztosítás által. A károsultak közül negyvennégy család hajléktalan.

— Bojkottált szolgabíró. Kiss Menyhért szolgabíró bojkottálásának ügyét Reicher Aladár alispán-helyettes a legerélyesebb eszközökkel igyekezik dűlőre vinni. Az ügyben most vizsgálatot indított meg, melynek vezetésével Márton Zsigmond aljegyzőt küldötte ki. Az aljegyző már ki is ment Nyárad-Szeredára, hogy az ottani vendéglősöket és más tanukat hallgasson ki arra nézve, vajon része volt-e a bojkott rendezésében Körösy József fősolgabírónak. A kihallgatott tanúk egyöntetűen azt vallották, hogy ők a fősolgabíró tudta és befolyása nélkül önként határozták el magukat arra, hogy Kiss Menyhért szolgabírót bojkottálják. Körösy József fősolgabíró kijelentette, hogy ő nyárad-szeredai lakosság elhatározását semmi módon nem befolyásolta és abban neki semmi része nincs. Ellenkezőleg ő mindenáron igyekezett elejét venni a bojkottnak, mert közigazgatási szempontból szükség van a szolgabíró munkájára, amelyről Kiss Menyhért bojkottálása esetén a közigazgatás elesne.

— Eltűnt pénzeslevél. A kaposvár-siófoki vonalon a vasúti postakocsiból eltűnt egy 4000 koronát tartalmazó pénzeslevél. Ifsits János postakalauz ellen megindították az eljárást

— Békefi Antal halála. Békefi Antalnak, a „Szegedi Napló“ volt szerkesztőjének, tegnap történt halála mindenféle őszinte és osztatlan részvételt keltett. A „Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége“-e, amelynek az elhunyt alelnöke volt, a következő gyászjelentést adta ki:

A „Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége“-e nagy veszteségének fájdalmas tudatában jelenti Békefi Antalnak, a „V. H. O. Sz.“ alelnökének a mai napon bekövetkezett elhunytát. A mindig nemesen érző, hivatását lelkiismeretesen betöltő, kedves hirlapírótársunkat e hó 3-án délután 4 órakor kísérik utolsó útjára a szegedi közmevelődési palota előtti térről. Emlékét kegyelettel megőriztük.

Békefi Antal temetése ma délután négy órakerent végbe a város lakosságának tömeges részvétele mellett. Az elhunyt özvegyéhez és a „Szegedi Napló“ szerkesztőségéhez igen sok részvétlét érkezett. Az elhunytat úgy a gyászházban, mint a ref. temetőben többen bucsuztatták, és pedig a Dugonich-Társaság nevében, amelynek az elhunyt alelnöke volt, Tömörkény István, a városi függetlenségi párt nevében dr. Koszó István, a „Szegedi Napló“ szerkesztősége részéről Vass Géza szerkesztő és a „V. H. O. Sz.“ részéről Barát Ármán.

— Október 10. és a munkások. Győrben a vaggongyár ezernyolczsáz munkása küldöttségileg bejelentette az igazgatóságnak, hogy október tizedikén be fogják szüntetni a munkát, mert ünnepelni akarnak a munkássággal. Az igazgatóság azt válaszolta a küldöttségnek, hogy nem emel kifogást a munkaszünetelés ellen s a bejelentést tudomásul veszi. A vaggongyár tízeze október tizedikén tehát szünetelni fog.

Kevésbé békésen áll az állapot a vasúti munkások dolgában Temesvárott, ahol a munkások az október tizediki munkaszünet miatt megtagadták az eskü letételét, sőt a munkát is abba hagyták. Erre 750 munkást rövid uton elbocsátottak, de aztán visszavették őket a bizalmi emberek kivételével. A temesvári Máv. műhelyből elbocsátották Csutár Imrét, Lutz Bélát és Oestreicher Lipótot. Ugyancsak ez a sors érte Kuzin Péter, Schmidt Mátyás és Sárosi Márton raktári munkásokat, míg a pályafentartás részéről Dorogán Toma, Kuku János és Péter János bocsátottak el. A temesvári összes munkások a megrendszályozott kilencz vasúti munkás érdekében mozgalmat indított s ma este ügyükben a temesvári szociálista párt gyűlést tart. A Népszava a következőket jelenti a dologról: A szamosvölgyi vasút munkásai kedden este tartott gyűlésükön szolidaritást vállaltak a temesvári megrendszályozottakkal. Ugyanez az értesítés jött Ruttkárról is, ahol a kassa-oderbergi vasút munkásai minden pillanatban harcra szállni készek temesvári testvéreik érdekében.

Ezek szerint nagyon könnyen meglőrténhetik tehát, hogy október tizedikére általános vasúti sztrájk is lesz. Sátoralja-Ujhelyen szintén izgatott a hangulat, mert a főkapitány eltöltött minden gyűlésezést. Ezért minden munkásszakma titkos gyűlést tartott s ott mondták ki, hogy részt vesznek a munkaszünetben. Ki fognak adni tizezer példányban röpiratot is. Budapest vasárnap délután félhárom órakor nagy népgyűlés lesz az Aréna melletti téren, ezenkívül tíz szakgyűlést is tart a munkásság. A vidéken vasárnapra eddig több mint nyolczvan népgyűlés van bejelentve, de a népgyűlések száma előreláthatólag meg fogja haladni a százat.

A hivatalos lap mai száma közli, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter folyó évi 81.473. szám alatt kelt rendeletével megengedte, hogy Budapest székesfővárosban a folyó évi október 10-ikére eső heti marhavásár ez évben kivételesen október 9-én tartassék meg. Ez az intézkedés nyilvánvalóan szintén összefügg az október 10-ére rendezett általános munkaszüneteléssel.

— Szociális diákgyűlés Pécsen. A budapesti egyetemi ifjúság Széchenyi Szövetségének tagjai Pécsre rándultak, hogy a pécsi jogász-ifjúsággal szociális diákgyűlést tartsanak. A pécsi jogászfifjúság Bakó Dénes elnökkel élén lelkesen fogadta a budapestieket a vasúti állomáson. Schandl Károlynak az ádvözlő beszédére elhangzó válasza után a szabadta-

nítási kongresszusra vonult az ifjúság, ahol sikeresen tüntetett a hazafias szociál-politikusok mellett. A két város ifjúsága szombaton tartja az első magyarországi szociális diákgyűlést.

— Széchenyi — Vanderbilt. A bécsi sajtó egy osztrák arisztokratával háziasította össze William Cornelius Vanderbilt legifjabb leányát. Most a párisi tudósítások ugyancsak alaposan helyreigazítják a bécsi lapok jelentéseit, tudomásul adván, hogy az „osztrák arisztokrácia“ említett tagja nem más, mint gróf Széchenyi László, a magyar főúri világ egy ismert fiatal tagja. Párisban most egyébről sem beszélnek, mint a fiatal magyar mágnás szerencséséről, akire, jövőndő feleségével, megszámlálhatatlan milliók várnak örökségül.

A Vanderbilt-család, ha ma már nem is a legelső helyet okkupálja az amerikai milliárdosok között, senki sem disputálhatja fel tőle, hogy családja a legregibb nábob-familia Északamerikában. Alapítója a múlt század első éveiben még zöldséget árulgatott a newyorki piacon, de a szerencse kedvezett neki és a zöldségáruló mihamar állami szállító lett, majd gőzhajó-vállalatokat és vasúti társaságokat alapított. Ennek az unokája gróf Széchenyi László jövőndő apósa, aki ma harmincz vasúti társaság igazgatója és főrésztvényese. Az európai arisztokrácia legelőszőr a Vanderbilt-családot fogadta körébe és mikor, a híres Marlborough-nemzetség egy tagja elvett egy Vanderbilt leányt, egyszerűben veszedelmes vetélytársai lettek a komtesseknek az amerikai nábobok leányai. Különösen az eladósodott hercegek, grófok és márkik siettek a dollárokkal kifényesíteni koronájukat. Gróf Széchenyi László maga is dúsgazdag ember és bizonyára csak a Vanderbilt-leány ismert szépsége hódította meg.

A völegény, gróf Széchenyi László, februárban lesz 29 éves. Tartalékos hadapród a 9. sz. huszárezredben és a cenzus révén tagja a főrendiháznak. Atyja Széchenyi Imre rövidebb megszakításokkal csaknem 40 évig szolgált a diplomáciai pályán és berlini nagykövet korábban nevezetes szerepe volt a német-osztrák-magyar szövetség létrehozásában. Berlinben elnöke volt a szegediek felségélyezésére alakult bizottságnak és Bismarck bizalmas barátjával is eldicsekedhetett, akivel egyidőben élt Pétervárott mint követségi tanácsos, később mint ügyvivő. Az 1865-68 országgyűlésre képviselővé választották és a konzervatív párthoz tartozott, amelyhez különben érzelmi és családi tradíciója is vonzották. 1878-ban visszatért a diplomáciai pályára és miután 14 esztendeig működött Berlinben, nyugalomba vonult horpácsi birtokára, ahol a községi hadgyakorlatok után Vilmos császár meglátogatta. Több évvel ezeüzt meghalt, felesége Sztáray-Szirmay Alexandra grófnő volt és ezen a révén gróf Apponyi Albert is rokonságba jut a Vanderbilte-családdal.

Miss Gladys Vanderbilt, William Cornelius Vanderbilt leányára Északamerika legdusabb öröksége vár. Vanderbilt a leányával a múlt hónapban vendége volt a Széchenyi grófi családnak Horpácson, Sopron-megyében.

Cornelius Vanderbilt leányával augusztus 15-étől 20-ig Bécsben a Bristol-fogadóban tartózkodott. Mindennap együtt voltak gróf Széchenyi Lászlóval, aki már régebb ideje ismerte Vanderbilteket. Miss Gladys alacsony, vézna, barnahaju, jelentéktelen és nem szép leány, gróf Széchenyi László ellenben nyulánk, magas és rendkívül elegáns, csinos fiatal ember. Ő volt Bécsben Vanderbiltekc ciceroneja és velük ment augusztus 20-án automobilon Salzburgba.

— Házasságok. Dr. Heidelberg Márton fővárosi ügyvéd e hó 8-án vezeteli oltárhoz Leitner Adolf országgyűlési képviselő leányát, Olyt.

Tenner Pál, a marosvásárhelyi ipari hitelszövetkezet főkönyvelője október 8-án esküszik örök hűséget Nagyenyeden Grunn Malvinka kisasszonynak.

Rády K. József m. kir. honvédhuszárhadnagy e hó 5-én, déli 12 órakor a Budapest-Ferencvárosi plébánia-templomban oltárhoz vezeti K. Jónás Blankát, K. Jónás Ödön m. kir. udvari tanácsosnak, sok éven át volt országgyűlési képviselőnek, a népserü és tudós műgyetemi professzornak és neje-nek, született Papp Irmának leányát.

— Betörés egy pénzverő hivatalba. Lisszabonban az ottani királyi pénzverő hivatalba tegnap beleüttött a villám, mire az összes hivatalnokok, félve a veszedelemtől, óriási izgatottságban elhagyták a pénzverő épületét és ott hagytak őrizetlenül mintegy 80 millió értékű arany- és papírpénzt. A kedvező alkalmat azonnal felhasználta egy betörő-banda s a nagy pánikban behatolt a pénzverőbe. Nagyhirtelen összeszedtek körülbelül 200.000 korona értékű arany- és papírpénzt és a szákmánnyal elmenekültek. A lisszaboni titkosrendőrség azonban már nyomukban van a rablóknak, akiket valószínűleg a legrövidebb idő alatt sikerül is kézrekeríteni.

— Rémes öngyilkosság. Fiumében Prpics Antal harminczkét éves városi tisztviselő ma reggel levetette magát a kapuczinusok temploma közelében levő áthidalásról a mélységbe. Éppen abban a pillanatban rohogott arra a budapesti gyorsvonat, amely azután Prpics testét mintegy husz méternyi távolságra sodorta. Prpics teste teljesen összeroncsolódott s nyomban meghalt. Hátrahagyott levelében, melyet szüleinek írt, életuntágot említ.

— **Eltűnt poéta.** Léváról kapott sürgöny szerint, az ottani piarista gimnázium fiatal tanára, *Juhász Gyula*, a jólismert poéta, eltűnt. A lévai rendőrség olyan levél birtokába jutott, melyben *Juhász Gyula* kereken bejelenti, hogy megvált az élettől. Ezeket a híreket egy megtört kétségbeesett öregasszony jajveszékése kíséri szomorúan, aki az élettel meghasonlott fiatal költőben rajongva szeretett fiát siratja. Vajjon végrehajtotta már e szörnyű elhatározását? Ki tudja? Mi is csak szótlanul állhatunk a kérdés előtt és nem adhatunk feleletet, nem nyújthatunk vigaszt a szerencsétlen asszonynak, aki felvert lélekkel, megtört szívvel keresi mindenfelé a fiát. Az a sürgöny, melyet egy fővárosi estilaphoz intézett, vad, fájdalmas kérdézősködés az elveszett fiu után, melyre kérték a lapunk is csak bus hallgatással felelhet.

Juhász Gyula nevét nem először halljuk kapcsolatban említeni öngyilkossági hírekkel. A szerencsétlen, beteges idegzetű fiatal poéta azok közé a tul-szenzibilis emberek közé tartozott, akik a legoptimisztikusabb reményekkel vannak eltelve az élet iránt, akik sokat várnak és meghalnak, amikor semmit, vagy keveset kapnak. Az élet egy kifeszített kötél, melyen csak az életenergiás embereknek adatott meg a végigbalanszolás. Kötél-lánczos zsonglőrjei vagyunk az életnek, akiknek mereven a célra szegzett tekintettel, kimért egyenletességgel kell előre lépkednünk, mindig csak előre... Szegény *Juhász Gyula* pedig nagyon is szét szeretett nézni ebben a sivár világban. És megriadt attól, amit maga mögött látott, ami pedig előtte volt: elérhetetlennek tartotta.

Minden vágya, álmának legszebb álma volt, hogy Budapestre kerülhessen fel, hogy itt élhesen, abban a környezetben, mely az ő finom lékének egy darab kulturát jelentett. És ez az álma sehogysem akart valóra válni. Hiába volt minden keserves kapaszkodása, hiába sirta bele vad vágyait a lelke legszebb dalaiba, az álmok csak álmok maradtak. Egymás után küldözgette el *Ady Endrének* — kit mesterének vallott — panaszos, desperált leveleit, melyek mindegyikéből egy kulturától izzó lélek féktelen kivagyódása zokog abból a sivár, semmitmondó miljöből, mely rája, az érzékeny nyugati álmodóra nézve, az elvidé-kiesedés, eldurvulás rettegett tragikumát rejtegette.

Még nem tudjuk bizonyosan: beváltotta-e halálígérteit, de ha már nincs közöttünk, a fiatal magyar írógeneráció egyik legzenialisabb, beteg lelkével is egyik legerősebb tagját veszítette el.

— **A titokzatos olasz nő.** Ma reggel már jelentettük, hogy a rendőrség őrizetbe vett egy előkelő külsejű olasz asszonyt, aki minden valószínűség szerint hamis, ötszáz líras papírpénzeket akart beváltani a Merkur váltóüzlet részvénytársaság Rákóczi-ut 34. számú üzletében. Kiderült, hogy az asszony már előzőleg ugyanolyan pénzeket a Budapest erzsébetvárosi bankrésztársaság Rákóczi-ut 20. számú üzletében váltott be 2350 koronáért. Az asszony, akinél kitértére vonatkozó iratok sem voltak, *Sivico Józsefné*, született *Monetta Amáliának* mondotta magát. Állítólag a St. Domenico Maggiore nápolyi rokkant egylet igazgatójának a neje. A múlt hónap 28-án indult el *Nápolyból Rómába* édesanyja látogatására. Rómában az utcán megismerkedett egy magas termetű, nagyszakállas előkelő úrral, aki udvarolni kezdett. Nagyon gazdagnak gondolta, mert tele volt ragyogó arany és briliáns ékszerekkel. Szívesen fogadta tehát az udvarlást, aminek a vége az lett, hogy összeállott a férfival és megszökök vele. Rómából Budapestre utaztak. Itt gavallérja, akiről csak annyit tud, hogy *Adolf* a neve, átadta az ötszáz líras bankjegyeket azzal, hogy váltsa be. Három helyen járt. Két helyen sikerült a beváltás, a harmadik helyen elfogták. Sejtelve sem volt arról, hogy a bankjegyek hamisak. Az asszony előadása erősen valószínűtlen. A rendőrség ugyanis megállapította, hogy az asszony nem egy, hanem két férfivel jött Budapestre. Az egyik 45—50 év körüli, magas, erős termetű, barna bajuszszal és barna, hosszú szakállal. A másik 40 év körüli, alacsony, tömört, vastag fekete bajuszszal, világos öltözetben. Az utóbbi már el is utazott Budapestről *Trieszt* felé. Valószínű, hogy valamely olasz pénzhamisító banda tagjai lehetnek, akik az asszony közreműködésével értékesítették hamis gyártmányukat. A hamisítványok papírja durva, a nyomás kezdetleges, az aláírás hiányzik egy szükséges ékezet. A rendőrség *Triesztbe* táviratozott a szökevény kézrekerítésére, továbbá *Nápolyba* fordult távirati

úton a konzulátushoz az őrizetben tartott nő kitérték és viselt dolgainak megállapítása miatt. A titokzatos olasz hölgyet ma este a rendőrségen újra kihallgatták, amely alkalommal már több hajlandóságot mutatott a vallomásra. Mindenekelőtt pontos személyleírást adott állítólagos csábítója felől. Elmondta, hogy az illető 50 év körüli ember, nagyon előkelő külsejű, kezei például rendkívül finomak. A nevét nem tudja megmondani, mert ő csak *Adolfnak* ismeri. Haja fekete, de már őszbe vegyülő szakála csaknem a melléig ér. Tudomása szerint az illető zsidó vallású. A rendőrségen azt hiszik, hogy az asszony azért várt eddig a személyleírás megadásával, mert tulakarta juttatni a menekülőt az üldöztetés veszedelmén. Nápolyból a rendőrség ez ideig nem kapott hírt az ismeretlen felől, a rendőrhatalóságoktól. Ennél fogva ma este megsürgötték a választ táviratilag és remélik, hogy holnapig meg is érkezik a felelet. A lefoglalt olasz bankjegyekről most már kétségtelenül meg van állapítva, hogy hamisak. Az ismeretlen nőt fogva tartják.

— **Óriási bányakatasztrófa.** Texasból óriási bányaszerencsétlenség hírére hozza a táviró. Ha az első jelentések nem tuloznak, a texasi veszedelem rémesebb a courieseri katasztrófánál, szörnyűbb minden eddigi bányaszerencsétlenségénél. *Ezernél több ember rekedt a tárnában*, amely bányalégrobbanás következtében bedől és meggyuladt. A tárna körül vérfagyasztó jelenetek játszódtak le s a mélyben szorongó munkások hozzátartozói valóságos örvongtek a tárna bejáratánál. A mentőakció azonnal nagy apparátussal indult meg, de eddig csak tizenhat halottat és tizenegy súlyosan sebesült bányászt tudtak felhozni a mélyből. A mentési munkálatokat lázasan folytatják, mert megállapították, hogy a munkások legnagyobb része egy melléktárnába menekült, amelynek száját eltörleszolta a főtárna lesüppedő fala. Az izgatottság óriási, mert a tűz egyre közeledik a melléktárnához és attól tartanak, hogy a füst halomra gyilkolja az embereket, mielőtt segítség érkezhetnék.

Ujabbban jelentik: Délután három óraker a mentő legénység újból leszállt a tárnába és egészen a szerencsétlenül járt munkahelyéig nyomult előre. A szerencsétlenül járt bányászok közül ötven már meghaltak, egyik még életjelt adott, szállítást közben azonban ez is meghalt. A bányászok konstatálták, hogy a halált fuladás okozta és nézetük szerint igen valószínű, hogy a fulladást a behatolt gázok idézték elő. A bírósági bizottság Zakolanban időzik. A bányarendészeti vizsgálat holnap indul meg. A holtakat a halottaskamrába szállították, honnan szombaton temetik őket

— **Halálozások.** *Koiss Imre* nyug. m. kir. posta-és távirat-felügyelő e hó 2-án, életének 61-ik évében, elhunyt Budapesten. Temetése holnap délután lesz.

Dr. Melczér Gusztáv egyetemi magántanár, a tudományos világban előnyösen ismert tanár úr 39 éves korában meghalt. Holttemetést a Szechenyi-telepi szanatóriumból Dobsinára szállították és szombaton délután két óraker helyezték örök nyugalomra a családi sírboltban.

Óz. Mogan Henrikné szül. Schubert Valéria életének 36-ik évében meghalt Budapesten.

— **Rablók a sürgönyhivatalban.** Omszkban, mint onnan jelentik, ma reggel három rablót abban a pillanatban hatolt be a sürgönyhivatal helyiségébe, amidőn az alkalmazottakat kifizették. A rablók többször rálöttek a jelenlevő hivatalnokokra, a főpénztárost megölték és öt személyt, ezek között hármat súlyosan megsebesítettek. A rablók egyike az üldözés alkalmával, miután látta, hogy menekülnie lehetetlen, agyonlötötte magát. Két másik büntársát az utcán elfogták. A bűnösök egyike 15 éves gimnáziumi tanuló.

— **Egy magyar csokoládégyár diadala.** Kedves kötelességünknek tudjuk, hogy mindenkor, amikor a magyar ipar fejlődéséről és annak előrehaladásáról van szó, minden egyes alkalmat felhasználunk arra, hogy ezt a olvasóközönségünknek tudomására adjuk. A gyár, amelyikről említést akarunk tenni, az a már országszerte ismert *Wikus „Tátra”* csokoládégyára. Ezen gyár, dacára a külföldi nagy konkurencziának, utóbbi időben oly magas színvonalra emelte a csokoládégyártást, hogy — amint értesülünk — külföldi megrendeléseit alig győzi teljesíteni. Mi idehaza, sajnos, még előszeretettel vesszük a külföldi csokoládégyárak termékeit s nem vesszük azt észre, hogy van Magyarországon egy oly gyár, amely mindenképen felülmúlja a külföldit. Azért tehát ajánljuk mindenkinek, akinek még nem volt alkalma a *Wikus „Tátra”* csokoládéját megízlelni, kóstoljon belőle, meg vagyunk győződve felőle, hogy nem fog többé külföldi csokoládét fogyasztani.

— **A húsdrágaság ellenszere.** A „Magyar Halkonzervgyár és Halkereskedelmi Részvénytársaság” pénteken, e hó 4-én nyitja meg új elárúsító helyeit és pedig a Központi vásárcsarnokban, a Garay-téren a halcsarnokban, a Király-utca 60. szám alatt (Liszt Ferenc-tér sarkán) és a Batthyány-téri vásárcsarnokban s itt, valamint a jövőben megnyitandó elárúsító helyeken a főváros közönségének most már állandóan módjában lesz, a legkülönbözőbb fajtájú friss és kifogástalan tengeri halakat olcsó áron beszerezni. Miként a társaság hirdetményeiből kitétnik, a tengeri hal már fej és belek nélkül fog forgalomba kerülni, még pedig kgr.-ként 70 f.-tól feljebb. Köztudomású, hogy a tengeri halak husa rendkívül izletes és igen magas tápértékű. Minthogy azonban az elkészítése különböző módjai nálunk még nem mindenhol ismeretesek, a cég arról is gondoskodott, hogy azokat ki-ki megtanulhassa és szakácskönyveit, melyekben a tengeri halak összes elkészítési módjai megvannak, ingyen bocsátja minden vevőjének rendelkezésére. Ezenkívül igen olcsón kaphatók lesznek a tengeri halak az említett helyeken nemcsak nyers állapotban, hanem füstölve és sültve, sőt a társaság konzervgyárának elkészülte után a magyar közönség izlésének megfelelően készített konzervek alakjában is. Előre látható, hogy a főváros közönsége meg fogja ragadni az alkalmat arra, hogy a mindinkább türhetlenné váló élelmiszer drágaság közepette ennek a kitérő és olcsó tápláléknak a révén könnyítsen helyzetén. Az elárúsítás a fent említett helyeken egész napon át folyik. Friss tengeri halak: Tengeri lazac, fej nélkül kilónként 70 fillér, Kabeljau, fej nélkül 80 fillér, Tökehal, kicsi 70 fillér, Tökehal, nagy 100—120 fillér, Tengeri pisztráng 90 fillér, Tengeri csuka 120—150 fillér, Pászás tarkóshal 150 fillér, Sima lepényhal 160 fillér, Vörös laposhal 180 fillér, Óriási laposhal 200—280 fillér és Rhombushal (Tarbut) 400 fillér.

— **Egy bál miatt.** Tályán a halálba ment egy fiatal lány egy bál miatt. A tizenhat éves *Baitay Arankát* sehogysem akarta elengedni az anyja, mire a lány elkeseredésben revolvért kerített és a kert lakban mellbe lötte magát. Bucsuzólevél helyett kedvenc notáját játszotta el a szímbalmon s azután magára sütötte a fegyvert.

— **Féltárny jegy váltásra jogosító igazolványok kiállítása.** Az állami és törvényhatósági tisztviselők és nyugdíjasok részére féltárny vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok a jövő évre október 15-étől kezdve kiállítatnak. A jelenlegi igazolványokba kapcsolt arcképek az új igazolványok kiállításánál nem használhatók, mihez képest minden egyes igényjogosultnak új arcképet kell beküldenie. Az arckép az előlap alsó szélén (magán a fényképen) az arcképen ábrázolt egyén által névaláírásával ellátandó. Az igazolványok kiállítására egyedül a magyar királyi államvasutak igazgatósága illetékes, miert is a kezelési illeték fejében igazolványonként fizetendő egy korona postautalványval a magyar királyi államvasutak főpénztára címére (Budapest, VI. Andrásy-ut 75.) küldendő. A postautalvány szelvényén az összeg pontosan megjelölendő.

FERENC JÓZSEF KESERŐVIZ
páratlan
HASHAJTÓSZER

x **Caruso és a budapesti divat.** Caruso, aki most lázban tartja Budapestet, arról is nevezetes, hogy az ígéreteinél nem feledkezik meg. Pedig ezer és ezer emberrel érintkezik évente. E kitérő tulajdonságának a megemléstése különösen aktuális most, amikor *Caruso* a *Neumann M. cs. és kir. udvari szállító* cég üzletét látogatta meg. Az elmúlt évben ugyanis *Lőrincz Vilmos*, a cég budapesti főnöke tanulmányúton volt Amerikában és a hírneves *Wanamaker* szabó-cég termeiben megismerkedett a véletlenül ott időző *Carusoval*. A nagy énekes rendkívül szívesleg társalgott a budapesti kereskedővilág kiváló tagjával, elkérte a címét és megígérte neki, hogy ha véletlenül Budapestre jön, meglátogatja. *Caruso* tényleg eljött Budapestre és ma titkárja kíséretében ellátogatott a *Neumann-cég* üzletébe. A maestro el volt ragadtatva a *Neumann M. cég* látványosságának beillő üzletétől. Nemcsak a nagy méreteket csodálta, hanem az óriási ruha-raktárt, minden egyes darabján megnyilvánuló előkelő izlést és finomságot, amely szerinte jóval felette áll még a *Wanamaker-cég* készítményei felett is. Bizonyosságát adandó kijelentésének, azonnal több öltözetet rendelt és amikor az árak után kérdezősködött, meg volt lepette, hogy mennyivel olcsóbb a leginomabb öltöny nálunk, mint Amerikában.

x A feledés fátyola borul az összes pálinka-fajokra, amióta az Első Alföldi Cognacgyár r.-t. a „Radial-Elixirt” gyártja, mert azóta mindenki csak azt issza és azt élvezzi. Árjegyzéket és szépirodalmu „Barack-Hiradót” ingyen küldi.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 f.

x Fodor-léle vivóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordították a gyermektorna és vivásra.

x Zászlók, czimerek, minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x Harisúvák legjobb minőségben Röslernél, Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x Minden órának leszakaszod virágát! Szépen és bölcsen mondja ezt a költő. Amde jól járó pontos és megbízható óra hiányában miként lehessen számmon tartani az órákat? A megoldás egyszerű. Polgár Kálmán órásmester (műhelye, raktára és elárúsítás Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 29. sz. I. em.) órái oly megbízhatóak, hogy aki az órái után igazodik, hiány nélkül szakaszthatja le minden órának virágát. Megbízható járású pontos órák és divatos ékszerokről kívánatra nagy képes album-árjegyzéket bérmentve küld a cégvezetés.

x Az amerikai leány. Az amerikai leány különösen bátorsága által tűnik ki és ebben senkit sem tisztel sem az égen, sem a földön, ha e tekintetben nem egyenrangú. Csodálatos tehát, hogy az utóbbi időben rajongó szeretettel és tisztelettel beszélnek egy magyar itálról, az Első Alföldi Cognacgyár r.-t. menyecske likőrjéről.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A Sárga dominó bemutatója. Népszínház-Vigopera holnap, pénteken rendezi meg második megnyitó előadását, melynek keretében bemutatóra kerül a színház első operettje, a három felvonásos Sárga dominó. A darab szövegét egy olasz vígjáték alapeszméjének feldolgozásával Mérei Adolf írta, zenéjét pedig Szirmai Albert szerző.

(*) A meddő Munkácsy-szobor pályázat. Harmadszor hirdettek pályázatot Munkácsy Mihály szobrára és ez is meddő volt. E harmadik pályázaton összesen husz pályázó vett részt huszonegy művel. A pályabírók tagjai ma délelőtt tíz órakor gyűltek egybe a városligeti műcsarnokban, hogy megseleljék a pályaműveket. A bírálók közül megjelentek: Benczur Gyula és Szinyei Merse Pál festőművészek, Strobl Alajos és Bezeredy Gyula szobrászművészek, Lechner Ödön és Kann Gyula építőművészek, azután K. Lippich Elek és Szmrecsányi Miklós miniszteri tanácsosok. Távol maradtak a bírálók közül: Karlovsky Bertalan és Ferenczy Károly festőművészek. A pályabírók elnökekül egyhangulag Benczur Gyulát választották meg. A jegyzőkönyvet Ambrozovits Dezső dr. társulati titkár vezette. A pályabírók ülése félegy óráig tartott. A zsűri hosszú és beható megbeszélés után egyhangulag kimondotta, hogy ezt a harmadik pályázatot is meddőnek tartja ugyan, de a pályázati feltételek értelmében kötelességszerűleg kijelölte a viszonylag legjobb három pályamunka szerzőjét és pedig: Pásztor János, Tóth István és Horvay János személyében. A beküldött pályamunkákat a sajtó képviselőinek e hó 5-én szombaton mutatják be a városligeti műcsarnokban. A szobrokat vasárnaptól kezdve a nagyközönség is megtekintheti.

(*) Szerződtetés. A Vígsház igazgatósága október elsőjén szerződtette Molnár Arankát, ki eddig Krecsányi társulatának volt jeles tehetségű tagja.

(*) Iparművészeti pályázat. A Magyar Iparművészeti Társulat közvetítésével az Aufrecht és Goldschmid cég pályázatot hirdetett olyan díszítési mintákra, melyek mérsékelt árban előállítandó herendi porcellángyártmányokra alkalmazhatók. A pályázat bíráló bizottsága, amelynek elnöke Nadler Róbert, tagjai Kriesch Aladár, Maróti Géza, Goldschmid Bernát és Farkasházi Jenő voltak, tegnap tartott ülésén döntött a pályázat fölött. A jury a beérkezett 104 pályamunka közül a 300 koronás első és a 200 koronás második díjra egyet sem talált érdemesnek, tehát ezeket a díjakat nem adta ki, míg a 100 koronás harmadik díjat Klein Rezső pályaművének ítélte oda. Minthogy így a pályázat nem járt kellő eredménnyel, a cég jelenvolt főnöke utján azt a társulat újból kiírta és pedig ezúttal öt díjjal, egy 200 koronás, egy 150 koronás és három 100—100 koronás díjjal. A pályázat általános határideje 1907. november hó 15-ének déli 12 órája, amely időre a pályaművek benyújtandók az Iparművészeti Társulat titkári hivatalában. A részletesebb feltételek megtudhatók ugyanitt, továbbá az Aufrecht és Goldschmid cég irodájában VII., Rákóczi-ut 31. A pályázati hirdetmény a Magyar Iparművészet legközelebbi számában is megjelenik.

FŐVÁROS.

(*) (Bárczy polgármester Pécsét. Dr. Bárczy István polgármester ma Pécsre utazott, hogy alelnöki minőségben részt vegyen a szabad tanítás országos kongresszusán. Emiatt a hétfői kihallgatás elmarad. Távolléte alatt Rózsavölgyi Gyula alpolgármester helyettesíti.

(*) (Elhanyagolt utak és sétaterék. A főváros tanácsa megvizsgálta a Stefánia-ut és Andrássy-ut sétatűt és azt elhanyagolt állapotban találta. A tanács ebben a vállalkozó mulasztását látta és az iratokat a vizsgálat megejtése miatt a polgármesterhez tette át. Helyteleníti a tanács, hogy az előjáróság a vállalkozónál nem rendel meg annyi bányakavicsot, amennyit bizonyos határidőre az illető vállalkozó a szerződés szerint szállítani köteles lenne. Felhívja emélfogva a tanács a mérnöki hivatalt, hogy a jövőben vállalatilag biztosítandó anyagszükségletet oly mértékben irányozza elő, amilyen mértékben arra a székesfővárosnál valószínűleg szükség lesz.

(*) (A Rózsadomb és Vidéke Egyesület Octl Ferencz miniszteri tanácsos elnöklésével tegnap tartotta közgyűlését, amelyen Székula Gyula kir. tanácsos és egyesületi alelnök indítványára köszönetet szavaztak Bárczy István polgármesternek azért, mert közbenjárására a tanács elhatározta, hogy a Rózsadomb környékének két legfontosabb utvonalt, a Margithidőt tervezett szerpentin-utat és a Mész-utczát folytatolag megnyitja. A köszönetről szóló jegyzőkönyvi kivonatot az egyesület kiadottságilag fogja átnyújtani a polgármesternek. A választmányba beválasztottak: dr. Henyey Vilmos, dr. Kéler Zoltán, Müller József, Muraközy Endre, Virágh Andor, dr. Miskolczy Sándor, Kéler Napoleon; pótagokul: dr. Rodriguez Béla és Schuster Aifred.

(*) (A Rudas- és Sáros-fürdő sorsa. Idővel talán mégis csak eldől, hogy mi történjek a két budai fürdővel, melyek ugyancsak nagyban járulhatnak hozzá a közegészségi állapotok javításához. Szeptember 30-án járt le a Rudas-fürdő átépítésére és a Sáros-fürdő újjáépítésére kiírt szűkebbkörű pályázat. A Rudas-fürdőre Pártos Gyula, Hüttl Dezső, Töry Emil, Vágó József és László; a Sáros-fürdőre Sebestyén Hegedűs, továbbá Sterk Izidor, mint az első pályázatokon kitűnt tervezők adtak be végleges pályázati terveket. A pályamunkák elbírálását a ki-küldött albizottság legközelebb megkezdi.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Hatodik nap. —

A pesti őszi meeting mai hatodik napjának főszáma a 10.000 koronával dotált Kétévesek nagy handicapja volt, mely valószínűleg rekordot jelentő óriási mezőnyt, 24 indulót gyűjtött startjához. A verseny győztese lett az általunk első helyen jelölt Mátka az ugyancsak jelölt Belle Reine előtt, míg a harmadik helyre Lancelot érkezett. A negyedik futam startjánál nagy galibát okozott Pompás, mely lovasát ledobta, a pályát többször körülfutotta és a versenyben nem vett részt. A benne bízó azonban nem károsodtak, miután a totalisateur a reá tett téteket visszafizette.

Részletes eredmény a következő:

I. Nyeretlenek versenye. Díj 3000 korona. Táv 1800 méter. 1. Geist G. 36 szk. Vezess 55 kg. (Janek). 2. Blaskovich E. 36 pm. Why? 56½ kg. (Fries). 3. Br. Üchtritz Zs. 36 pk. Thuja 51½ kg. (Müller). Futottak még: Kupecz (Krouzil), Edömér (Vivian), Rózsaszál (Baumgartner). Igen könnyen ötnegyed hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot. 10:17, 40:46, 56.

II. II. oszt. előadóverseny. Díj 3000 korona. Táv 1400 méter. 1. Gróf Wenckheim D. pk. Szegli 54½ kg. (Carlslake). 2. Meichl T. sk. Letzte Liebe 47 kg. (Gulyás). 3. Br. Springer G. sm. Gagula 53 kg. (Pis). Futottak még: Gigolette (Peschka), Most (Faus), Witness (Hollinger), Mazurka (Seiler), Fityóka (Pretzner), Vac victis (Pulai), Joseph (Boris), Dornoch (Klimscha), Galánta (Hikisch). Biztosan félhosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot. 10:32, 40:78, 128, 118.

III. Kétévesek nagy handicapja. Díj 10.000 korona. Táv 1500 méter. 1. Egyedi A. pk. Mátka 56 kg. (Janek). 2. Rohonczy G. pk. Belle Reine 45 kg. (Taus). 3. Gróf Festetich T. pm. Lancelot 41½ kg.

(Baumgartner). Futottak még: Menotte (Heidt), El Mokhattam (Sente), Katz in Sack (Walkington), Cliveto (Carlslake), Long ago (Fries), Varázs (Miles), Superba (Birkeruth), Floridsdorf (Juhász), Sturm (Krouzil), Virgilius (Cockeram), Alea iacta (Southey), Gossimer (Pretzner), Mimosa (Pis), Recolte (Taral), Lolo (Hollinger), Árvaleány (Vivian), Maxime (Finán), Gánna (Gulyás), Salome (Ulrichshoffer), Validol (Klimscha), Royal ano (Dick). Biztosan nyakhosszal nyerve, ötnegyed hosszal harmadik. Tot. 10:39, 40:82, 336, 464.

IV. Eladó kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Meichl T. pm. Lanzendorf 54½ kg. (Birkeruth). 2. Mr. Lincoln pm. Pagony 52 kg. (Miles). 3. Br. Herzog M. pher. Peterdi 42 kg. (Baumgartner). Futottak még: Holdvilág (Janek), Liserl (Taral), Roll Away (Fries), Haraszt (Ulrichshoffer), Sor (Heidt), Braganza (Vivian), La Beauté (Pis), Haluska (Cockeram), Pompás (Pretzner), Frau Modell (Klimscha), Mumus (Paul). Könnyen másfél hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot. 10:114, 40:130, 134, 294.

V. Októberi handicap. Díj 8000 korona. Táv 1100 méter. 1. Br. Üchtritz Zs. 46 sm. Beau mérite 57½ kg. (Taral). 2. Novotny L. 36 sk. Blizzard 51 kg. (Heidt). 3. Egyedi L. 36 pm. Fanaron 42 kg. (Paul). Futottak még: Faragó (Mies), Armada (Janek), Palóc király (Martinkovich), Tábornok (Fries), Niagara (Carlslake), Martyr (Birkeruth), Panasz (Vivian), Rapitya (Pretzner), Belvedere (Southey), Ismerős (Cockeram), Comme qui dirait (Seiler), Cousin (Gulyás). Könnyen másfél hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot. 10:58, 40:110, 132, 252.

VI. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv 1600 méter. 1. Péchy A. 36 pk. Camella 48½ kg. (Seiler). 2. Egyedi A. 46 sm. Isobar 53½ kg. (Paul). 3. Mr. Adrien 46 pher. Veréb 50½ kg. (Baumgartner). Futottak még: Apatin (Gottwaldt), Gyufa (Pusztér), Réve (Pretzner). Biztosan nyakhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot. 10:28, 40:66, 80.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Ankét az igazságügyminiszteriumban. A magyar általános polgári törvénykönyv állandó előkészítő bizottsága tegnap és ma Imling Konrad államtitkár elnöklésével folytatta üléseit. Ez alkalommal befejezte a bizottság a törvényes leszármazással kapcsolatos elvi kérdések tárgyalását és azután az utólagos házasságkötéssel való törvényesítésre vonatkozó elvi kérdéseket vette tárgyalás alá. A tanácskozásban résztvettek Vavrik Béla, Gottl Ágost és Adám András kuriai tanácselnökök, Thirring Lajos kuriai bíró, Sággy Gyula és Schwartz Gusztáv egyetemi tanárok, Sipőcz László országos elnök, Szászy Béla miniszteri osztálytanácsos, Baracs Marcell, Menyhért Gáspár, Molecz Dani, Schreyer Jakab ügyvédek. A bizottság tanácskozását október 9-én folytatja. A jegyzőkönyvet Bartha Richárd és Szladits Károly törvényszéki bírák vezették.

§ Az oláh ügyvéd afférje. Abban a lopási bűnyben, amelynek tárgyalásán dr. Alexa János megbotránczóztató kijelentését megtette, az ügyvédi kamara tulajdonképpen dr. Török Sándor fővárosi ügyvédet rendelte ki védőül. Dr. Török akadályozva lévén, segédjére bízta az ügy letárgyalását. Ez azonban a védelmet ráruházta dr. Alexa János barátjára. Dr. Török Sándor a mai napon beadványt intézett a büntető törvényszékhez s elmondva dr. Alexa szereplésének történetét, kijelenti, hogy dr. Alexát nem ismeri s eljárását a leghatározottabban elítéli, annyival is inkább, mert mint esküt tett magyar ügyvéd, ügyvédi teendőit a törvények szerint elláthatja anélkül, hogy a magyar alkotmány védőbástyáját, a magyar igazságszolgáltatást a saját házában pellengérré tegye. Dr. Alexa János pedig ez ügyben a következő nyilatkozatot teszi közzé: A napilapok hasábjain különféle kommentárok kíséretében, elferdítve jelentek meg azok a szavaim, amelyeket a budapesti büntető törvényszék előtt, hol mint védő működtem, a felelősség bejelentésekor tettem. Való, hogy akkor, mikor a budapesti kir. büntető törvényszék egyik tanácsa egy 14 éves, vagyontalan gyermeknél nem vette figyelembe azt, hogy erkölcsi elhagyatottsága, szüleinek vagyontalansága, szóval társadalmi helyzet az, ami a gyermeket a bűn útjára sodorta és őt egy osztályállam igazságszolgáltatásának ridegségével sújtotta, akkor ezt már szó nélkül nem hagyhattam. Még csak azt jegyzem meg, hogy én soha, ugy most sem juttattam ellentétbe a magyar államesz-

mével. Magyar állampolgárnak vallom magamat s már a múltban volt alkalmam ezt kimutatni, amikor a magyar állameszme érdekében többször sikrasszálltam. Tisztelettel dr. Alexa János ügyvéd. Dr. Alexa János nyilatkozatával szemben kijelentjük, hogy a tárgyaláson történt incidens hűen közöltük s dr. Alexa által használt megjegyzés a főtárgyalási jegyzőkönyvben — tehát közokiratban is — meg van örökítve s így semmiféle elferdítésről sem lehet szó.

§ A betétszerkesztő napidíjasok mozgalma. A dunavesszei betétszerkesztő napidíjasok kilencz tagu küldöttsége tisztelt ma délelben Günther Antal igazságügyminiszternél. A küldöttség vezetője, Lévy Mihály a betétszerkesztő szaknapidíjasok anyagi helyzetét panasolta fel, annyival is inkább, mert az 1908. évi költségvetésben nem történt róluk gondoskodás. A miniszter meghallgatta a panaszt, megígérte, hogy töle telhetőleg igyekezni fog azt mihamarabb orvosolni.

§ Az egyonszurt tanító. A hajtsár-uti Markreiten-féle vendéglőben július tizedikén, este pezsgős mulatságot rendezett egy nagyobb társaság. Az ivásban elüljártak Schild Antal és Kamocsay Lajos kertész, kikhez éjféltájban Sági András pékmester és Major Gábor fővárosi tanító csatlakoztak. Első dolguk az volt, hogy egy liter sört rendeltek, s aztán letelepedtek a másik társaság mellé. Ott éppen Schild Antal vitte a szót, még pedig németül. Major Gábor ezen megbotránkozott s figyelmeztette Schild Antalt, hogy magyarul illik beszélni annak, aki magyar kenyeret eszik. A két férfi sokáig vitatkozott ezen a témán, végre Schild és czimborái felkerekedtek s eltávoztak. Major és Sági utánuk ment s a két tábor újra összetűzött. E közben valaki megszurta Schild kertészt a keze-fején. Most rendőrök avatkoztak bele a dologba s a harcias feleket a rendőrségre akarták kísérni. A rendőri fedezet alatt Schild és Major újra összekülönböztek s egymásnak mentek. Schild erre úgy megszurta Major Gábort, hogy az pár perc múlva kiszenvedett. A gyilkos kertészt nyomban tartóztatták s a budapesti büntetőtörvényszék ma vonta felelősségre halált okozó súlyos testi sértés büntetvéért. A tárgyaláson, amelyen dr. Bartha László bíró elnökölt, a vádlott kertész tagadta, hogy ő szurta volna meg Major tanítót. Tagadásával szemben azonban több tanu bizonyította, hogy a halálos szurást csakis a vádlott ejthette, mert ő volt Major közvetlen közelében, mikor összeesett. A bíróság dr. Vargha ügyész vádjá után, Schild Antalt a vádbeli cselekményért egy évi és 6 havi börtönrre ítélte. Ebből azonban kitöltöttnek vett a bíróság 3 hónapot az elszenvedett vizsgálati fogság által. Az ítélet ellen a felek felebbezték.

Nyilt-tér.

E sorokban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Uj! Folyékony Uj!

Vas-somatose

(Somatose vasal, szerves kapcsolatban)

főleg sápkórasoknak orvosilag ajánlva.

Kitűnő étvágyjavító és idegerősítő.

Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban.

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE

a legjobb tejcsokoládé

BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Kedvezmény az EGYETÉRTÉS

előfizetőinek.

Elég az utalvány szelvényén arra hivatkozni, hogy én az „EGYETÉRTÉS” előfizetője, s ez alapon megrendelheti az

„ÜSTÖKÖS”

c. legjobb, legértelmesebb illusztrált élelajpot kedvezményes áron.

1/4 évre (okt.—decz.) 2 kor-ért (3 K helyett.)

(Nyilvános helyiségek e kedvezményt igénybe nem vehetik.)

Mindenki, a ki most előfizet, díjtalanul kapja meg a karácsonykor megjelenő 50 éves

Jubileumi-Albumot.

E mű legalább 100 oldal terjedelemben rendkívül érdekes tartalommal, számtalan illusztrációval minden család asztalának díszé lesz.

— Az utalvány így czimzendő: —

„ÜSTÖKÖS”, Budapest.

Egy szerény kérés.

— A polgármester és a főkapitány figyelmébe. —

Jól tudom, hogy a polgármester és a főkapitány nem lehet jelen mindenütt és nem szerezhethet mindenről tudomást, ami a fővárosban történik. Eppen azért a polgár kötelessége felhívni a figyelmet és orvoslást kérni olyan bajokra, amelyekről a hatóság nem tud.

A Munkácsy-utcában lakom és ez a csendes, előkelő utca telve van apró palotákkal, villákkal, szóval elegáns negyede a fővárosnak. Az egyenlőség alapján ez az utca sem kérhet többet a gondoskodásból, mint a Terézváros, vagy külső kerület, de annyit, mint amazok mindenesetre megkövetelhet. Megkivánhatja, hogy a biztonsági és tisztasági intézkedések oly mértékben alkalmaztassanak a Munkácsy-utcában is, mint a város bármely más utcájában.

És bár a raison e mellett szól, a gyakorlatban alaposan megcsufolódik a logika. Mi Munkácsy-utcában lakó emberek már régen keseregjük, hogy ugyszólván mostohái vagyunk a hatóságoknak, mert felszólalásaink süket fülekre találnak. Most már a végső eszközhöz fordulunk és az újságban hívjuk fel a polgármester és a főkapitány figyelmét azokra az állapotokra, melyek egy világvárosban szinte elképzelhetetlenek.

Diszkrét paloták, formás kis villák közt, a Munkácsy-utca 19. számú parcellán üresség ásitózik. A telken nem áll épület, míg a valamikor ott álló kerítést elhordta a szél, vagy elvitték tüzelőnek szegény emberek. Ez így magában nem volna baj, legfeljebb hántja az arra járó szépérezkét. De igenis baj, hogy az üres telek telve van a legundorítóbb szemétdombokkal, büzlő, rothadó piszokkal, amelyek förtelmes szaga megfertőzi a környék levegőjét. A kerületi előjáróság és a köztisztasági hivatal igen bölcsen cselekednék és sok adófizető polgárt kötelezne hálára, ha kiterjesztené figyelmét ezekre a képtelen állapotokra.

Egy másik körülmény a rendőrségre tartozik és erre a körülményre felhívjuk dr. Boda Dezső főkapitány figyelmét, tudva, hogy ő azonnal orvosolja a bajt, ha tudomást szerez róla. A telken, a szemétdombok közt csirkefogóhad táboroz. Csavargó alakok ütnek tanyát ott és veszélyeztetik a környék biztonságát. Ezekkel a csavargókkal még csak megbékülénk, mert ez a rongyos had éjjel jelenik meg a telken és ha nem éhes, nem bánt senkit. De felháborító és szemérmetlen, hogy a telken halléktalan

szerellem rak fészket és a pogány idők klasszikus szabadságával gyújt tüzet Vénusz oltárán. Ablakainkból a fővárosból kitiltott faunok és rendőrileg nyilvántartott nimphák gyengéd szerelmi czikkázásait kell végignéznünk, illetve nem lehet az ablakhoz lépünk, mert elriaszt onnan a gyalázatosság, amely a telken világos nappal folyik. Felhívom a polgármester urat és a főkapitány urat, hogy képzelje el, hogy hat a családi tüzhely közelében ez a förtelmesség és minő felháborodást kell, hogy keltessen egy családapában a meztelen gyalázat. Felhívom továbbá a hatóságot, hogy sürgősen szerezzen meggyőződést az állapotokról és intézkedjék sürgősen. Különösen a főkapitány utasítsa a rendőrszemet, hogy figyelje meg a szabad szerellemnek ezt a szennyes berkét és szüntesse meg ezt a kissé túlságosan paradicsomi állapotokat. Néhány razzia, mint fügefalevél igen jól fog illeni a meztelenségre.

Ezt kéri az egész utca nevében

Dr. K. S.
Munkácsy-utcai lakos.

KÖZGAZDASÁG.

A szövetkezetek felszámoltatása.

— Az adósok védelme. —

Budapest, október 3.

Mai számunkban egy kulissza-titkot tártunk föl a közönség előtt, a szövetkezetek segítésére alakult szindikátusnak burkolt czéllját, mely meglepetésszámba ment. Hetek, sőt hónapok óta egyébről sem hallani, mint a szövetkezetek válságáról s a mentési akció sürgetéséről. A segítség végre utban van s mikor a bankok szándéka köztudomásra jutott, valamelyest megnyugodtak a fölzaklatott kedélyek. A szövetkezetek vezéremerei — amint előttünk is nyilatkoztak — megnyugvással vettek tudomást az újabb fejleményekről és bizvást hitték, hogy a legnehezebb napokon túl vannak. Ebben a reményteljes hangulatba azonban kellemetlenül csendült bele tegnapi hírünk, melyben egy szövetkezeti ügyekben nagyon otthonos férfiú értesülését adtuk közre, szó szerint a következőket:

„A segítőakcióban résztvevő intézetek csak olyan szövetkezeteknek bocsátanak rendelkezésre hitelt, mely elhatározza a felszámolást s az egész segítőakciónak csak az a czélla, hogy a felszámolás nehézségein átsegítse a szövetkezeteket. A bankok ugyan nem mondták ki nyíltan, hogy ez a végcélljuk a szövetkezeti segítőakcióval, hiszen a bankok közleményéből az világott ki, hogy a szindikátus tagjai lehetővé akarják tenni a szövetkezetek fennmaradását. Beavatott szövetkezeti körökben azonban tudják, hogy a bankok csak a csendes felszámolást akarják lehetővé tenni, nem pedig — ahogy mindenki elvárhatná — az életképes és szolid alapokon nyugvó, de jelenleg szorult helyzetben levő intézetek prosperálását biztosítani.”

Fentartással adtuk közre ezt az információt, mai napon pedig alkalmunk volt ezzel a hírrel bővebben foglalkozni. Meggyőződünk arról, hogy ez az információ helyes, azonban olyan formában kerül a bankok szándéka keresztülvitelre, mely csak elismerést érdemel. Megkérdeztük erre vonatkozólag a szövetkezetek segítésére alakult szindikátus egy tagjától, mennyiben felel meg ez a hír a valóságnak. Erre vonatkozólag a megkérdezett szakember, ki kiváló pénzügyi kapacitás, a következőképpen nyilatkozott munkatársunk előtt.

— Mit szól Méltóságod az Egyetértés mai híréhez, melyben a szövetkezetek csendes felszámoltatását adja hírül? — kérdezte munkatársunk.

— Ez a hír megfelel a tényeknek, azonban abban a formában, hogy csakis azon szövetkezetekre vonatkozik a felszámoltatás, melyek erkölcsi tekintetben kifogás alá esnek. Azok a szövetkezetek, melyek a rendes kamaton kívül többféle indokolatlan mellékletkeket szedtek s nem annyira pénzügyi, mint inkább ezt a czímet bitorló uzsorás érdekszövetségek voltak,

nem méltók a támogatásra és teljesen megérettek az elpusztításra. Ezek a szövetkezetek ki vannak zárva a támogatásból. Nem akarom hosszabban részletezni ezeket az intézeteknek az üzleti eljárását, ehelyett a szindikátus céljaira vonatkozólag egy hasonlattal világítom meg a helyzetet és a szindikátus célját.

Képzeli ön el egy embert, kit a farkas marcangol. Mi ezt az embert akarjuk megmenteni s meg is fogjuk menteni, de a farkast könyörtelenül elpusztítjuk. Ezzel tartozunk nemcsak a kisemberek érdekének, hanem a magyar hitelügy becsületének.

— Ezek szerint az adókat megmentenék, milyen formában történik azonban ez, mert ha a szövetkezet megszűnik, ki hitelez adósainak, — kérdezte erre munkatársunk:

Részletekről még nem igen nyilatkozhatom, de hogy a főntieket megvilágítsam, a következőket hozom tudomására: A segítő-akcióban tizenkét pénzügyi intézet vesz részt. Az intézetek kiküldöttjei most állapítják meg annak a bizottságnak az ügyrendjét, mely a segítőakciót intézi. Mind a tizenkét intézet delegál egy megbízottat, akikből megalakul a végrehajtó-bizottság és akik fel lesznek hatalmazva a segítséget igénylő szövetkezetek anyagát tüzetesen megvizsgálni. Amely intézetnél olyan üzelmeknek jönnek a nyomára, melyeket előbb részleteztem, azt az intézetet nem támogatják, de az adókat megmentik és pedig azzal, hogy a szindikátus az adósok váltóit — kellő bírálat után — magához váltja és az adós tartozását méltányos feltételek mellett törlesztheti, úgy, hogy az adósok még sokkal jobban járnak, mintha a szövetkezetnél állna fenn tartozásuk. A pénzt lehetőleg a bankrótán bocsájtjuk az adósok rendelkezésére. Ilyen irányu megállapításokat tartalmaz a szindikátus jegyzőkönyve. A szövetkezeti ügy ilyen irányu megoldását a magunk részéről a legnagyobb helyesléssel vehetjük tudomásul. Amennyire tiltakoztunk volna az ellen, hogy a szövetkezetek, úgy en block felszámoltassák, hangoztatjuk most is, mint annyiszor, hogy az adósok megmentését szem előtt tartva, azokat az intézeteket, melyek szégyenletes visszaélést követnek el a szövetkezeti szemlével, ki kell irtani, de az életképes és tisztesség dolgában bármely nagy bankkal vetekedő intézeteket ki kell rántani a hinárból. Ha ezt valósítja meg a szindikátus, nem csak a kisembereknek tesz szolgálatot, hanem a főváros korrumpált hitelügyét is helyes mederbe tereli. Nemcsak a statusquót állítanak így vissza a nagy bankok, hanem egészségesebb és korrektebb viszonyokat teremtenének. A szövetkezetek ne sápra éhes elnökök és ügyészek fészkei legyenek, hanem azok, amik máshol, az önszegély alapján fölépülő támogatói a kis ekzsiztenciáknak.

Szerb vágóállatok a bécsi vásáron.

— Darányi és Auersperg tanácskozása. —

Budapest, október 3.

Az osztrák Zentralstelle vezetője, hohlenblumi Simits Alfréd lovag pattantotta ki a homály ködéből, hogy a bécsi szurómarhavásárok szerb ingredienciájú állatok kerültek a múlt héten bosnyák marha cím alatt. Megerősítették ezt a bécsi husiparosok is, ámbar a huskereskedelemnek érdekében áll, hogy minél nagyobb legyen a fölhatás a bécsi vásáron. Első pillanatra hihetetlennek tűnt fel a csempészet híre; mert a szerb és bosnyák határokon való átcsempészése ily nagy mennyiségűeknek a lehetetlenségek közé tartozik s ki van zárva, hogy a boszniai állategészségügyi hatóságok ne vehettek volna tudomást több mint ezer marhának a határon való átcsempészéséről és illetve ily nagy mennyiségű tranzit áruról. Hogyha azonban tekintetbe vesszük a szerbiai alacsony állatárakat, s azt a körülményt, hogy a szerbiai városokban s így Belgrádban

is a marhahas ára kicsinyben 60—70 fillér kilogrammonként, fogalmat alkothatunk a szerb állatkereskedelem válságos voltáról. Ez a körülmény is újabb anyagot szolgáltat annak bizonyításához, hogy a husdrágaság jelentékeny mértékben enyhülni fog úgy nálunk, mint Ausztriában a szerb állathatárzár mielőbb kívánatos fölbontásával.

Hogy tényleg „bosnyák” import cím alatt a bécsi marhavásárra szerb marhákat hajtottak fel, ezt sejteni engedni az, hogy a magyar és osztrák földmivelésügyi miniszterek a most folyó kiegyezési tárgyalásokat alkalmul használták fel arra is, hogy a Bosznián át történő szarvasmarhacsempészet kérdését tüzetesen megbeszéljék s az erre nézve azonnal megindítandó vizsgálat, valamint az ennek eredményéhez képest foganatba veendő erőlyes ovóintézkedések tekintetében a két miniszter teljes egyetértésre is jutott. A két miniszter tanácskozásáról rövid félhivatalos kommunikét jelentettek meg, mely nem szól arról, hogy Darányi és gróf Auersperg mily övrendszabályokat kívának életbe léptetni. Különös azonban a dologban az, hogy csak a két miniszter folytatott ebben az ügyben tanácskozást s ezzel szemben áll a magyar kormány minapi rendelkezése az élélmiszterdrágaság enyhítése érdekében. Nem értjük kiváltképpen azt, hogy miként egyeztetni majd össze a magyar kormány az általános drágaság enyhítésének módjait azzal a brüsszeli elzárkozottsággal szemben, melylyel a földmivelésügyi kormányzat a szerbiai állathatárzár — a gazdaságosság preszsiójának hatása alatt — minden áron érvényben hagyni kívánja.

A bosnyák állattenyésztés, ugyancsak a tavalyi román állattenyésztés napvilágra bukkant esetei azt igazolják, hogy a határzár teóriája amúgy is megdőlt, mert a kényszerítő hatása a mostani drágaságnak az embereket sok mindenre reáveszi. Nyílt titok ugyanis az, hogy Boszniában már a nyár folyamán tömegesen vásárolta a szerb marhát a bosnyák állatkereskedelem s nyilvánvalólag nem a belfogyasztás céljaira, hanem exportálták. Magyarországra nem fedezhették fel a kivitel céljait szolgáló utirányt, de Bécsbe igen, ahol már a szakértő husiparosok a nyár folyamán konstatálták azt, hogy a bécsi piac felhajtásának egy része szerbiai állat.

Fizetési nehézségek. Az utóbbi időkben előfordult fizetési zavarok, illetve fizetési képtelenségek egyrésze már közeledik a rendezés felé, míg másokkal szaporodott a bajba jutott cégek sora. Az újabb eseményeket a következőkben foglaljuk egybe: A Vasek József debreczeni kézműves cég pontos statusa még nincs megállapítva, a cég a budapesti piacon körülbelül 100.000 koronával tartozik árúért, Bécsben pedig 200.000 korona az árutartozása. Azonkívül csehországi gyárak is érdekelve vannak mintegy 140.000 koronával, az árutartozások összege 440.000 korona, míg a pénztartozás 116.000 korona. A cég zavarait hitelmegvonásokra vezeték vissza. A Steinberg B. cég most terjesztette a hitelezők elé a cég vagyoni állapotára vonatkozó kimutatást. E szerint a cég összes tartozásai 5,491.202 koronára rugnak, az aktívákat 7,538.000 koronára becsülik. Ezzel szemben a hitelezők által összeállított kimutatás a cég aktív vagyona gyanánt 4,998.491.22 koronát mutat ki ugyanilyen összegű tartozással szemben. A cég ügyének rendezésére egy részvénytársaság van alakulóban, amely 10 évre alakulna 6 1/2 millió korona alaptőkével. — A Losy Hugmayer és társa cég ügyeinek rendezésére a National-Bank fűr Deutschland vállalkozott olyképen, hogy a hitelezőknek 20 százalékot fizet, a többi pedig a cég hosszabb terminusokban törleszti. — A Beck és Gergely cégnek a hitelezők elé terjesztett évi jelentéséből kitűnik, hogy a cégnek 932.000 korona értékű üzleti váltója van forgalomban, míg az egyéb passzívái 521.000 koro-

nát tesznek. A vagyont 86.000 koronában állapították meg. A részletes egyezségi javaslat előterjesztésére a cég november 15-ig halasztást kapott, míg a vagyoni állapot felülvizsgálására egy öttagú bizottságot választottak. — Az e héten felmerült újabb fizetési képtelenségi esetek meg Kovács Bálint lakatosárnyár (VII., Izabella-u. 4.), Hartmann Miklós kézműves-bizományos (Teréz-körút 23.), Trautmann Márton műbutor-asztalos (IX., Liliom-utca 9.) és Adler Jakab ékszerész (Dorottya-u. 10.), Bauer Adolf budapesti papírnagykereskedő, Nagy Gyula debreczeni kézműveskereskedő 600.000 korona passzívával és Fesselhofer József nagykanizsai fűszerkereskedő 150.000 korona tartozással. — A bécsi hitelezői védegytet ma jelenti, hogy Klein Károly miskolci kézműveskereskedő fizetési képtelenségét jelentett.

A szőlők új állati ellensége. Beregszász határában, főleg Buzáth Ferencz képviselő szőlőjében az idén egy eddigelé kevésbé ismert rovár a szőlőrügyek kirágásával nagy károkat okozott. A kárt szenvedett gazdák értesítése szerint helyenkint 1/4—1/3, sőt fele részét is elpusztította a várható termésnek. Darányi földmivelésügyi miniszter megbízta a m. kir. ampelológiai intézetet, hogy ez újabb szőlő-ellenséget tegye tanulmány tárgyává és az ellene való védekezési eljárásokat állapítsa meg.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank félévi mérlege. Bevételek: Áthozott nyereség az 1906. évről 937.375.36 korona, jutalékok és egyéb jövedelmek a jelzálog és községi kölcsönüzlethez stb. 1,027.636.88 korona, kamatjövödelmek 2,000.471.13 korona, összesen 3,965.483.37 korona. Kiadások: igazgatási és kezelési összes költségek 592.054.49 korona, adók és illetékek 484.128.65 korona, a felügyelő bizottság illetménye 9.560 korona, összes kiadások 1,085.743.14 korona. Az 1906. évi áthozattal együtt a tiszta jövedelem 2,879.740.23 korona, a múlt évi 3,601.096 korona 27 fillérrel szemben.

A bank tárczájában levő értékpapírok, az intézeti záloglevelek és községi kötelezők a folyó évi június 30-iki árfolyam alatt vétettek fel.

A törvényes biztosító alapokra saját 4% és 4 1/2%-os záloglevelekkel és községi kötelezőkkel való dotálása után a bank birtokában saját kibocsátmányu címleteiből ez idő szerint fennmarad még mintegy 8 millió koronányi záloglevél és községi kötelező; ezenkívül a bank birtokában van mintegy 6 1/2 millió korona saját kamatozó és nem kamatozó sorsjegy; továbbá mintegy 21 millió korona állami- lag biztosított címlet, szükségesfővárosi kölcsönkötvény, és más intézeti záloglevél, valamint községi kötelező; végül mintegy 4 millió koronányi különböző intézeti részvény.

A Magyar Agrár- és Járadékbank részvénye, amelyek a múlt évben még az intézet birtokában voltak, névértékben szerepelnek a mérlegben.

Az értékpapír-állományon előállott mérlegserű árfolyamvesztésnek az ezen állományban létező rejtett tartalékból történt fedezés után fennmarad még — sorsjegy-konverzióból eddig véglegesen realizált nyereséggel együtt — mai árfolyamokkal szemben mintegy 3 1/2 millió koronát tevő ki nem mutatott tartalék.

A fent közölt félévi mérlegben kimutatott tiszta jövedelem 721.000 koronával kedvezőtlenebb a múlt évinél.

Ennek a különbözethez nagyobb része, 497.000 korona a záloglevél és községi kötvények eladásából származó jövedelemre, kisebb része 216.000 korona pedig a kamatjövödelmekre esik. A nyereség-kevesbbség okai abban állnak, hogy a bank, mint kizárólag záloglevél és községi kölcsönüzlettel foglalkozó intézet, minden más intézetnél erősebb mérvben érezte azt a nyomást, amely pénzügyi viszonyainkra nehezedett. Az általános pénzszűke és a kamatlábnak szertelen emelkedése a tőkét, a habár legbiztosabb, de kisebb kamatozásu elhelyezésektől viszatartotta és így az intézet kibocsátmányainak elhelyezése sokkal lassabban és nehezebben történt, mint máskor. Ezen helyzetben a köteles óvatosság követelménye volt, hogy új kölcsönök nyújtásánál a legmesszebbmenő tartózkodás alkalmazassék és így az új üzletek kötéséből származó rendszeres nyereség ez évben elmaradt. A kamat drágulása intézetünknek nem adta meg azt a részleges kárpótlást sem, amelyet más, idegen pénzzel is dolgozó intézetek a kamatszámlla növekedésében találnak. Ezek

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

144 darab I. osztályu alumínium-fóli 1.20 kor

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélesztű borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinoor cigarettá-hűvelő ragasztás nélkül 2.10 K. Vidékre csak utánvételt, vagy a pénz beküldése mellett. ••• 144 darab I. osztályu alumínium-fóli 1.20 kor

Világ-csoda!!

100 darab színes bélesztű borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinoor cigarettá-hűvelő ragasztás nélkül 2.10 K. Vidékre csak utánvételt, vagy a pénz beküldése mellett. ••• 144 darab I. osztályu alumínium-fóli 1.20 kor

folytán a félelmi üzleti jövedelem — más rendkívüli nyereség ez évben különben is hiányozván — kizárólag az intézet állandó kölcsönállományának jutalékjövédelmére és az értékpapír-kamatokra szorítkozik.

A mérleg híven tükrözi vissza az intézetnek azt a kedvezőtlen üzletmenetét, amely természeténél fogva csak átmeneti lehet.

Uj közszénbánya-részvénytársaság Ausztriában. Az osztrák belügyminisztérium — amint értesülünk — engedélyt adott a Prager Kreditbank-nak egy új szénbánya-részvénytársaság alapítására. Az új társaság barnaszén kitermeléssel és brikettgyártással fog foglalkozni s székhelye Prágában lesz. Az alakuló közgyűlést a közeli napokban tartják meg. A társaság első sorban átveszi a Prager Kreditbank tulajdonában levő szénbányákat, melyek a múlt évben kb. 120.000 tonna szenet termeltek, azonkívül tavaly óta briketteket is készítettek.

Csődök. Hivatalos helyről nyert értesülés szerint a következő czégek ellen csőd nyitattott: a bucaresti törvényszék Lupu Chan & Comp. ellen bej. h. i. szeptember 24. felsz. h. i. október 8. ónapár szerint; a prokupljei törvényszék Sibin Knezevic, blankai lakos ellen, bej. h. i. okt. 1. felsz. h. i. október 2. ónapár szerint; a semendriai törvényszék Milán Krslic palankai lakos ellen bej. h. i. október 19. felsz. h. i. október 22. ónapár szerint, a kiewi törvényszék Ludmer Ch. és Fia czég és Brestowski A. W. rövidáru-kereskedők ellen.

A Bánhegyi r.-t. felszámolása. Megirtuk, hogy a Bánhegyi J. C. cipő- és cipőfelsőrész-gyár r.-t. a kedvezőtlen üzleti viszonyok miatt felszámol. A felszámolást és az igazgatóság törlesztését most — mint értesülünk — a czégbíróság is tudomásul vette. Felszámolól dr. Róth Sándor jegyeztetett be.

Árufelvétel korlátozása az Államvasuton. Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy Fiumében a beállott felhőszakadással esőzések folytán az áru-akodások majdnem teljesen szünetelnek. Ennek következtében Fiume állomásánál nagyobb mérvű áru- és kocsitorlás állott be. A hátralék mielőbbi feldolgozhatása czéljából Fiuméba rendelt kocsirakományu teherárúk felvételét és továbbítását élő- és romlandó szállítmányok kivételével folyó hó 3-tól kezdve további intézkedésig megszüntetik. Amint az időjárás javul és a hátralékokat feldolgozhatják, ami előreláthatólag néhány napot vesz igénybe, ezt a korlátozást megszüntetik.

Kossuth a kisiparosokért. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter minden kereskedelmi és iparkamara területén egy-egy érdemes szegénysorsu iparos részére külföldi tanulmányi ösztöndíjra hirdetett pályázatot. A pályázat alapján 600 koronányi ösztöndíjban részesül négy lakatos, 3 asztalos, 2 szabó, 2 festő és 1-1 timár, könyvkötő, bádigos, kárpitos, puskaműves, kefékötő, gépész, összesen 18 iparos. A pályázat eredménytelen maradt két kamara területén.

Angol szén behozatala Magyarországra. A Kereskedelmi Múzeum londoni levelezője az intézet igazgatóságának felszólítása folytán összekötésbe lépett több nagy angliai czéggel, amelyek neki ajánlatokat tettek Magyarországra való szállításra. Tekintettel azokra a nehézségekre, amelyek a Poroszországból való szénbehozatalnál mutatkoznak, valószínű, hogy a hazai érdekeltség figyelembe fogja venni a szénbehozatalnál kínáló ezen újabb módozatot. — Érdeklődők közvetlenül a múzeum londoni levelezőjéhez fordulhatnak. Címe: Michael Pál, London, Victoria Street Parliament Mansione.

Változások részvénytársaságok vezetésében. A Fairbanks mérleg és gépgyár r.-t. igazgatóságából kilépett Maishirn Péter és Hollós Ödön s beválasztott Gömör Károly, Paál József és Schmidt Albin. — Az Egyesült magyarhoni üveggyárak r.-t. Tóth Ignác czégvezető jogosultságát törölte. — A Magyar petroleumpár r.-t. igazgatóságából töröltetett Freund Adolf és Spiegel Ödön czégvezető ebbeli jogosultsága bejegyeztetett. — A Magyar Földraizai intézet r.-t. igazgatóságától töröltetett dr. Lóczy Lajos és John Ferencz, bejegyeztetett dr. Keller Gyula, dr. Molnár Viktor, dr. Török Béla és dr. Zsigmondy Jenő. — A Fehér- és Tolnavármegyei h.é. vasut r.-t. Huszár Ágost igazgatót törölte és bejegyeztette Szüts Jenőt. — A Zágráb-samobori h. é. vasut r.-t. igazgatóságából kilépett dr. Dobay Aurél. — A garamberzence-lévai h. é. vasut r.-t. igazgatóságából kilépett

Jiraszek Nándor és Zielinszky Szilárd. E változásokat a czégbíróság most tudomásul vette.

Eesti kereskedelmi szaktanfolyam. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete által fentartott esti kereskedelmi szaktanfolyamokon, valamint a német, francia és angol nyelvtanfolyamokon a tanítás október 9-én este 9 órakor kezdődik, a mikor is a tanfolyamokat az összes testvér- és rokon-egyesületek kiküldötteinek jelenlétében ünnepélyesen megnyitják.

Bortermés a Balaton mentén. A Balaton mellékén az idén még kevesebb szőlő termett, mint az előző évben, bár a minőség kitünőbb. Ez az oka annak, hogy a szőlőgazdák az idei termést legnagyobb részben már eladták. A balatonmenti borok ára néhány év óta folytonosan emelkedik s az előző évek sok jégverése következtében a balatonmenti pinczékben ó-bor nincs is készletben. Az idén a mustot átlag hektoliterként 22 koronáért értékesítették a gazdák, de az edesebb mustért 25 koronát is adnak.

Szállítás a szerb hadsereg részére. A szerb katonai szertár intézősége Belgrádban szóbeli pályázatot hirdet október 16-ára a következő czikkeket szállítására: patkolókalapács, kétélű patkókés, patacsipőfogó, sima reszelő, bőrkötény kovácsoknak, kard-szij lovasság és gyalogság részére, derékszíj, fegyverszíj, különféle lovaglószerszám, dobőr, kardkötő gyapjuból, kötőfélék lovagnak kenderből, csikófék, járom és dob. Az erre vonatkozó hirdetmény a budapesti kereskedelmi és iparkamara irodájában megtekinthető.

Moratorium. Az eszéki kereskedelmi és iparkamara betevői — amint Eszékről jelentik — megadták a kért hat havi moratoriumot.

A hazai iparpártolás és iparfejlesztés érdekében. A közeli napokban egy könyv hagyja el a sajtót, mely a hazai ipari beszerzési forrásokat sorolja fel. A szerkesztést dr. Kovács Gyula, a kereskedelmi múzeum igazgatója végezte, a vezetése alatt álló tisztviselőkkel együtt. A munka anyaga, amely egyuttal „Mutató a hazai ipari készítmények”,ről, illetve a „Hazai ipari vállalatok szintjára” is, — a hazai ipari világ által czégenként szolgáltatott adatok nyugszik, amelyet a kir. iparfelügyelők, kereskedelmi és ipari kamarák, továbbá szakegyesületek egészítették ki és iparágazatok szerint csoportosítva könnyen áttekinthetőleg sorolja fel a beszerzési forrásokat s külön rendbeszedve, 5000 olyan ipari készítményt nevez meg, amely Magyarországon készül. Megtaláljuk tehát benne azokat az ipari czikkeket, amelyek itthon termeltek, másrészt pedig azokat a vállalatokat, amelyek a czikkeket készítik, azok munkásainak létszámát, üzemerjét s így felvilágosít a hazai termelés terjedelméről. A „Hazai ipari beszerzési forrásokról” című könyv 25.000 példányban fog a sajtó alól kikerülni, amelyet az összes hatóságok, intézetek, néptanítók ingyen kapnak meg.

Takarmányhiány és kiviteli tilalmak. Közép-európának több vidékén mutatkozik az idén takarmányhiány. Nálunk Komárom vármegyében és a tiszántúli megyékben itt-amott mutatkozik, de nem öltött oly mérvet, hogy a kormánynak kiviteli tilalom életbeléptetésére oka volna. Sőt tőlünk Bulgáriába adtak el jelentékeny mennyiségű szénát, hol a szénatermés rendkívül kedvezőtlenül ült ki. Ausztriában sem valami kedvező az állapot, amit igazol az, hogy az osztrák mezőgazdasági testületek közbenjárása folytán a sziléziai tartománygyűlés a takarmánykiviteli tilalmat életbeléptette. Ennek az indítványának pártolója akadt az alsóausztriai tartománygyűlésen is, hol indítványt terjesztettek be a széna, szalma, korpa, takarmányliszt kiviteli tilalma tárgyában. A takarmányemlék ára az utóbbi időben 25-40 százalékkal emelkedett, mert a piacra kerülő mennyiségeket mindenáron megvásárolják. Törökországban már a nyár folyamán életbeléptették a takarmánykiviteli tilalmat. Bulgária takarmány-szükségletének egy részét a török piacokon szerzi be s a kiviteli tilalom készítette arra a bulgáriaiakat, hogy Magyarországon nagyobb mennyiségű szénát vásároljanak.

Facsemeték adományozása állami kertekből. A földmivelésügyi miniszter az állami facsemetékertekből az 1908. évi tavaszi és őszi erdősítésekhez szükséges csemetékészleteket a következő feltételek szerint osztja ki a folyamodó birtokosoknak: A kopár és vízmosásos területek beerdősítésére kért cse-

metéket telejesen ingyen adják, a folyamodónak csupán a csomagolási, vasúthoz szállítási (ezzerként 1 korona) és vasuti szállítási költségeket kell megfizetni. Kisbirtokosoknak kivételesen méltánykást érdemlő esetekben — melyekről az illetékes állami erdőfelügyelőség tanuskodik — lakóhelyéhez legközelebb fekvő vasuti állomásig teljesen díjtalanul szállítják el a csemetéket. — Az esetben, ha a fenti erdősítések czéljaira szükséges csemeték kiszolgáltatása után is marad fent készlet, másféle erdősítési czélokra is adnak ki csemetéket, de csupán az átlagos termelési költségek, csomagolási, vasúthoz szállítási stb. díjak megtérítése mellett. Kisbirtokosoknak méltányos esetekben az árból 50%-ot elengednek. E tárgyban a kellően felszerelt kérvényeket deczember hó 15-ig kell az illetékes erdőfelügyelőségekhez be-terjeszteni.

Árutorlás a fiumei kikötőben. Nemrég megemlékeztlünk arról, hogy egyes vasuti gőczpontokon tömeges árutorlás van éppen a vagonhiány miatt. Kossuthi kereskedelmi miniszter a múlt hetekben intézkedett már, hogy a nagyobb forgalmi állomásokon föltorlódott áruk részére a kellő számú vaggont az államvasutak rendelkezésre bocsássa. Mint benünket Fiuméből értesítenek, Fiumében is nagy az árutorlás, naponta több száz vaggonnak kellene érkeznie, hogy a hajókon hozott áruk továbbszállíthatók legyenek. Legkívált a szénzállítás ütközik akadályokba; a révkapitányság el sem tudta helyezni az érkező hajókat. A kereskedelmi kormány ezeken az állapotokon úgy akar segíteni, hogy sürgősen elrendelte, hogy a Mária Terézia hullámgátón a vasuti vágányokat hosszabbítsák meg s így lehetővé váljék a szénzállítmányoknak a hajókból a vasuti kocsikba való közvetlen berakása. A fiumei kikötőbe most újabb három hajó érkezett, amely nagymennyiségű angol szenet hozott. A „Swindon” angol gőzös a Máv. számára 5700 tonna szenet rak partra. A „Marie Elise” és a „Barone Edmondo” pedig nagykereskedők számára hoztak mintegy 10.000 tonna szénrakományt.

A budapesti automobil kiállítás. Kossuthi Ferencz kereskedelmi miniszter leiratot intézett a Magyar Automobil Klubhoz, hogy a magyar automobil ipar érdekében tervezett budapesti nemzetközi automobil kiállítás czéljaira a jövő évi május hónapon át a városligeti iparcsarnokot átengedje. A külföldről egyre tömegesebben érkeznek a kiállításban való részvételre szóló jelentkezések, amelyek már is nagyobb sikert látszanak biztosítani, mint a múlté az eddigi ily fajta kiállítások elérték. A Magyar Automobil Klub elhatározta, hogy a külföldről érkező automobilon vámmentesítésére 300.000 korona biztosítékot tesz le.

Nemzetközi balesetügyi kiállítás. A nemzetközi balesetügyi és munkásjóléti kiállításnak ma előkelő látogatói voltak. A magyar kormány tagjai közül Wekerle, gróf Zichy, Sztérenyi József államtitkár, az osztrák kormány tagjai közül Beck, Derschatta, Forst, Auersperg, Koritovszki, Sieghardt osztályfőnök. Az előkelő vendégeket a kiállításon az elnöki választmány nevében Cherin Ferencz és Thék Endre, valamint a végrehajtó-bizottság tagjai fogadták. A miniszterek Sztérenyi államtitkár vezetése mellett másfél órán át időztek ott s ezután a mezőgazdasági múzeumba mentek, ahol Darányi földmivelésügyi miniszter fogadta őket.

Az osztályorszájkék mai húzásán a következő nagyobb nyerevényeket sorsolták ki:

- 80.000 koronát nyert: 64028.
- 20.000 koronát nyert: 73697.
- 5000 koronát nyertek: 4137 17708 25497 69255.
- 2000 koronát nyertek: 6280 7809 7923 8178 12772
- 17357 28820 35164 35730 4511 52529 53007 53738
- 58013 58038 58165 67720 82400 83956 85550 92019
- 95784 96533 96746 99102 100599 100628 102840 106634
- 123332.
- 1000 koronát nyertek: 3630 10585 12153 12399
- 12591 14930 17528 17555 18483 22205 23965 33762
- 34297 39099 43517 49871 50880 52118 56530 57356
- 57680 59680 61658 62648 63183 65178 15493 70300
- 72608 76477 77139 79436 80269 80332 80684 82691
- 81570 92312 92547 93324 96053 96420 1000283 100634
- 101416 102105 102479 107343 108110 110748 111146
- 118912 120981 121062 122800 12508.
- 500 koronát nyertek: 966 1424 3406 4993 5197
- 6434 730 8607 9754 12170 13477 16127 17929 20711
- 21818 25413 26665 27288 28634 31120 31532 31719
- 31732 31942 32759 33087 33135 35057 36215 36586

Schmidl L. Győr.

Ajánl: szavatolt tiszta, hollandi mód szerint készített

Kakaóport

Csokoládé, finom cukorka.

Egy napi termelőképeség 5000 kg.

Kapható a főraktárban, Budapesten, VII. Erzsébet-körut 4. és minden jobb fűszer- és csomagekereskedőnél.

Péntek, 37198
46143 50033
72815 79226
84368 84488
95402 10042
104043 1067
115247 1167
122518 12481
Ma ism
Hecht Bank
Uj ház
niszter a ba
kezetet akk
vetkezet ta
zik kioktat
tesíteni. A
hajlandó m
Horváth JÁ
zet igazgat
egyesületi
A Nyá
bukása. Az
tökevel bi
pénztár má
és tegnap
törvényszé
Lázár Káln
könyveit
Egyben m
tására, hog
A vizsgáló
és lepecsés
123.302 ko
korona vá
csékely m
tást. A ba
tegnap dél
lyen Feny
elhatározta
Marosvási
hogy a Sz
nagyon so
Taussig I
pénztár ig
Fenyvesi
járult kül
pénztár r
mentésére
kenyen st
karékpénz
tatólag h
Száll
mara irod
tekinthet
raktár. 2
csapatokr
Orkény n
1908 apr
szállítási
ber 16. d
kerületi l
lomásoko
szüksége
benyulási
délélőtt
órákor, C
félegyház
várad ok
m. kir. V
béli honv
szére az
litásának
keszker
Nagykan
október
délélőtt
az Eger
helyiség
séges bu
sára és
benyulási
a maros
I. oszt.
11.000 k
1908. év
tási hat
egyipton
alexand
rendezés
svájci
tölgy, j
és köris
határidő
rium: s
kek és
október

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A gabonatőzsdén ma általában kedvező, élénk irányzat fejlődött ki. Azok a híresztelések, hogy az októberi ügyletekre óriási felmondások lesznek s hogy ezeknek csekély hányadára sem akad majd átvéve s hogy ez nagy árdepressziót fog előidézni — egyáltalán nem váltak be. Ma is voltak ugyan felmondások, még pedig elég tekintélyes mennyiségben. Felmondtak 82.000 mm. búzát, 32.500 mm. rozst és 15 mm. zabot. Azonban a felmondások ma már nem ijesztenek meg senkit. A hausse-pozíciókból a gyenge elemeket teljesen kiszorították, a felmondott tételre jó átvévek akadnak. A helyzet most megfordult. Most a kontremín az, melyet megszorítottak és mely sürgősen fedezni kénytelen. A határidő üzlet ma ismét nagyon szilárd volt. A készáru-üzlet is javult és az árak ma is 10 fillérrel emelkedtek. Még a terminus lebonyolítása folyik, de már az árak fejlődése megindult. A készárupiaczon megfelelő jó kínálattal szemben a malmok eleinte tartózkodó álláspontot foglaltak el, utóbb azonban mégis hozzáláttak a vásárláshoz és mintegy 40.000 mm. búzát vettek 5. helyenkint 7 1/2 fillérrel drágább áron. A többi czikkeik iránya nem változott. A határidő-piaczon a mai üzlet igen szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán jó ideig nagyon nyugodt volt az irányzat, mi mellett igen szűk keretben ingadoztak az árfolyamok, később azonban sürgős és tömeges fedezési vételekre erősen emelkedtek a jegyzések. Halasztási díj fejében kötésenként máról holnapra buza és zab után ma is 60—80 koronát, rozst után pedig 500 q-ként 40—50 koronát fizettek.

Sörárpaktvitelünk Angliába.

Sörárpánk ára állandó. Az árpavásárok használtak ugyan a kivétel ügyének, csak hogy még mindig nem volt lehetséges a piacot Budapesten állandósítani és a külföldi vevők jórésze még mindig Bécsben fedezi szükségletét, hol a közraktárak tavaly nagyszabású árpatisztító-gépeket állítottak fel. Ennek ellenére azonban Németország már közvetlenül is vásárol nálunk és ez az áru hajón megy Passauba. De más oldalról is elég élénk a kereslet sörárpánk iránt, így a többek között Angolország legnagyobb sörfőző czége az idén Bécsben nagymennyiségű árpát vásárolt pozsony- és nyitrai vidéki birtokosoktól. A német kiviteli ászoksort gyártják ma a magyar felvidéki és a morva árpából és ezzel a sörrel Németország lassanként kiszorítja az angol sört a világ minden piacáról, mert az a Pale-Ale, valamint a Porter sötét és nehéz, melyet csak az angol bir meg, másnak nem kell. Angolország azonban versenyezni akar sörével a világpiacra és ezért az angol sörfőzők elhatározták, hogy gyarmataikat meg fogják javítani és éppen ezért szorulnak a magyar árpára.

Eladott:

- Buza, Tiszavidéki: 100 mm. 79 kg. 23.05 korona, 150 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.10 korona, 200 mm. 78 kg. 22.90 korona, 100 mm. 78 kg. 23 korona, 200 mm. 78 kg. 22.90 korona, 400 mm. 78 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78 kg. 23.10 korona, 500 mm. 78 kg. 23.10 korona, 150 mm. 77.5 kg. 23 korona, 300 mm. 77.5 kg. 23.15 korona, 1000 mm. 77.4 kg. 22.90 korona, 200 mm. 76.5 kg. 22.80 korona, 300 mm. 76.5 kg. 22.65 korona, 100 mm. 76 kg. 22.55 korona.
Pestvidéki: 300 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 300 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 200 mm. 78 kg. 22.80 korona, 200 mm. 78 kg. 22.80 korona, 400 mm. 78 kg. 22.70 korona, 300 mm. 76.5 kg. 22.60 korona, 1400 mm. 76 kg. 21.90 korona, 1500 mm. 75 kg. 21.90 korona.
Bácskai: 4340 mm. 76.5 kg. 22.80 korona.
D.-Pentelei: 700 mm. 78 kg. 23.05 korona, 500 mm. 77 kg. 23.07 korona, 345 mm. 78.5 kg. 23.05 korona.
Felsőmagyarországi: 500 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 3025 mm. 77.8 kg. 22.70 korona.
Fehérmegyei: 100 mm. 79 kg. 22.90 korona, 300 mm. 78 kg. 22.80 korona, 400 mm. 77.5 kg. 22.80 korona, 500 mm. 77.5 kg. 22.60 korona, 100 mm. 77 kg. 22.20 korona, 150 mm. 77 kg. 22.75 korona.
Bajai: 1800 mm. 75.3 kg. 22.60 korona.
Becskeréki: 4200 mm. 76 kg. 22.55 korona, 6-buza.
Szentesi: 4160 mm. 76 kg. 22.60 korona.
Rozs: 200 mm. 19.50 korona 3 hóra, 900 mm. 19.40 korona, kpf.
Köles: 350 mm. 13.50 korona, kpf., 100 mm. 19 korona, kpf., par., 250 mm. 18.95 korona, kpf., par., 100 mm. 18.80 korona, kpf., par.
Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint): Buza októberre 11.30, 11.31, 11.27, 11.38, 11.35. Buza 1908. áprilisra 11.90, 11.91, 11.87, 12.—, 11.98. Rozs októberre 9.64, 9.70. Rozs 1908. áprilisra 10.31, 10.30, 10.45, Zab októberre 7.79, 7.81, 7.77, 7.83. Zab 1908. áprilisra 8.39, 8.43. Tengeri 1908. májusra 6.80, 6.81, 6.79, 6.85.

Déli 1 órákor zárulnak

Buza októberre — — — — — 11.35—11.36 Buza 1908. áprilisra — — — — — 11.98—11.99 Rozs októberre — — — — — 9.71—9.72 Rozs 1908. áprilisra — — — — — 10.39—10.40 Zab októberre — — — — — 7.84—7.85 Zab 1908. áprilisra — — — — — 8.44—8.45 Tengeri 1908. májusra — — — — — 6.84—6.85

Budapesti gabonaforgalom.

1907. október 1-től október 2-ig.

Table with 3 columns: Erkezett, Elszállított, Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa

Délutáni forgalom.

Délután az irányzat továbbra is élénk maradt s így az árak továbbra emelkedtek.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza 11.38—11.39 áprilisi buza 12.04—12.05 októberi rozs 9.74—9.75 áprilisi rozs 10.43—10.44 októberi zab 7.84—7.85 áprilisi zab 8.43—8.44 májusi tengeri 6.85—6.86

Terménytőzsde.

Szeszűzlet.

Az Első Alföldi Cognagyár Részvénytársaság és Szeszűzletgyár Kecskeméten, budapesti központi Irodájának V., Mérleg-u. 11. szám heti üzleti jelentése:

Mai zárlatárak Budapesten:

Table with 2 columns: Nagyban, Kicsinyben (koronákban), Finomított szesz adózva, adózatlan, Élesztőszesz adózva, adózatlanul, Nyers szesz adózva, adózatlan, Denaturált szesz ingyen hordóval és fuvarmegtérítéssel, Az árak ab vasut Kecskemét értendők.

Értéktőzsde.

A tőzsde figyelmét teljesen a kiegyezési tárgyalások foglalják le s ehhez mérten alakul az üzlet iránya. A mai előtőzsdén a beérkező hírek nem szolgáltattak ösztönzésül s az üzlet tartott árfolyamok mellett folyt le, később helyi vásárlásokra némileg javultak az árfolyamok. A déli tőzsdén az üzlettelenség jegyében folyt le, a külföldi jelentések sem buzdítottak. Jellemző a tőzsde üzlettelenségét, hogy a mai napon a két villamos vasut részvényeiben, Államvasutban és Déli-vasutban, továbbá koronajáradékban egyetlen egy kötés sem szerepel az árfolyamlapban. Az utőtőzsdén megszilárdult az irányzat.

Előtőzsde.

Előtőzsde csendes. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 644.—645.75. Magyar hitelrészvény 754.50—756.50. Déli vasut ————, Rimamurányi vasmű 544.—544.50. Közúti vaspálya ————, Hazai bank ————.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde üzletlenn. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 644.50—645.25. Magyar hitelrészvény 755.—756.—, Osztrák magyar államvasut ————, Déli vasut 156.50—157.50. Rimamurányi vasmű 544.—545.—, Magyar leszámitolóbank 473.75.—, Jelzálogbank 428.—429.25. Közúti vaspálya 530.50—531.50. Városi villamos vasut 281.—281.50. Magyar koronajáradék 93.30. Konvertált jelzálog-sorsjegy 142.50. Hazai sorsjegy 104.25 ————, Hazai bank ————, Kereskedelmi részv. társ. ————, Orosz járadék 86.—86.—, Belvárosi takarékpénztár 603.—, Erzsébetvárosi takarékpénztár ————, Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. ————, Neuschlos-féle Nasiczi tanin. gyár ————, Erzsébet kir. szanatórium-sorsjegy 7.75—7.85.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.—, K, 8 napra 12.—14.—, K, október végére 19.—20.— K

Table with 8 columns of numbers: 36609 37198 38198 42816 45193 45513 46172 46400...

Ma ismét 80.000 koronás főnyereményt nyertek Hecht Bankház Részvénytársaság ügyfelei.

Uj háziipar Bakonybélben. A kereskedelmi miniszter a bakonybéli hitel- és faipari termelő szövetkezetet akként óhajtja továbbfejleszteni, hogy a szövetkezet tagjait fajtátékszerkesztésében szándékozik kioktatni és a készített czikkekből áruaktárt létesíteni. A szükséges anyagi támogatást a kormány hajlandó megadni. Ezen ügy tárgyalása végett dr. Horváth János, az országos központi hitelszövetkezet igazgatója és Kajdácsy Endre orsz. gazdasági egyesületi titkár küldettek Bakonybélbe.

A Nyárad-Szeredai és Vidéki Takarékpénztár bukása. Az 1883-ban alapított, 100.000 tőkével alapított bíró Nyárad-Szeredai és Vidéki Takarékpénztár már régebbi idő óta fizetési zavarokkal küzd és tegnap csődöt jelentett, melyet a marosvásárhelyi törvényszék megnyitott. A törvényszék kiküldötte Lázár Kálmán vizsgálóbíró a helyszínére, ki a bank könyveit átvette és hozzáfogott a leltározáshoz. Egyben megindította a vizsgálatot annak megállapítására, hogy kit terhel a bank bukásáért a felelősség. A vizsgálóbíró a takarékpénztár helyiségeit lezáratta és lepecsételtette. A takarékpénztár betétel tavaly 123.302 koronára rugtak, amelyvel szemben 166.580 korona váltótárcza állott. A takarékpénztár elenyésző csekély mértékben gyakorolta a visszleszámitoltást. A bank bukásának hírére a Székely Társaság tegnap délután választmányi ülést hívott egybe, amelyen Fenyvesi Soma országos képviselő indítványára elhatározták, hogy küldöttséget menesztessenek a Marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztárhoz a czéliből, hogy a Székely Gazdákat segítse, mert különben nagyon sok ember az anyagi romlásba sodortatnék. Taussig Hugó, a Marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár igazgatója ma délelőtt 10 órákor fogadta a Fenyvesi Soma országos képviselő vezetésével eléje járult küldöttséget és kijelentette, hogy a Takarékpénztár mindent megtesz a Székely Gazdákat megmentésére. A betevők kiscgazdák, kiket igen érzékenyen sújt a Takarékpénztár bukása. Az Agrár Takarékpénztár igazgatóságának kijelentése megnyugtatólag hatott a kedélyekre.

Szállítások. A budapesti kereskedelmi és iparkamara irodájában a következő pályázati hirdetmények tekinthetők meg: a budapesti cs. és kir. élelmezési raktáré. Zombor és Ujvidék állomásokon elhelyezett csapatoknak 1908. évben, valamint Pilis-Csaba és Órkény melletti táboroknak, a táborozás időszakára 1908 április—szeptember szükséges kenyér és zab szállításának biztosítására, benyújtási határidő október 16. délelőtt 10 óra; a budapesti m. kir. I. honvédkerületi hadbiztonságáé: a kerületbeli honvédségi állomásokon elhelyezett csapatok részére az 1908. évben szükséges kenyér és zab szállításának biztosítására, benyújtási hely és határidő: Debreczen október 7. délelőtt 9 órákor, Budapest október 11. délelőtt 11 órákor, Gyula október 15. délelőtt 9 órákor, Kiskunfélegyháza október 18. délelőtt 10 1/2 órákor és Nagyvárad október 23. délelőtt 9 órákor; a székesfehérvári m. kir. V. honvédkerületi hadbiztonságáé: a kerületbeli honvédségi állomásokon elhelyezett csapatok részére az 1908. évben szükséges kenyér és zab szállításának biztosítására, benyújtási hely és idő: Székesfehérvár október 18. délelőtt 9 órákor, Sopron és Nagykanizsa október 22. délelőtt 9 órákor, Keszthely október 25. délelőtt 9 órákor és Pápa október 29. délelőtt 9 órákor; az egeri kir. törvényszék elnökéé: az Egerben épülő új törvényszéki és járásbírói helyiségek behutorozásához és felszereléséhez szükséges butorok és egyéb felszerelési tárgyak szállítására és egyéb munkák teljesítésének biztosítására, benyújtási határidő: október 31. délelőtt 9 órákor; a marosújvári m. kir. főbányahivatalé: 30.000 mm. l. oszt. bükkszén és 4000 kg. petroleum 11.000 kg. fagygyertya és 4000 kg. petroleum 1908. évre való szállításának biztosítására, benyújtási határidő: október 21. délelőtt 10 órákor; az egyiptomi kikötő és világító-torony intézségéé: az alexandriai kikötőben létesítendő villamos telep berendezésére, benyújtási határidő: november 1.; a svájci szövetségi vasutak III. közgazgatóságáé: tölgy, juhar, fenyő, vörösfenyő, erdei fenyő, bükk, és kőrisfa deszkák és szállítási biztosítására, benyújtási határidő: október 15.; a belga vasutügyi minisztérium: szerkocsik, kerekek, kőrisfanyelekek, tölgyfa-fékek és féktuskók szállítására, benyújtási határidő: október 9. délelőtt 1 órákor.

Utótőzsde.

Az utótőzsde irányzata szilárd maradt. Kötlettek: Osztrák hitelrészvény 646.—648.—. Magyar hitelrészvény 756.50—759.—. Jelzálogbank 430.—431.—. Déli vasut —. Orosz járadék —. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 648.—. Magyar hitelrészvény 758.50. Jelzálogbank 430.50.

BECSI GABONATŐZSDE.

A budapesti tőzsdén szilárd volt ugyan az irányzat, de azért az itteni piacot nem serkentette élénkebb tevékenységre és az irányzat sem javult. A konzum és a helyi malmok szigorúan tartózkodtak a vásárlástól és az üzlet egészen jelentéktelen maradt, az irányzat nyugodt és az árak változatlanok. Árpában is alig mutatkozott némi vásárló kedv.

Bécs, október 3. (Az Egyetértés távirata.) Jegyzetelt búza: régi tiszavidéki 11.85—12.40 új 11.65—12.20 korona, új mosoni 10.90—11.20 korona, új tótfelvidéki és csepeli 10.90—11.45 kor., új déli vasuti 10.95—11.20 korona, új marchfeldi 11.—11.30 korona.

Uj-rosz: tótfelvidéki 10 10.20 korona, csepeli 9.95—10.20 kor., különféle magyar 9.85—10.— korona, osztrák 9.75—10 korona.

Arpa: morvaországi 9.40 10.— kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90—9.50 kor., tótfelvidéki 8.25 9.90 kor., csepeli 8.40 9.65 kor., mosoni és győri 8.30—9.25 kor., középdunai 7.75—8.50 kor., déli vasuti 8.10—9.75 kor., tiszavidéki 7.40 8.25 kor.

Magyar tengeri: 7.25—7.50 korona, cinquantin 7.80—8.15 korona.

Magyar közepes zab: 8.20—8.45 korona, elsőrendű 8.40 8.65 korona, válogatott 8.60—8.85 korona, selejtes 8.10 8.25 korona.

BECSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, október 4. A kiegyezési tárgyalások kedvezőbb megítélése következtében szilárd irányzatot vett az előtőzsde, ami különösen a hitelrészvények és magyar jelzálogértékek áremelkedését idézte elő. A többi értékekben lanyha volt az irányzat és különösen az alpesi bányarészvények és az államvasuti részvények lanyhultak.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 645.—, Magyar hitel. 756.—, Länderbank 427.—, Allamvasut 660.—, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 156.—, Alpesi bányatársulat 613.—, Rimamurányi 543.50, Májusi járadék 96.20, Magyar koronajár. 93.30, Orosz érték 86.25, Török sorsjegy 185.50, Német márka 117.50.

A déli tőzsde kedvtelen hangulattal nyílt meg. **1 óraker jegyezték:**

Osztrák hitel 645.—, Magyar hitel 745.—, Länderbank 426.—, Unio-bank 537.—, Allamvasut 659.50, Angol-bank —, Bankverein —, Déli vasut 156.—, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 613.—, Májusi járadék 96.25 Magyar koronajár. 93.30, Török sorsjegy 185.— Német márka 117.50, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 544.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. 429.—, Kárpáti petroleum.

Bécs, október 3. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papir-járadék 96.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.30, 1860-as sorsjegy 149.50, Osztrák hitelsorsjegy 440.— Angol osztrák bankrészvény 297.50, Bécsi Bankverein 533.50, Osztrák-magyar bank 1799.—, Déli vasut 156.25, Dunagőzhajózási társaság 1076.—, Dohány részvény 424.50, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.40, Osztrák Llovd 426.—, 4.2 százal. ezüst járadék 96.25—83.50, Osztrák koronajár. 96.50, 1864-es sorsjegy 250.—, Osztrák hitelintézeti részvény 645.50, Union-Bank 536.50, Osztrák Länderbank 425.50, Osztrák-magyar államvasut 659.25, Elbavölgyi vasut 428.75, Alpesi részvény 613.—, 20 frankos 19.15, Londoni váltóár 240.12, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 185.—, Szilárdabb.

Bécs, október 3. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.70. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 143.90, Magyar hitelbank részvény 755.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 473.—, Rimamurányi 544.25, Magyar czukoripar 16.75, Adria hajózási részvénytársaság 408.—, Magyar koronajár. 93.35, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.90, Magyar nyer.-k. sorsjegy 191.—, Kassa-Oderberg vasut részvény 358.—, Magyar jelzálogbank 428.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, október 3. (Tőzsdejelentés.) A düsseldorfi nyersvas-szindikátus s a hegesztett vasművek árszállításai következtében a mai tőzsde kezdetén gyenge volt az irányzat, ami különösen kohórészvényekben, amelyek közül rajnai aczél, gelsenkichiék és Phönix szenvedtek nagyobb árcsökkenéseket, jutott kifejezésre. Ezzel szemben szénrészvények tartottak voltak. A bányarészvények gyenge irányzata a bankértékekre is kedvezőtlen hatással volt. Vasutértekek közül Kanada-Pacific részvények a vasutársaság üzleti jelentésére emelkedtek, később azonban londoni eladásokra árfolyamuk ugyanolyan mértékben csökkent. Prinz Heinrich-vasut s Varsó —Bécsi vasut-részvények, realizációk következtében gyengültek. A járadékpiacot az árfolyamok szintén csökkentek. Az üzlet további menetében az alaphangulat csökkenő árfolyamok mellett lanyha maradt. A tőzsdeidő harmadik órájában az árfolyamok csekély forgalom mellett mérsékelt ingadozásoknak voltak kitéve. Kanada-Pacific folytatólág csökkent. A készpénzpiac ipari értékeinek forgalma egyenletlen s gyengülésre hajló volt. Napi pénz 5% és alább, magánleszámitolási kamatláb 4%.

Zárlatok jegyezték: 4-2 százalékos papirjádék 98.10, 4 százalékos osztrák aranyjádék 98.10, osztrák hitelrészvény 202.40, Déli vasut 30.75, orosz bankjegyek 216.25, 4 százalékos új orosz kölcsön 71.—, Disconto Commandit 172.75, Dinamit-truszt 161.60, Harpeni 203.60, Unifikált török járadék 93.60, 4-2 százalékos ezüst-járadék 96.40, 4 százalékos magyar aranyjádék 93.25, Magyar koronajár. 93.25, Osztrák-magyar államvasut 141.25, Bécsi váltóár 85.15, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 195.10, Gelsenkircheni 198.30, Laurakohó 224.50, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) október 3. 4-2 százalékos papirjádék —, 4 százalékos osztrák aranyjádék 97.95, 4 százalékos magyar aranyjádék 93.30, Osztrák hitelintézeti részvény 202.20, Osztrák-magyar államvasut 141.20, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.35, Bécsi Bankverein 135.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4-2 százalékos ezüstjádék 98.35, Osztrák koronajár. 96.25, Magyar koronajár. 93.20, Osztrák-magyar bank 129.—, Déli vasut részvény 30.70, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 851.60, Párisi váltóár 81.40, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 285.— Gyenge.

Hamburg, (Zárlat) október 3. 4-2 százalékos ezüstjádék 97.90, 1860. sorsjegy 149.25, Déli vasut 30.60, 4 százalékos Aranyjádék 97.70, Osztrák hitelrészvény 202.80, Osztrák-magyar államvasut 141.—, Olasz járadék 100.60, 4 százalékos Magyar aranyjádék 93.60. Nyugodt.

London, október 3. Angol consol 82.50.

Páris, okt. 3. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.17, Osztr. aranyjádék 99.—, Magyar aranyjádék 92.40, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 488.—, 4 százalékos Olasz járadék 100.65, Déli vasut elsőbbségi kötv. 312.—, 5 százalékos marokkói járadék 509.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.10, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 90.65, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 499.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 445, 4 százalékos spanyol járadék 92.70, 4 százalékos unifikált török jár. 92.20, Török sorsjegy 170.—, Török dohányrészvény 442.—, Osztrák föld-hitelintézet 10.79, Osztr. Länderbank 464.—, Magyar jelzálogbank 457.—, Banque de Paris 14.40, Banque Ottomane 693.—, Osztr. magyar államvasut 707, Déli vasut 163.— Meridionalvasut 655, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 633.—, Rio Tinto 17.15 Sucerie d'Égypte 34.—, Tula 439.—, Thomson Houston 133, Urikányi köszén —, Chartered —, De Beers —, East Rand —, Jagersfontein 159.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 49.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.43, Váltó német piacokra (rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) %s.—, Olasz aranyváltó (rövid) %s.—, Váltó Svájcra (rövid) %s.—, Csek Londonra 251.30, Magánkamatláb 3%¹/₂. Remyhe.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK.

Budapesti vágómarhavásár. (Braun József és fia jelentése az Egyetértés részére.) 1907. október 3-án. Vágómarhák: Felhajtás: 3094 darab, és

pedig: 1620 darab magyar és tarka ökör, 659 darab magyar és tarka tehén, 436 darab bosnyák ökör, 51 darab bosnyák tehén, 241 darab magyar és tarka bika, 12 darab bosnyák bika, 75 darab magyar bivaly és — darab bosnyák bivaly, — bosnyák növendékmarha. Származási hely szerint: 2595 magyar marha, 499 bosnyák marha.

A még mindig fennálló kiviteli korlátozás miatt idegen vevők csak csekély számban vették részt a vásárlásban; ennél fogva a különben is 905 darabbal nagyobb felhajtás következtében az üzlet nagyon lanyha irányzat mellett nehézkes hangulatban folyt le. — Az egységi árak általánosságban 3—4 koronával csökkentek. — Körülbelül 400 darab eladatlanul maradt.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként élőszuliban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 80.— 90.— koronáig, kivételesen —90.— koronáig, középminőségű 68.—78.— koronáig, silány minőségű 54.—66.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 84—92 koronáig, kivételesen — fill, középminőségű 68—82 koronáig, silány 56.—68.— koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű — koronáig, középminőségű 60.—74.— koronáig, silány 48.—56.— koronáig. — Boszniai ökör, legjobb minőségű — koronáig, középminőségű 62—72 koronáig, silányabb minőségű 50.—56.— koronáig, kivételesen — koronáig, magyar tehén legjobb minőségű 66.—74.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 54.—69.— koronáig, silányabb minőségű 48.—52.— koronáig. Tarka tehén legjobb minőségű 76.—84.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 66.—72.— koronáig, silányabb minőségű 50.—56.— koronáig. Bika legjobb minőségű 74.—82.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 60.—69.— koronáig, silányabb minőség — koronáig. Bivaly legjobb minőségű — koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 44.—52.— koronáig, silányabb minőségű 36.—42.— koronáig. Kicsontozni való marha — koronáig. Növendékmarha — koronáig. Mind 100 kilónként élőszuliban.

Birkavásár. (1907. szeptember 30.) Felhajtott: 3954 darab birka. A vásár nagyon lanyha irányzat mellett folyt le. Körülbelül 700 darab eladatlanul maradt. — Következő árak jegyeztettek: (levonás nélkül.) Hizott ürl nyirott kilónként, élőszuliban, legjobb minőségű 52—54. Középmínőségű 48—50. Silány minőségű —. Anyabirka legjobb minőségű —. Közép minőségű 42—48. Silány minőségű —. Kiverési birkáért legjobb minőségű —. Középmínőségű —. Silány minőségű —. Raczka legjobb minőségű —. Középmínőségű —. Silány minőségű —. Kosokért legjobb minőségű —. Középmínőségű —. Silány minőségű —.

Heti lóvásár.

Budapest, október 3. (Hiv. tud.) A Tattersaalban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 298 darab I., 343 darab II. oszt. Összesen 641 darab lovat. Elkelt 231 darab ló.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, Október 3-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 130—132 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 132—134 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 134—136 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig.

Sertésleltár: 1907. évi október 1. napján volt készlet 36755 drb., 1907 október hó 2-án felhajtott 144 darab, 1907 október 2. napján elszállított 299 darab, 1907 okt. 3. napjára maradt készletben 36609 drb. A hizott sertésleltár irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, okt. 3. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 382 darab sertés, 83 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő —

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatá valódi áldás a gyomorba-josoknak és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomor 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kaphat mindenütt kis és nagy üvegekben.

malacz. Mai napi felhajtás 1105 darab sertés, 31 darab süldő, — darab malacz, összesen 1487 darab sertés, 114 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1076 darab sertés, 63 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 411 darab sertés, 51 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsulyban 104—108 fillér, életsulylevonással 126— fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 100—104 fillér, életsulylevonással fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül fillérig, életsulylevonással 130—138 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig korona, életsulylevonással 134—138 fillérig, könnyű 220 kg.-ig korona, életsulylevonással 132—138 fillérig. Belföldi süldő 96—112 korona. Horvát süldő 92—100 korona. Malacz —korona. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsulyban értendő.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Borjuvásár.

Budapest, október 3. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 519 darab élő borjút. Az irányzat enyhe volt, az árak 2—4 fillérrel emelkedtek. Fízettek elsőrendű élő borjuért 92—104 fillért, kivételesen 108 fillért, középmínőségűért 80—90 fillért, harmadrendűt 60—76 fillért kilónként.

Kivonat a hivatalos lapból.

3. Október 3.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Varga Gábor esztergomi ev. ref. főgimnáziumi tanárt a mezőtúri ev. ref. főgimnáziumhoz, a fennálló szerződésből kifolyólag, rendes tanárrá; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Berzeviczy Károly pénzügyi számvisztet államigazgatóvá a budapestvidéki pénzügyigazgatóság-hoz ideiglenes minőségben, Bornemissza László budapesti lakost ideiglenes minőségű segédfelügyelővé pénzügyi számgazdákhoz a pénzügyminiszteri számvisztetéshez és a zilahi törvényszék elnöke Bárbolovits Virgil nyugalmazott albiró és jelenben ügyvédjelölt, szilágysomlyói lakost a szilágysomlyói járásbírószághoz állandó magyar-román tolmácsává nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kápolnai József tóvárosi gazdasági szaktanítót a dunaföldvári gazdasági ismételő iskolához és Szabó Lajos nagykanizsai állami elemi iskolai tanítót a szolnoki állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

Pályázatok. A közhalmi adóhivatalnál (Zemplén várm.) postamesteri állásra 3 hét; — a nagyváradi törvényszéki fogháznál fogházormesteri, a nagyfaki járásbírósnál III. oszt. hivataliszolgai állásra 4 hét és a zilahi pénzügyigazgatóságnál hivataliszolgai állásra 8 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (október 3, október 2, október 3, október 2) and locations (Ilova, Iliza, etc.) with numerical data.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. október 3-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap is nagyjából felhős és igen enyhe idő uralkodott. Csapadék — jobbra kisebb mennyiségben — az ország keleti felén esett és helyenkint zivatar is fordult elő; a tengeparton pedig ismét nagyobb eső volt (Cirkvenicán 66 mm.) A hőmérséklet északon, meg keleten kissé csökkent; maximum: Eszéken 25 C°, minimuma: Nagyszébenben 5 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan borult idő várható lényegtelen hőváltozással — főleg az ország nyugati felében — esővel és helyenkint élénk szelekkel.

Table with columns for station names (Allomás), precipitation (Levegőmm), wind direction (Szélirány és erője), and temperature (Hőmérséklet).

Table with columns for Buza (Kilos, 100 kilogramm ára), Egyéb gabonafélék (Rozsa, Árpa, Zab, Tengeri magyar, Repce), Burgonya (Kilónként, Fehér, Rózsás, Sárga), and Különléte (Faj).

Table with columns for various financial and market data, including bank interest rates and exchange rates.

Table with columns for various financial and market data, including bank interest rates and exchange rates.

SZINHÁZAK.
Pénteken, 1907. október 4-én.

Nemzeti színház
NORA.
Színmű 3 felvonásban. Írták és rendezték: Henrik.
Helmer Róbert Mihályfi
Nóra, neje Márkus E.
Ránk Pethes
Osv. Lindenné Szacsayné
Gáther Szacsay
Kezdeté fél 8 órakor

M. Kir. Operaház
Zárva

Nepszínház-Vigopera
Második megnyitó előadás.
A sárga dominó.
Operette 3 felvonásban. Egy olasz vígjáték alapszereplőinek felhasználásával írta Meryc Adolf. Zenéjét szerzelte Szirmai Albert.
Herbert Nagy
Edna, hűgő Ney L.
Mézy Báthory G.
Hawy Tempst Csontos
George Berry Horváth
Edward Doby
Alfred Pázmán
Fred Viráz
Reginald Petrács B.
Gaby Simons Fábrián K.
Hania Ötvös G.
Dolly Tallián A.
Kezdeté fél 8 órakor

Vígshírház
Nincs etvamolni valója?
Böhözati három felvonásban. Írták Vebér Pierre és Hennequin Maurice. Fordította Góth Sándor.
De Trivellin Róbert Góth
Dupont Tihanyi
Froulig Szerény
Couzan Hegedűs
Kisarányósem Sarkadi
Zézó Kornai B.
Paulette Kumlóssy I.
Dupontné Kiss I.
Kezdeté fél 8 órakor

Varieté-Színház
ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.
a díszesen átalakított helyiségekben.
- Naponta a fényes új októberi műsor, -
Netzel Trió
fenom. excentrique
Maes Sigr. és Alfr.
gór. korcsolyázó világhajnok
Les Meteor's
plasztikus mesterművek
Ferenczy Kamilla
női bariton-énekesnő.
Jaques and Adrienne am. ének és tánc-duettje.
Kende ur trükkje, bohózat.
- Az előadás kezdete este 8 órakor.
A télikerben éjjeli 12 órától reggeli 8 óráig
NAGY BALL MABILLE
Atélikkerben reggeli 5 óráig **HEGEDŰS GYULA** elsőrendű cigány zenekara hangversenyez.

TÁTRA MULATÓ.
Igazgató: **GRÜNER JAQUES.**
VII., Király-utca 77. szám.
A főváros legjobb családi variétéje.
A megnyitó műsor
rendkívül sikere
A kis Gürtler Dani.
Ezenkívül a 20 elsőrendű spezialistából és a romek bohózat-társulat.

Nászajándékok
jubileumra dísz tárgyak, evő-
eszközök, műipari cikkek
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
művészi ékszerterelepén
Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.
Arjegyék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítva.

Új Idők
Szépirodalmi, társadalmi és művészeti képes hetilap
Szerkeszti Herceg Ferenc.
Előfizetési ára negyedévre 4 kor.
Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelent
SCHOPENHAUER
rendkívül érdekes bölcsészeti munkája az
ÉLETBÖLGESÉG
AFORIZMÁK
Fordította
KELEN FERENC DR.
Az életbölcsesség fogalmáról szóló tartalmas bevezető után a következő fejezetekre oszlik ez a mindenkit érdeklő irodalmi újdonság:
Beosztás.
Az Egyéniségről.
A Vagyonról.
Az ember szerepéről.
Parainezisek és maximák.
Az életkorok különbségeiről.
Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben, valamint az Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-társulat könyvkiadóhivatalánál: Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 54.
Ára: füve K 2
Kötve .. K 3

FOVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17.
A táncoló elefántok.
Elővezeti: **Miss Orford.**
Először Budapesten
Továbbá
20 elsőrangú attrakció.
Az előadás kezdete pont 8 órakor.
Jegyelővétel: délelőtt 10-11-g és délután 3-6-ig.
Vasárnap 1907. október 6-án
az első délutáni előadás
A télikerben reggeli 5 óráig **VOROS ELEK** cigányzenekara hangversenyez.

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTCA 18.
Igazgatók: **LEITNER és KELETI** | Rendező: **ROTT SÁNDOR**
Az előadás kezdete 1/9 órakor.
Újdonság. Ma és mindennap 9/4 órakor. Újdonság.
Biztos diagnózis
bohózat írta: Cagliostro. Végül 11 órakor
Die lästige Witwe.
Bohózat írta: Satyr.
Továbbá: „A zongora tanár”, „Az oltásról” éneklő Trebilson Sándor. A birkózás éneklő Türk Bertó.
Nappali pénztár 9-11-g és délután 3-6 óráig.
Az I-ső emeleti Casino de Paris megnyitott. Kezdeté fél 12 órakor, többek közt a 7 híres Postillonok valamint spanyol és francia különlegességek telleptek.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28.
(BONBONNIERE) Telefon 52-88.
Minden este 9-től 12-ig nagy előadás.
Ma a szenzációs új műsor. Hogy készül a kupló. A szövegkezet. A remekdrók. Husz új Cabaret-szám. - László Rozsi, Nagy Endre, Ferenczy Károly, Kápolnay Irén, Máhr Vándor, Balogh Zsóke és az egész híres személyzet.
Jegyelővétel: Eötvös Kossuth Lajos-u. 4., Zipser és Könyg Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztár

A filharmonikusoknál.
Annyi ma már a muzsikos,
Mint a fűszál a réten, -
S van koncert, filharmonikus
Minden második héten
A műsor az előkelő
És a közönség szintén
És mindent szörnyen élvez ő
Nem kritizál úgy, mint én.
A hölgyeken bársony selyem,
Meg kincset érő ékszer.
Hogy tőlük azt irigyeltem,
Elmondtam már elégszer.
Az urakon smoking feszül,
Mely ünnepies szintén
És mindahány unatkozik,
S titokban ásit, mint én.
Az aki így ásitozik
Már vénül, bár tagadja.
Keressen hát egy szert, mely
Erőit visszaadja.
A Sósborszesz ad csak erőt
És ifjúságot szintén
Ha Alföldi fehérkeresztes
Ugy jól jár vele, mint én!!
Az Alföldi fehérkeresztes sósborszesz
egyedüli gyártója az
Első
Alföldi Cognacgyár
részvénytársaság
Kecskeméten
O cs. és kir. fensége József főherceg
-kamarai szállítója.
Kapható mindenütt.
Postán utánvétellel, vagy a pénz
előzetes beküldése után.
ÁRAK:
Oriási próbaüveg
csak 40 fillér.

PONTOS ÉS LEGJOBB ÓRAK
5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT
RÉSZLET FIZETÉSRE IS

KÜLÖNLEGESSÉG
ALKALMI AJÁNDÉKOKNAK
VALÓ ÉKSZEREKBE.
CHINA-EZÜST DISZTÁRGYAKBAN.
ÉVŐESZKÖZÖKBE.
ÉS ÉGYHÁZI SZENT ÉDÉNYEK
DÚS VÁLASZTÉBAN

JAVÍTÁSOKRA ÉS VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.
POLGÁR KÁLMÁN ékszerész és műőrás
 Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Szép mell
 nyerhető két hónap alatt a
Pilules orientales

(keleti pilulák) használatára. Ezek a kobalt
 fejlesztik, szilárdítják, újból helyreállítják, s
 a női mellnek szép teltségű bőrcsővének,
 az egészség minden ártalmától. Arzen-
 montesszerű szavatolnak. Orvosi tekintélyek
 is elismerik. Diszkrét szétküldés. Egy doboz
 használati utasítással kor. 6.45 Utánvét nélkül.
 kor. 6.75.

L. RATIE gyógyszerész PÁRIS.
 Budapest: Török J. gyógyszerháza Király-utca 12.

BIZTOS
 gyógyulást keresőknek
 kik bármily
nemi betegségben szenvednek

mint húgycső és hólyagbeteg, hegyescsütöklet, viszél zavaro-
 rok, éjjeli magömlések, sebek és bajkóros bántalmak (syphi-
 lis), az ünfertőzés utóba:alként fellépő ideggyök, korai férfi-
 erő elgyengülés, bármily bőrkütsések stb. nőknél fehérletyás,
 méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyításra szaga-
 ruan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjaink
 fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal
 v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírt és a legújabb 23
 éve fennálló rendelő intézet

Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz.
 Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső és hó-
 lyag hajók vizsgálata villamos húgycsőűtővel segéllyel.
 Vidékiek levelekre kimerő választ és szakorvosi tanácsot nyu-
 nak, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

HETI MŰSOR:

Október	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Népszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Városligeti Nyári Színház	Uránia
5 Szombat	A hálás utókor	Lohengrin	Josette kisassz.	A vig özvegy	A Sárga dominó	-	-	-
6 Vasárnap 2 d. u. este	II. Rákóczi Fe- renc fogsága A hálás utókor	Bajazzók. Piros cipő	Ocskey brigadéros Josette kisassz.	János vitéz A vig özvegy	Bolond istók A sárga dominó	-	-	A virágok városa A tenger

ESZENDES OTTHONOK.

— REGÉNY —

Írta: K. BARSEN.

Vajon Henrik megértén-e ezt? Éppen ő, aki annyira hián van minden uralkodási vágy-
 nak? Régebbi időkben mennyit fecsegett a meg-
 ismerés vágyáról. Most már erről sem beszél
 soha többet. És mit is jelentene? Talán izzásba
 hozza a vért, megborzongatja a szívet és diadal-
 lal tölti el egészen lényünket, még ujjunk hegyé-
 ben is érezve azt a különös bizsergést? Megis-
 merésre és kölcsönös szeretetre serkentette az
 embereket? Nem; ez csak a gyöngéknek és öre-
 geknek szánt vigasztalás és mámor nélküli lel-
 kesedés! Valami jó, alázatos, igazságos! A fér-
 fiak, akiknek megvolt az uralkodás tudománya,
 nem hurezolták vágyaikat és ösztöneiket a kül-
 lönböző megismerési fázisokon keresztül. Egész
 egyszerűen csak fölhasználták az ösztöneiket és
 ezek által győztek. Az ösztön az ur; tudás, meg-
 ismerés — a szó undorította — azok a rabszol-
 gák! Azon egyéneknek, akik az élet felett ural-
 kodni bírnak, sem alázatuk, sem igazságosságuk
 nincsen és mégis éppen ezáltal tudnak oly végte-
 lenül és nem a törvényes formákon belül boldo-
 gitani.

És Antónia boldog akart lenni. — Igen, az
 akart lenni!
 Hirtelen fölegyenesedett.
 Az elzárt szoba tulsó felén áll egy férfi, ki azt
 mondta, hogy egy új életet akar vele, érte és ál-
 tala élni? Ő érte. Szerelmes beléje. Hátha — ki-
 nyitná neki az ajtót!
 Nem, nem, inkább meghal . . .
 A keze érintése megreszkettette. Az a mohó
 kéziogás! És a kariát is kiterjesztette feléje! De
 hiszen az egy idegen férfi! És neki menekülnie
 kellett. A szobájába, önmagához, saját magával

egyedül — oh, milyen guny, milyen fájdalom!
 Egyedül van, senki, senki nem áll mellette, el-
 hagyatva, csalódottan és éppen életének legne-
 hezebb perceiben. Henrik távol volt tőle, a ta-
 nulmányainál vagy a tanítványainál, esetleg a
 zenéhez folyamodott — csak ő nála nem volt.
 Mit jelentenek akkor a régi emlékek, a bold-
 ogságra való visszaemlékezések, amit vele
 együtt eltöltöttek?
 Csak azáltal volt boldogság, mert erősen
 hitte, hogy addig tart, és vele él, amíg az életük
 el nem ég.
 Lehetséges volt-e az, amit az a másik odaát
 mondott, hogy az életet nemcsak egyszer lehet
 élni? — És egy másik férfival . . .
 Ő mégis elmenekült halálos ijedtséggel, mert
 hátha megértette, átölelte, magához szoritotta
 volna. Vajon az az ijedtség volt-e, mely képes
 itni, harapni a menekülésért? Vagy csak az az
 ijedtség, mely néha erőt vesz rajta, s ilyenkor
 lehunyja szemét és órákon keresztül elgondol-
 kozik, fiatal leányveinek ijedtsége, a boldogság-
 tól, a szeretett férfinak odaadni magát — ez az
 ijedtség? — — —
 Végtelen gyengének érezte magát és egy
 pohár víz után nyult.
 Az ajtón kopogtak. A leány volt és jelen-
 tette a fodrásznőt. A nagyságos asszony hiva-
 talos valahová. És az esti ruhát is ki kell készí-
 teni.
 Antónia fölemelte a fejét. Az első pillanat-
 ban közel volt hozzá, hogy egészen magán
 kívül kiutasítsa a leányt a szobából.
 Azután összeszedte magát.
 — Engedje be őt! — szóló végül Antónia.
 Mégis csak jó volt, hogy az az idegen személy
 a fecsegésével Antóniának minden gondolatát el-
 zavarta, ami esetleg nyugtalanítólag hatott reá.
 De hiszen ő saját magán akart uralkodni. Ne-
 hogy egy pillanatnyi zavarában és gyengeségé-
 ben az érzések és vágyak tömkelegébe kerül-
 jön, melyből nincs aztán kibontakozás.
 És mialatt a fodrásznő belépett és a holmi-
 ját elrendezgette, a leány pedig óvatosan kiké-

sztette a szekrényből az estélyi ruhát. Antónia
 kényszerítette magát, hogy arra gondoljon, mely-
 lyik ékszer illenék jobban az új ruhához.
 Lassankint pedig úgy érezte, hogy még
 mindig vadul száguldoz valami benne és elveszti
 a talajt a lába alatt. Csak lassan kellett neki új-
 ból megindulnia, mint valakinek, aki szédülő fej-
 jel lépked a nagy utra — óvatosan, de kicsi és
 szilárd léptekkel . . .
 Ha Antónia és Henrik együtt mentek vala-
 hová, Henrik háromszoros kopogással jelezte
 Antónia ajtaján, hogy ő már elkészült és a kocsit
 már vár. Ilyenkor azonban mindig valami igazi-
 tani való akadt Antónia ruháján, úgy hogy Hen-
 rik mindig egy kis mentegetődzséssel és hamis-
 kás büntudattal látta őt megjelenni az ajtóban.
 És ha aztán együtt ültek a kocsiban, rendszeren
 ezt kérdezte:
 — De ugyebár, ma nem kellett sokáig vára-
 koznod?
 Henrik pedig barátságos vagy tréfás fele-
 letet adott.
 Ma azonban a kopogás után Antónia gyor-
 san kijött a lakószobába. Henrik, mint rendszeren,
 az ablakban állott és mosolygott rája. Antónia
 azonban egy szót sem szólt. Csak sokkal később
 és saját magának is idegenszerű hangon kér-
 dezte férjétől:
 — Ma azonban nem tartott sokáig?
 A hangja tompán csengett és észrevette,
 hogy Henriknek föltűnt. Meglepetését azonban
 elrejtette és nem szólt semmi.
 Ez a közöny föllázította Antóniát.
 A leány rátette a köpönyöget s aztán ko-
 csiba ültek.
 A kocsiban Henrik ránézett és olyan han-
 gon, mely közömbösnek akart látszani, de valójá-
 ban kutató volt, így szólt:
 — Nem volna szabad, hogy magadat eny-
 nyire izgasd és így siess az öltözködéssel, hi-
 szen teljesen mindegy, hogy egy kissé előbb
 vagy utóbb jutunk-e oda.

(Folyt köv.)

Gőzeke-, BÁRDI.

kocsirud-, spritzbogen-,
kézi-, udvari- és asztali-

Acetylen- lámpák

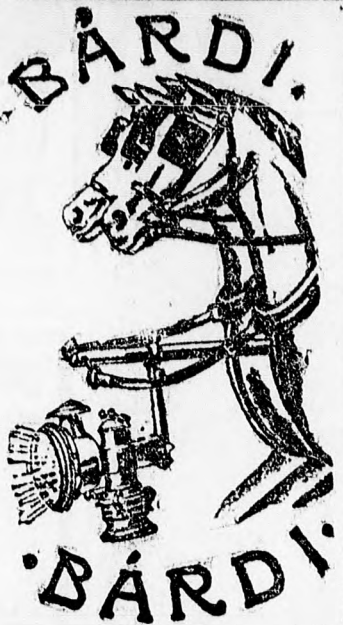
Bárdi József

RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL,

Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

(Fővárosi Orfeum mellett).

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Mindenemű férfi és női nemi betegségek

ugyszintén vér-, bőr-, idegbajok-, bujkor
(Syphilis és férfigyengeség impotentia)
alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

DR. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

rendelő-intézetét

Budapest, VI., Andrásy-ut 13. sz.

Rendel 9 óráig 4-ig és este 7-8-ig. — Levélre válaszol,
STÓTYszerekről gondoskodik. Levél útján is biztos siker.

Dr. FÜREDI

v. kórházi főorvos, katona-, megyei és ker. pénztári
főorvos, a meddő-rend lovagja stb.

Titkos betegségek

minden neme, impotentia, nemi és női bajok, leg-
képzettebb specialista, rendel: 9-től 4-ig és este
7-től 8-ig.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 60. sz.

Vegyi és gőrcsői vizsgálat mellett, levél után is biz-
tos gyógyszer. Mérsékelt díj.

Hölgyek figyelmébe!

3 évi jótállással
mindenképpen szerezz meg
magának a cs. és kir. szab.
Viktoria önműködő kézi
hímzőgépet. Ára 8 korona.
Pénzt előre befizelőknél
egy csinos minta lesz mellé
csomagolva. Leírásokat és
utasításokat mindeuknek
díjmentesen küld a Viktoria
hímzőgép-gyár, Budapest,
VII., Columbus-utca 23.14
sz. em. 2662

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, ma-
gánvizsgálatra, gimnáziumi
különböztetve és érettségire
előkészít (hölgyeket is.)
Kerekes, Almásy-tér 10.
sz. II. em. 18. sz. Válasz-
bélyeget kérek. 25465

PADLÓ-BEERESZTÉST

lakás- és ablak-
tisztítást elvállal

LÉVALI E., Lipót-körut 25/e.

Pénzszekrények

egy darabból álló könnyűleg felgöngyöltesse besze-
rezhetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

ezek pénzszekrénygyárlának és trózeréptőlmezőtelnek
magyarországi vezérképviseletének

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI.,
Központosított minden városban keresetnek.

ARJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.

Régi szerkezeteket csorakópen átvesszünk.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.

MÜLLER J. L.-féle Szalicil-szájviz és fogpor

használatát ettől minden fogfájdalmat, biztosan megszünteti a fogak
romlását a kullomlás szájúrt. — Egy üveg szájviz Ára 40 kraj-
szár, 60 krajzár. nagyobb üveg 1 forint 60 krajzár és 8 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nemcsak hófehérre teszi a fogakat, hanem a már létező fog-
betegségeket tovább terjedését is megakadályozza. Dobosa 60 krajzár és 1 forint 20 krajzár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 55 krajzár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor.
Minden főt elsorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetnek.

MÜLLER J. L.

cs. és kir. udvari illatzeres és pépore-szappan gyárosnál.

Budapest, IV., Koronaheczeg-t. 2. Az országban mindenütt kapható.

Egyenruhák

és egyenruházati cikkek.

Polgári ruhák elegáns és futárkos
kivitelben

BLUM SÁNDOR

perzsa császári, szerb királyi és orosz császári nagy
hercegi udvari szállítónál,

Budapest, IV., Váci-utca 15. szám.

KÜLÖNFÉLÉK.

Amikor elmegyek . . .

Amikor elmegyek,
Szivemben mintha ezer húr pattanna,
Ezer fájó hang visszatartana,
Hisz úgy odanőt mindenhez a lelkem,
Hisz lelkem rezg a sok emlékem
Dunám tündéri, csónakom körül
Lágy suhogással lebegjétek,
Méző, erdő kábitó illata,
Pacsirta szép imádságos dala,
Ringassatok mámorba engemet.
A lelkem utóljára örül,
Csókolód le könnyemet hajnali szellő,
A szerelmes napom hisz mire feljő —
Én kárhozott
Már más világba vágatok,
Hol a lég füstös buze és
Kinos ziháló lélegzés
Teszi szomoruvá a lelkemet.
S a nép csöndes fia, én
Pest éjjeli kísértete leszek,
Hej, a csillagtalán vak éjben
Csak átrohan magányos életem
Valami pislákol felém,
Az éjben majd oly furcsán szól dalom,
Oly furcsán sir dalom.

Sikabonyi Antal.

(Gyémánt-csempészek.) Az Egyesült-Államok te-
rületére nagyban csempészik a gyémántot. Egy
hölgynek 1,600.000 korona értékű gyémántot sike-
rült becsempésznie, jóllehet a hatóság gyanakodott
és mindig a leggondosabb figyelemmel kísérte. Az
illető hölgy ötször ment át Kanadából az Egyesült-

Államokba, mindannyiszor kis kutyája kíséretében.
Hatodszor is rászedte volna a vámhivatalnokokat,
de vizsgálat közben a kis kutya görcsöt kapott és
kimult. A kis állat hirtelen kimulta gyanusnak tetszett
és az állatot felboncolták. A vizsgálat kiderítette,
hogy az okos asszony a kutyáját utrakelése előtt
néhány napig koplaltatta, azután húst adott neki,
amelybe gondosan bele voltak illesztve a gyémántok.
A kutya ilyen módon átvitte a gyémántot a határon.
Mások cipőjük talpában, vagy téstába sütve viszik
a gyémántot, de ezt a fogást már ismerik a vámhivatalnokok.
A hamis lábakra, az illatszere-kecske
kivált dugója is a csempészett gyémántok rejtekhelye
lehet. Egy csempész még azt a fáradságot sem so-
kallotta, hogy revolver-töltényekből, amelyeket ma-
gával vitt, eltávolítsa a puskaport és helyére a gyé-
mántot rejtsen. A vámhivatalnokok nem is fődöztek
volna fel a dolgot, de a csempész kitűnő eszméjét
dícsékedve elmondta néhány utitársának, akik között
árulója akadt. A vámhivatalnokok természetesen le-
foglalták a revolvert az értékes töltényekkel együtt.

(A postagalambok hatodik érzéke.) Eddig még
nem tudták megállapítani a postagalambok tájéko-
zódó képességének titkát. Sokan azt hitték, hogy e
madarak sötétben is jól látnak s így tudják magukat
tájékozni. De a kísérletek kétségtelenné tették, hogy
a galambok a sötétben rosszabbn látnak, mint az ember
és ha röptükben valósággal mérföldnyi távol-
ságban tudnának is látni, ebből még nem következik
az is, hogy ily módon gyakran száz mérföldnyire
is haza tudnának találni az otthoni galambducshoz,
ahonnan zárt vasuti kocsin vitték a felszállás he-
lyére. Hogy ebben a dologban a látásnak alig van
szerepe, arról bizonyosságot tettek ez év tavaszán
Franciaországban tett kísérletek. Cerenes városka
közelében április 30-án este 10 órakor felbocsátottak
néhány postagalambot. Az egyik galamb felbocsá-
tása után husz percczel, haza, a harmincz kilomé-
ternyire levő Roanneba ért, ahol éjfélig a többi ga-
lamb fele is megérkezett. Ez a kísérlet megerősít
azt a feltevést, hogy a galambok tájékozódási képes-

sége oly tulajdonságon alapul, mely nincs meg az
embernek és a melyet a tudomány hatodik érzék-
nek mond.

(A bombázás ára.) A francziák nemrég bombáz-
ták Kazablanka marokkói várost. Ebből az alkalom-
ból kiszámították, hogy miibe kerül egy ilyen bom-
bázás. Eszerint egyetlen lövés, amely 305 millimé-
teres lövedékkel történik, 5333 frankba kerül, 274
milliméteres lövedékkel 2420 frankba, 164 millimé-
teressel 480 frankba és 100 milliméteres lövedékkel
147 frankba. Kisebb kaliberű lövedékek olcsóbbak.
A 65 milliméteres 30, a 47 milliméteres 12 és a 33
milliméteres 8 frankba kerül. Szóval a bombázások
szép pénzt emészteneek fel.

(Halálos babona.) Egy amerikai városban vala-
melyik magasrangú tisztviselő tiszteletére nemrég
lakomát rendeztek s természetesen sorra felköszön-
töttek. Az ünnepelt fölemelkedett, hogy megköszönje,
de a mint körülnézett, észrevette, hogy épen tizen-
hárman ülnek az asztalnál. Erre a 13-as számhoz
füződő babona annyira megzavarta, hogy tőszája
után erről a számról kezdett beszélni. Egyszerre
csak holtan rogyott székére: a szívzélhűdés pillanat
alatt megölte.

(Tilos a csók!) Az amerikai virginiai törvény-
hozás egyik tagja, ki foglalkozására nézve orvos,
érdekes javaslatot terjesztett a törvényhozás elé a
napokban. Az illető javaslatában azt mondja, hogy
a csókolózás folytán terjed el nagyon sok ragadós
betegség, azért törvénybe foglaltatni kívánja, hogy
Virginia államban csakis azoknak legyen szabad csó-
kolózniok, akiknek orvosi engedélyök van erre. Még
az apák is csak engedélyvel csókolhatják meg csa-
ládjuk tagjait. Akik engedély nélkül osztogatják a
csókot és behibonyul róluk, hogy valami fertőző be-
tegségben szenvednek, 5 koronától 25 koronáig ter-
jedő pénzbüntetésre ítélandók.

Aseptol

A száj és fogak ápolására nélkülözhetetlen szerek Dr. DEMBITZ Aseptol szájvizpasztillák.

Aseptol fogpor :: Aseptol fogkefe.

Orvosi vélemények gyűjteménye minden dobozban mellékelve. **Aseptol szájvizpasztillák 1 doboz 2 kor. 1 zsebtubus 50 fill. Aseptol fogpor 1 doboz 80 fill. Aseptol fogkefe férfi K. 1.50, női K. 1.30, gyermek K. 1. — Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban. Készíti a központi főraktár **Dr. Dembitz fog- és szájápoló szerek laboratóriuma Budapest, Rákóczi-ut 10.****

Ne vásároljon külföldi gyártmányt! — Kísérlelje meg — egyszer a **GESSLER-FELE „DANUBIUS“ MUSTART,** gyár kiváló újdjóságát **GESSLER SIEGFRIED** Altwater-Itkőr és mustár-gyár Budapest X. Kőbánya

3 uj szó ...

Altwater Gessler Budapest

TELEFON 82-45. X. Felső vaspályautca 33.

Titkos betegségek

Biztos és lelkiismeretes meggyógyítására óráid tapasztalata folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvosudor speciálitást.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a neml szorok, heveny vagy idült burultját, vizeleti nehézségeket, hólyag-bajt, fokelyeket, syphilit, ideg- és hátrgerincsbajt és bármily női betegségeket.

Budapest, 17., Karoly-körút 10. I. emele. Rendel. d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Vidékirek levél útján is biztos eredménnyel gyógykezel és gyógyszerrel is gondoskodik. — Nőknek külön varóterem, külön kijárat.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetősége Kolozsvárott. 31035-1907./id. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Rostált és rostátlan kavics szállítása iránt.)
A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége segesvári osztálymérnöksége részére az 1908. és 1909. évre szükséges 780 hétszáznyolcvan (kőbméter rostált és 400) négyezer kőbméter rostátlan, továbbá a dicsőszentmártoni osztálymérnöksége részére az 1908. és 1909. évre évenként szükséges 5590 (ötvenötezerkilencven) kőbméter rostátlan kavics szállítását biztosítani óhajtván, arra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállítás a magyar királyi államvasutaknál érvényben levő 122291/96. szám alatt költ általános szállítási feltételek alapján eszközölendő.

A fenti általános szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak összes üzletvezetőségeinél a hivatalos úrak alatt naponként megtekinthetők, vagy a bpesti nyomtatványtárnál 50 fillér előzetes lefizetés mellett megszereshető.

Ha a szállítási feltételek a nyomtatványtártól posta útján kéretnek úgy a kívánt feltételek úgyszáma és tárgya pontosan megjelölendő, mely esetben a fennemlített eladási áron felül azok bérmentes elküldéséhez szükséges 20 fillér postadíj is beküldendő a nyomtatványtárnak és pedig vagy készpénzben vagy pedig magyar postal értékjegyekben.

A különleges szállítási feltételek a pályázati felhívásban vannak felsorolva, mely felhívás a kolozsvári üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályánál — az ajánlati mintául szolgáló ívvel együtt díjmentesen megszereshető.

A kitöltött és egy koronás magyar bélyeggel ellátott kérelmet és a lakás pontos megjelölése mellett aláírt és lepecsételt ajánlatok jelen szintén aláírandó és ivenkint 30 filléres bélyeg jeggyel ellátandó pályázati felhívással együtt a rendes címzésen kívül ezen külszimmel »Ajánlat a 31033-907 számhoz kavics szállítás iránt« ellátva 1907 évi október hó 26-ik napjának déli 12 óráig az üzletvezetőség I. osztályához személyesen benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénzképen az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban 1907. évi október hó 25-ike déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő.

Az ajánlatban a megtörtént letétel megemlítendő, az arról nyert elismervény azonban nem csatolandó az ajánlatához.

Minden ajánló ajánlatával az ajánlatok felbontásának napjától számított 4 hétig kötelezettségben áll és azt nem vonhatja vissza.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok továbbá olyanok, melyek a kitűzött határidő letelte után avagy távirati uton tételnek, vagy a melyekben vakarások fordulnak elő és végre olyanok, melyekre az előírt bánatpénz nem tétellett, figyelembe vételni nem fognak; továbbá pótajánlat, vagyis olyan, mely a benyújtásra kitűzött idő után érkezett be, semmi szín alatt s még az esetben sem vehető figyelembe, ha az ajánlat e öbről volna is keltezte.

A magyar királyi államvasutak részére határozottan fenntartatik a jog, hogy az ajánlatok között szabadon választhasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszősintű részmennyiség szállítását is átengedhesse és végre, hogy a czél elérésére bármily irányú intézkedést is teheszen.

Kolozsvár, 1907. szeptember hóban.

A magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Hannibál taktikája.

A most folyamatban levő javító - vizsgálatok során az egyik budapesti gimnáziumban történt a következő jóizü epizód.

Egy harmadosztályos gimnazista állott a vizsga-bizottság előtt, azzal a jó szándékkal, hogy az elmúlt tanévben szerzett nehéz két szekundát a legrosszabb esetben is elégségesre javítsa ki.

A történelemből kérdezték éppen. Már egynéhány kérdésre jól - rosszul megfelelt, amikor a vizsgáztató tanár kétségkívül szokatlan kérdést tette föl:

— Meg tudná-e magyarázni, honnan vette Hannibál és hadserege az emberfeletinek mondható energiát és kitartást, amikor a megmászhatatlan Appennineken átkelt egész seregével?

A diák látható zavarral elgondolkozott egy darabig, majd hirtelen felcsillanó szemekkel hadarta:

— Alighinem az egész hadsereg Diana - sósborszeszdörzsölte be testét.

MAGYAR KÖNYVTÁR

SZERKESZTI RADÓ ANTAL
EGY-EGY SZAM ÁRA 30 FILLÉR

Legújabb füzetek:	497 szám	Legújabb füzetek:
<p>493. <i>Halldan Langaard: Wilde Oszkár.</i> Fordította: <i>Moly Tamás.</i> Wilde Oszkár pályatutása, mely rövid dicsőség után oly korán ért tragikus véget a Reading Goal-fegyházban és egy nyomorúságos párisi hónapok szobában, rendkívül elevenségűleg van megírva és monografiában. Tekintve azt a nagy népszerűséget, amelyre Wilde munkái általában jutottak, a kiváló élet- és jellemrajz színmot tarthat mindenki érdeklődésére.</p>	<p>494. <i>Alfred de Musset: Szeszély.</i> Az <i>Alfred de Musset: Szeszély.</i> Két színdarab. Ford. <i>Hevesi Sándor.</i> Musset halálának most van főszerződés évfordulója és az éjszakák költője ma olvasottabb, mint valaha. Remek kis színdarabjait, bájos proverbe-jeit is egyre jászák meg, és ezért főleg műkedvelőink nagy örömmel fogják venni, hogy ezek</p>	<p>két legzebbjét most új és jeles fordításban tesszük nekik hozzáférhetőkké.</p> <p>495-496. <i>Wilde Oszkár: Az eszményi férfi.</i> Színmű négy felvonásban. Fordította: <i>Mihály József.</i> Wilde darabja nemrég került színre a budapesti Nemzeti Színházban, ahol egyikét aratta a legnagyobb sikereknél. Szellemességűl színparkozó nyelve olvasva talán még hatásosabb, mint színpadról hallva, amellét a legérdekesebb a cselekménye is, mely a legjobb francia munkáikéval versenyez.</p> <p>497. <i>Ady Endre: Sápadi emberok és tőrténetek.</i> Legújabb szépirodalmunk egyik legérdekesebb és legkedveltebb tehetsége vonul be e füzettel a Magyar Könyvtárba. Új hangokon, új ideákkal, formában és tartalomban egyaránt merészen foglalja el ott helyét.</p>

A Magyar Könyvtár **497** teljes jegyzékét bárkinék készséggel megküldjük

Kapható **AMPEL R.** Könyvkereskedése (WODIANER F. ÉS FIA) Részvénytársaságánál, Budapest VI. Andrassy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

E hirdetés rovattan minden szövege egyszerű beiktatása közönséges peit beiktatás 4 fillérrel, kompakt beiktatás szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovattan minden szövege egyszerű beiktatása közönséges peit beiktatás 4 fillérrel, kompakt beiktatás szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Belle Hongroise
Kérek kihallgatást vagy legalább egy címet. K.

„Anyukának”
sok üdvözlét és csók, gondol-e még néha reám? Könyvtől már rajtam, mert így nem élet az élet, csak keserűség. Ha rövidesen nem segítsz rajtam, elkárhozom vagy elbujdosom. 5450-51

Parkettagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Próbakísasszonyok
ajánlják ügyes szabónő jó termettel. Szíves ajánlatokat „Ügyes” jellegre e lap kiadóhivatalába kér.

Vigyázzon,
ha meghült és vásároljon valódi Réthy-féle csukort kát 60 fillérért. 721p

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ügy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Gyéza. Telefon 67-47, 26703

Fakult bőrkabátok
sötét színekre tartósan festettek Haltenberger Béla ruhafestő gyárában Kassa 27086

Vadászfegyver
2 csövű, hibátlan, Lankaster 15 ft., finom Hammerles és finom Drilling áron alul. Ugyiszintén fenyőkező gépek és látszereszei cikkek, valamint rajzeszközök, szemüvegek olcsó árban Radonál, Egyetem-tér 5. (szemben az egyetemmel.) Kivánatra visszaadom a pénzt.

Régi ezüsttárgyakat
és zálogcédlákat veszlek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugyanígy régiségeket, drágaköveket, arany- és ezüst-órákat, láncokat, gyűrűket, ezüst-évszázadokat. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, IV., Váci-utca 18, I. emelet. 26764

Csemegeszlőt
megvételre keresek. Csak nagyobb tételekre refektálok. Saját személyzetemmel szedetem. Árjajánlatokat kér: Lázár József szőlőgyarabeszedő Nagy-maros (Hontmegye.) 5448

Veszek zálogcédlákat,
elzalogosított briliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Veresáfonyabefőt
BARTA-féle, 5 kilós postakésáruveg 6.-korona FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26972

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Polgári iskolai
rediskolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobban sikerrel előkészít. „Tanár” Budapest, Thököly-utca 1. em. 3. ajtó. 26814

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes tevékeny törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsodypécsétiroda Bpest, Rákóczi-ut 71 783

Hirdetmény.
A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a Zágráb állomáson létesítendő egy drb. 5,5 m. átmérőjű kocsiördítő korong vasszerkezetének szállítására.

A tervek és az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a műszaki leírás és szállítási feltételek Budapestben, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának felépítményi ügyosztályában (Teréz-körút 56. szám II. em. 11. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A tervek és valamennyi minta 3 K 50 fill. megvehető a magyar királyi államvasutak igazgatóságának központi tervtárában (Budapest, Teréz-körút 56. földszint) a hivatalos órák alatt.

Az ajánlatok legkésőbb 1907. október hó 18-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési és pályafenntartási főosztályában (Budapest, Teréz-körút 56. II. em. 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal ellátva nyújtandók be: 144953/07. sz. Ajánlat a Zágráb állomáson létesítendő 5,5 m. átmérőjű kocsiördítő korong vasszerkezetének szállítására.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1907. évi október hó 18-án déli 12 óráig az ajánlati költségösszegnek 5 azaz öt százalékát mint bánatpénzt teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztárában (VI. kerület, Andrassy-ut. 75. földszint) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló lefélégy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítanak, de névértékben felül számításba nem vétetnek.

Csak údejekorán beérkezett ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térítíi bevénnyel adandók fel.

Kelt, Budapestben, 1907 évi szeptember hóban.

BUTOR
árverésről, finom és egy szerű butor, hálószobák és garszon szobák Szalonbortótelek, gyönyörű tükrök, diván, börszék, íróasztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Családi-házak
Várban két négyszobás 16000 frt, három háromszobás 12000 frt, egy 6 és háromszobás 26000 frt. Tisziviselő telep egy 6 szobás kerttel, 27000 frt, egy öt szobás kerttel 28000 frt, egy négyszobás 18000 frt, Csömör-ut mellett ötszobás, kerttel 18000 frt. Rottenbiller-utca mellett ötszobás, 20000 frt. Rózsadombon, két négyszobás ujj, 21000 frt., egy 4, 3 és kétszobás 32000 frt. Bővebben 9-12-ig Ujvári ingatlan irodájában, II., Kapás-utca 12. 7104

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresáfonya befőtél, málna-, szamóca-, csipkehogózt, gomba- és hnskonzerveket, pastetomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

Rézműves tanonc
fizetéssel azonnal felvétetik Weisz Fülöp rézműves mesternél, VIII., Légszesz-utca 6. szám.

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényeszerítő körülmények miatt eladók: mahagoni hálószoba 180 frt., íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt. nagy perzsaasztalok, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utczai sarokpincze. 26616

Ki a YES-OUI-SI
szalm lapot megrendeli, látva minden megrendelés mátkül és adólan is

angol és francia
nyelvet alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványzamatok küld a kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 92. szám.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap-és államvizsgákra (egyestárgyakból is) Kolozsvarra; Budapestre ugyiszintén államszámveleltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium; Budapest, VI., Rózsá-utca 44. III: 8

Eladás.
Több vivő eszköz, 2 fehér, 1 aranyozott keretű tükrök 100/230 drbja 50 frt., 1 cserép kályha 15 frt., 1 Koburg szállítói czimer 160/90: 40 frt., 4 nagy Gobelín festmény és több kép igen jutányosan eladó. Megtekinthető VIII., Hunyadi-utca 27. Telefon 58-83.

Régi BUTOR-SZALON
Budapest, Ferenciek-ter 3. felemelet. Vétel és eladás polgári, urasági berendezések, keleti szőnyegek, csillárok, tükrök és régiségek. 30% megtakarítás. Telefon 82-13. 26926

Polgári drak!
Pentes kiszolgálás! Kitűnő szabás! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek. **Zeliszka János** angol ural szabótársaság BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em. Állandó választék a legdivatosabb angol és bel-töldi szövetekből.

3 szó . . .
Egyenruha
Tiller
Budapest.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele. **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263 Lázinczy-utca sarok.

Stenográfia
Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíróiskolája a „Stenográfia” országos Gabelberger magyar, német gyorsíró és gépirőiskola. — Kereskedelmi szaktanfolyak. — VII., Kazinczy-utca 8. I. em. 30. (Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolce-féle iskolával).

Az ATHENAEUM részvénytársulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VII. kerület, Rákóczi-út 54. sz.) megjelent

A magyar nyelv
A művelt közönségnek — a Magyar Tud. Akadémia könyvkiadó bizottságának megbízásából — írta

SIMONYI ZSIGMOND
Második javított kiadás egy kötetben, két törképpel és a Halotti Beszéd és a hangok képzéséről rajzával.

Ára díszes vászonköt. 10 K. Ajándék-könyvül is alkalmas a serdülő ifjúságnak.

Kapható a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban. **GROSZ SÁNDOR és társa** Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Bőrszékikar
bőrsajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Valódi Magyar Szakácskönyv,
Írta Ellahy Agnes. Ötödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befőttelek készítéséről szóló részzel bővült kiadás. Ára szép bekötésben 3.60 kor. A bevezető, Gyümölcs, főzelék és saláta épen való eltarítása. A legújabb tapasztalatok után írta Zilahy Agnes. Ára kötve 1.20 kor.

Modern Konyha, írta Kovacsics Mátyas, 484 finom, különleges étel receptjét tartalmazza, melyet a szokásos szakácskönyvekben hiába keresnénk. Ára finom vászonkötésben 5 korona.

Singer és Wolfner
kiadása Budapest, VI., Andrassy-ut 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat
és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszlek és eladok.

Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló-, ebédlő-, uriszoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, bőrgarnitúrák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez.

Budapestben, 1907. évi szeptember hóban.

Urasági butor
Eladok és veszlek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Állandó nagy lakberendezési kiállítás! IV., Sommelweiss-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77. **Fióküzlet nincsen.** 26618

Magyar ktr. államvasutak, 188421/907. szám.

Hirdetmény.
A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a Czegléd állomáson létesítendő új felvételi épület előállításához szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárajegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához köztölt feltételek Budapestben, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magas építményi ügyosztályában (VII. ker., Teréz-körút 56. sz. III. em. 14. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1907. évi október hó 18-án déli 12 óráig nyújtandók be, alulírt igazgatóság építési és pályafenntartási főosztályában (Budapestben, VI. ker., Teréz-körút 56., II. em., 10. ajtó). Az ajánlat 1 korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a Czegléd állomáson létesítendő új felvételi épület munkáira.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat a benyújtása megelőző napon vagyis 1907. évi október hó 17-én déli 12 óráig 9500 korona azaz kilencezeröttszáz korona bánatpénzt teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztárában (Budapestben, VI. ker., Andrassy-ut 75. sz. földsz.) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló lefélégy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítanak, de névértékben felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térítíi bevénnyel adandók fel.

Budapestben, 1907. évi szeptember hóban.

Az igazgatóság.